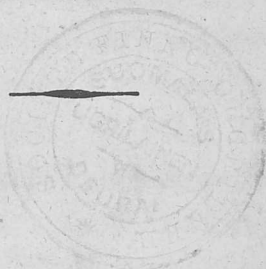

Siab. Fælmann.

Matthæus ja Markus

E v a n g e l i u m a k.

Kristianiast.

K. Grøndahl lut prentijuvvum.

1858.

S

J

ba

ka

ja

TH

ja

Ar

sak

ja

sak

go

(ak

Ro

na

St. Matthæus Evangelium.

1. Kapital.

Jesus Kristus, David barne, Abraham barne, såkkagädde girje.

2. Abraham sakkanatti Isak; ja Isak sakkanatti Jakob; ja Jakob sakkanatti Juda ja su veljaid.

3. Ja Juda sakkanatti Phares ja Zara Thamarest; ja Phares sakkanatti Esrom; ja Esrom sakkanatti Aram.

4. Ja Aram sakkanatti Aminadab; ja Aminadab sakkanatti Naasson; ja Naasson sakkanatti Salmon.

5. Ja Salmon sakkanatti Boas Rakabest; ja Boas sakkanatti Obed Ruthest; ja Obed sakkanatti Isai.

6. Ja Isai sakkanatti gonagas David, ja gonagas David sakkanatti Salomon Uria (akast).

7. Ja Salomon sakkanatti Roboam; ja Roboam sakkanatti Abia; ja Abia sakkanatti Asa.

8. Ja Asa sakkanatti Josaphat; ja Josaphat sakkanatti Joram, ja Joram sakkanatti Ussia.

9. Ja Ussia sakkanatti Jotham; ja Jotham sakkanatti Akas; ja Akas sakkanatti Ezekias.

10. Ja Ezekias sakkanatti Manasse; ja Manasse sakkanatti Amon; ja Amon sakkanatti Josias.

11. Ja Josias sakkanatti Jekonias ja suveljaid Babylon ædnami vuolggem (aige).

12. Mutto go Babylon ædnamest årrom aigge (ja alggam læi) de Jekonias sakkanatti Salathiel; ja Salathiel sakkanatti Zorobabel.

13. Ja Zorobabel sakkanatti Abiud; ja Abiud sakkanatti Eliakim; ja Eliakim sakkanatti Azor.

14. Ja Azor sakkanatti Sadok; ja Sadok sakkanatti Akim; ja Akim sakkanatti Eliud.

15. Ja Eliud sakkanatti Eleazar; ja Eleazar sakkanatti Matthan; ja Matthan sakkanatti Jakob.

16. Ja Jakob sakkanatti Joseph, Maria

boadnja, sust Jesus riejadi, gutte Kristusen goččujuvvu.

17. De læk nabbo buok buolvak Abraham rajast David ragjai njællja nubbe læk-kai buolvak; ja David rajast Babylon ædnamest årrom aige ragjai njællja nubbe læk-kai buolvak; ja Babylon ædnamest årrom aige rajast Kristus aige ragjai njællja nubbe læk-kai buolvak.

18. Mutto Jesus Kristus riegiadæbme nuft šadai: dallego Maria, su ædne, Josephin læppadattam læi, dovddujuvui sãn, åudal go sãi åfti bådiga, mana vuostai læt basse vuainast.

19. Mutto Joseph, su boadnja, gutte vanhurskes ålmaj læi, ja gutte almoset su hæppad vuollai i aigom, arvalæmen læi javotaga sust erit ærranet.

20. Mutto nuft arvaledin, gæc, de hærra engel sunji almostuvui niegost, ja celki: Joseph, David bardne, ale bala akkad Maria valddem ditti, dastgo mi sust sakkanam læ, basse vuainast læ.

21. Ja barne sãn riegiadatta, ja nama sust dãn gæccot galgak Jesusen; dastgo olbmui-

des sãn suddoidæsek vuold erit bæستا.

22. Mutto dat buokrakkan šadai, vai ål-
lašuvvuši, mi hærrast sardnujuvvum læ
prophet boft, gutte cælkka:

23. Gæċ, nieid mana vuostai šadda, ja
barne riegadatta, ja su namma Immanuelen
goċċujuvvut galgga, mi ċilggijuvvum læ:
min-guim Ibmel.

24. Mutto go Joseph nakkarines gáčcai,
de dagai sãn, nuftgo hærra engel sunji gáč-
ċom læi; ja akas lusas valdi.

25. Ja i sãn ælam suin åudal go riegadat-
tam læi barnes, vuostes riegadam, ja su na-
ma Jesusen sãn gáčoi.

2. Kapital.

1. Mutto go Jesus Bethlehemi, Judæa
ædnamest riegadam læi, gonagas Herodes
beivin, gæċ, de bätte visak nuorta ædna-
mest Jerusalemi, ja celkke:

2. Gåst læ dat Judalažai gonagas, gutte
(dal) riegadam læ? dastgo su naste nuor-
tan mi åinimek, ja su gudnjetta ditti mi
bådimek.

3. Mutto go gonagas Herodes dam gulai,

de suãrgani sãn, ja ábba Jerusalem suin.

4. Ja go buok alemus bapaid ja čaloapa-
važaid olbmui gaskast čoakkai gáčcom læi,
de Kristus riegadam baike sist jærati.

5. Mutto si celkke sunji: Bethlehem Ju-
dæa ædnamest, dastgo nuft čallujuvvum læ
prophet boft:

6. Ja dãn Bethlehem, Judæa ædnamest!
ik ollingerakkan dãn hæjomus læk Judæa
oaivamužai særvest, dastgo dust oaiva-
muš boatta, gutte galgga læt muo olbmuid
Israel gáčce.

7. De suolemaset Herodes visaid ravkai,
ja naste áidnum aige sist vissut jæratišgáđi.

8. Ja Bethlehemi sin vuolgati, ja celki:
vuolgget ja viššalet barggat jæratet mana
birra; mutto go dam gavdnam læppet de
cælkket munji, vai mængis boadãam ja su
gudnjettam.

9. Mutto go si gonagas gullam legje, de
si vulgge; ja gáč, nasste, maid nuortan
oaidnam legje, sin áudast mannamen læi
dassači go báđi ja árosti baike bagjel, gást
manna læi.

10. Mutte go si naste oaidne, de si stuorra illoi šadde.

11. Ja goattai čanadegje, ja mana si gavnne åftanaga ednines Mariain, ja mana od-di si ædnami luoitadegje, ja dam gudnjette, ja davaridæsek ravastegje, ja adaldagaid sunji adde: galle, ja suovasid ja myrrha.

12. Ja go si ibmelest niego sist gilddu-juvvum legje Herodes lusa ruogtot jårg-galæmest, de nubbe gæino mielđ ædnamassasek si vulgge.

13. Mutto go si vuolggam legje, gæč, de hærra engel Josephi almostuvui niegost, ja celki: čuožel, ja valde mana ja su ædne, ja batar Ægypteni, ja åro dånbe dassači go dunji cælkam; dastgo Herodes åcatet aiggo mana su hæggatuttam varas.

14. De sån čuoželi, ja valdi mana ja su ædne ikko, ja Ægypteni battarussi manai.

15. Ja årromen dånbe læi Herodes jabmem ragjai, vai allašuvvuši, mi hærrast sardnujuvvum læi prophet boft, gutte cælkka: Ægypten sist bardnam mån ravkkim.

16. Go Herodes åini, bætataddam sån læi visaidi de saggarak moarati; ja vuolgati

ja buok bardne manaid gâdeti, guđek Bethlehemest ja äbba dam guovlost legje, guoft jakkasaz̄ai rajast ja vuolasaz̄aid, aige mielđ, maid vissut sãn visain jæratam læi.

17. De ällašuvui mi prophetast Jeremiasist sardnujuvui, gutte cælkka:

18. Ramast jedna gului, čierrom ja bišskom, ja ædnag luoibmom; manaides Rakel čierromen læi, ige ječas jeditet aigom, dastgo si æi læk (šat æmbo hæggast).

19. Mutto go Herodes jabmam læi, gæc, de niego sist almostuvai hærra engel Josephi Ægypten ædnamest cælkemen:

20. Čuožel, ja valde mana ja ædne, ja mana Israel ædnami, dastgo jabmam læk, guđek mana hægga bivdemen legje.

21. De čuoželi, ja valdi mana äftanaga ednines, ja båd̄i Israel ædnami.

22. Mutto go Arkelaus Judæa gonagas-san gulai aces Herodes sajest, de balai dâkkâ vuolggemest; mutto Ibmelest niego sist sãn ravvijuvui, ja Galilæa guovloidi manai.

23. De båd̄i sãn, ja muttom gavpugestârromen læi, mi Nazarethen gočcujuvvu, vai

ällašuvvuši, mi prophet boft læ celkkujuvvum: Nazaræalažžan sãn goččujuvvu.

3. Kapital.

1. Mutto dain beivin de bādi Johannes gastašægje, gutte Judæa mæcest sarnedi, ja celki:

2. Járggalækket buoreb guvllui; dastgo alme valdegádde lakka læ boattam.

3. Dastgo sãn de læ, gæn prophet Esaias sarnedi, gutte cælka: su jedn dat læ, gutte mæcest čuorvvo; rakadækket herra luodaid, dakkat su balggaid njuolgaden.

4. Mutto Johannes bivtasides ani kamel guolgain, ja nakke-boagan alemides birra; mutto su bårramušak rasselákkok legje ja mæcce-honning.

5. De bādi Jerusalem su lusa, ja ábba Judæa, ja ábba ædnam Jordan guovlost.

6. Ja si gastašuvvujegje sust Jordanest, si, guđek suddoidæsek dāv dastegje.

7. Mutto go ædnag Pharisæalažaid ja Sadusæalažaid sãn áini gastasis boattemen, de sigjidi celki: dæččalaggačivgak! gi cui gi din boatte moare vuollai erit bataraddat?

8. De dakkat nabbo dalle jãrggalusa hæivolaš šadoid;

9. Ja allet doaivo di oažžobættet aldsedek cælkket: Abraham læ min aččamek, dastgo digjidi cælkam: dain geđgin galle bufta Ibmel Abrahami manaid bajas bäftet.

10. Mutto muorai maddagin aišo årromen ja læ; de damditti juokke muorra, mi šiega šadoid i šadad, eritid čuppjuvvut ja dolli suppjuvvut galgga.

11. Mån čacin galle din gastašam jãrggalæme varas buoreb guvllui, mutto gutte muo maŋnel boatta, gievrabbo læ go mån, gæn gamagid im læk dakkalaš adnet; sãn basse vuainain ja dälain din gastašæmen læ.

12. Su goaivvo læ su giedast, ja aites sãn butestæmen læ, ja nisuides aittai sãn čakki, mutto sađoid časkadmættom dälain sãn baldda.

13. De Jesus Galilæast bađi Jordan gad-dai, Johannes lusa, sust gastašuvvut.

14. Mutto Johannes sunji biettališgãđi, ja celki: mån darbašam dust gastašuvvut, ja dãn muo lusa boadak?

15. Mutto Jesus vastedi ja celki sunji:

miedet dal, dastgo nuft berrijep mi buok vanhurskesvuoda ällašuttet. De sän miedeti.

16. Ja go Jesus gastašuvvum læi, de dalan sän čacest erit goarņesti; ja gæč, almek sunji rappasegje, ja Ibmel vuain sän äini duva hamest luoitadæmen, ja bagjelassis boattemen.

17. Ja gæč, jedn almin (gului), mi celki: dat de læ muo bardne, dat æcalaš, gutte muo miela mielð læ.

4. K a p i t a l.

1. De dälvvujuvui Jesus vuainast mæccai, bærgalagast gæčcaluvvut.

2. Ja go njællja låge bæive ja njællja låge ija i bårram læm, de maņemusta bårastuvvašgädi.

3. Ja gæčcalægje su lusa bādi, ja celki: jäs dän læk Ibmel bardne, de gāčo daid gedgid laibben šaddat.

4. Mutto sän vastedi, ja celki: čallujuvvum læ: olmuš i dušše fal laibin æle, mutto juokke sanest, mi Ibmel njalmest boatta.

5. De valdi bærgalak su mieldes basse

gavpugi; ja tempel harje ala biejai su, ja celki sunji:

6. Jäs dän læk Ibmel bardne, de luoite ječad daggo vuolas; dastgo čallujuvvum læ: engelides sän gäččo du birra, ja si guddik du gietta gavaidæsek sist, amad juolggad guđege gæđggai dän nárdastet.

7. De celki Jesus sunji: læ vela čallujuvvum: härrad Ibmelad ik gäččalet galga.

8. De fastain valdi bærgalak su mieldes sagga alla vare ala, ja čajeti sunji buok mailme valdegoddid ja dai häervasvuodaid, ja sunji celki:

9. Daid buokrakkan män addam dunji, jäs muo oddi ednami dän luoitadak ja must rákkadalak.

10. De celki Jesus sunji: vuolge erit santan! dastgo čallujuvvum læ: härrad Ibmelad rákkadallamin dän gudnjettet galgak, ja su åft balvalet.

11. De bærgalak su lut erit heiti; ja gæč, engelak su lusa bätte ja balvalegje su.

12. Mutto go Jesus gulai Johannes giddagassi bigjujuvvum læi, de Galilæai sän manai;

13. Ja go Nazarettest vuolggam læi, de bādi ja Kapernaumi asai, mi javre gaddest ārro Sebulon ja Naphtali guovloin.

14. Vai allasuvvuši, mi sardnujuvvum læ prophet Esaias boft, gutte cælkka;

15. Sebulon ædnam ja Naphtali ædnam, mæra gadde guovlost, dam bæld Jordan, bakini Galilæa:

16. olbmuk, guđek sævdnjadasast ārromen legje, stuorra čuovggas oaidnam læk, ja guđek jabmem ædnamest ja suoivanest assamen legje, sigjidi čuovgas læ bagjanam.

17. Dam aige rajast de Jesus sarnedišgādi, ja celki: jarggalækket, dastgo alme valddegādde lakka læ boattam.

18. Mutto galilæalaš javre gaddest vagjolelines, guoft veljačid Jesus āini, Simon, gutte Petrusen goččujuvvu, ja Andreas, su velja, guđek firmidesga javrrai suopoiga,— dastgo oaggo-olbmuk sái læiga.—

19. Ja sán celki sādnoidi: čuovvo muo, de olbmuid oaggon dādno dagam.

20. Mutto dallan firmidæsga sái guđiga, ja čuovoiga su.

21. Ja dast áudalid vagjoleidin guoft æra veljačid áini, Jakobus, Zebedæus (barne), ja Johannes, su velja, skipa sist áčinæsga Zebedæusin, firmidæsek čiftašæmen; ja sádnno sán ravkai.

22. Mutto dallan skipa ja áče sái gudiga, ja čuovoiga su.

23. Ja Jesus ábba Galilæa mietta vagjoli synagogidæsek sist oapati, ja valddegádde evangelium sarnedi, ja buok buoccevuodaid ja buok lamesvuodaid olbmui gaskast sán buoredi.

24. Ja su namma buok Syria mietta bægotuvui, ja su lusa si bufte buok buocce olbmuid, gudék moaddeslai buoccalvasain ja bavčasin vaivašuvvum legje, sikke boastatuvvumid, ja mannobuoccid, ja dafte særgatagast buoccid; ja sán buoredi sin.

25. Ja állo olbmuk čuovodæmen legje su Galilæast, ja Dekapolist, ja Jerusalamist, ja Judæast, ja dâm bæld Jordan.

5. Kapital.

1. Mutto go olbmuid áini, de vare ala

goarhoi; ja go čakkanam læi, de su mattajægjek su lusa bätte.

2. Ja njalmes sãn ravasti, sin oapatišgãdi, ja celki:

3. Audogasak, guđek vuoinastæsek vai-vašak læk, dastgo almevalddegãdde sin læ.

4. Audogasak, guđek mãrrašest læk, dastgo jedđitusa si åžžuk.

5. Audogasak læjes olbmuk læk, dastgo ædnam arbijægjek si læk.

6. Audogasak, guđek vanhurskesvuođa ditti nælgost ja gãikost læk, dastgo si galletuvvujek.

7. Audogasak vaimolađes olbmuk læk; dastgo vaimolađesvuođa si åžžuk.

8. Audogasak, guđek vaimostæsek but-tasak læk, dastgo l̄bmel si åžžuk oaidnet.

9. Audogasak rafhalaš olbmuk læk, dastgo l̄bmel mannan si goččujuvvumen læk.

10. Audogasak, guđek doãrradallujuv-vujek vanhurskesvuođa ditti, dastgo alme-valddegãdde sin læ.

11. Audogasak di læppet, go suddogasak din bilkedek ja doãradallak, ja buok bahaid

din ala sardnok muo diti, ja daid gielastallak.

12. Ilodækket ja avodækket, dastgo balkkadek stuores læ almin; dastgo nuft maida prophetak, gudæk din åudal legie, sist doåradallujuvvujegje.

13. Di ædnam saltek læppet, mutto jås saltek vægatuvvujek, main jogo (dalle) dak saltijuvvut galggek? Æi šat mannengen doki, æreb go olgus suppijuvvut ja suddogasain dulbmujuvvut.

14. Di mailme čuovgas læppet; gavppug, mi vare ald årro, čiekkamest i læk.

15. Ige čuovgas cakkituvu, ja litte vuolai bigjujuvvu, mutto juolggai; de buok goađe olbmui oddi dat čuovgga.

16. Čuvvgus din čuovgasædek nuft olbmui oddi, atte din burid dagoidædek si åidnek, ja ačadek si gudnjettek, su, gutte læ almin.

17. Allet doaiivo laga daihe prophetaid mån bättim heittujubmai buftet; heittujubmai buftam ditti im boattam, mutto ållašubmai buftam ditti bättim.

18. Dastgo duodairakkan mån digjidi

cælkam: áudal go albme ja ædnam nákká, i vela uccemusge bogstavaš, ige áftage čuoggastagaš lagast nákkamen læk, áudal go buokrakkan állašuvvu.

19. De damditti, gutte áft dain uccemus bakkomin doágja, ja nuft olbmuid oapat, uccemužžan goččujuvumen læ alme valdegáddest; mutto gutte daid dakke ja oapatægje læ, stuorran goččujuvumen læ alme valdegáddest.

20. Dastgo mán digjidi cælkam: ærebgo din vanhurskasvuottadek čaloapavažai ja pharisæalažai vuotta, æppet di eisigenrak alme valdegádde sisa bæsa.

21. Gullam læppet boarrasidi celkkujuvum læ: ik gáddet galga, mutto olbmugádde duomo vuollai aššalaš læ.

22. Mutto mán digjidi cælkam, juokkaš, gutte ašetaga veljas ala sutta, duomo vuollai aššalaš læ, mutto gutte veljasis cælkka: raka! laga vuollai aššalaš læ; mutto gutte cælkka: jalla! helvet dolli aššalaš læ.

23. De damditti, go addaldagad dán altar ala oáfferuššamen læk, ja dábbe muitak vel-

jad duokkin mikkege unokasvuodaid du vuosstai læ,

24. de guode addaldagad dasa altar gurri, vuolge ja sävat vuost ječad veljainad, de boade ja oafferuša addaldagad.

25. Læge sävalaš vaššalažainad, dam baddo go su matke guoibme dån læk: amas vaššalažžat duobmar gitti du addet, ja amas duobmar balvalægjes gitti du addet, ja amad dån giddagassi bigjujuvut.

26. Duodairakkan dunji cælkam: i ollingerakkan bæssam lakkai dábbe læk, åudal go mañemuš skille bælle dån mavsak.

27. Gullam læppet boarrasidi celkkujuvum læ: ik fuorastet galga.

28. Mutto mån digjidi cælkam, gutteikenessi nisson bællai gæcca, su anestuvvam varas, læ ja fuorastam suin vaimostes.

29. Mutto jås ålgiš cælbme bælle du vær-ranatta, de gaiko ja supi dam aldad erit; dastgo dunji buorren læ, go åft dulattoinad šadda lappujuvut, amas åbba du rumaš šaddat helvet sisa suppijuvut.

30. Ja jås ålgiš gietta bælle du vær-ranatta, de caska ja supi dam aldad erit;

dastgo dunji buorren læ, go åft du lattoinad
šadda lappjuvvut, amas åbba du rumaš
šaddat helvet sisa suppijuvvut.

31. Celkkujuvvum læ, gutte akas hilggot
aiggo, sunji ærrogirje addet galgga.

32. Mutto mån digjidi cælkam, gutte akas
hilggo, æreb go furudaga aše ditti, dakka
atte sån fuorastæmen læ, ja gutte hilggu-
juvvum nissonin naital, fuorraid dakka.

33. Vela gullam læppet boarrasidi celku-
juvvum læ: ik værre vuornas dakkat galga,
mutto hærrasad vuornasidad doallat galgak.

34. Mutto mån digjidi cælkam, æppet di
ollingerakkan vuornnot galga; æppet alme
boft, dastgo Ibmel thruono dat læ;

35. æppetge ædnam boft, dastgo dat su
julgi bæarmed læ, æppetge Jerusalem boft,
dastgo dat dam stuorra gonagas sidlæ.

36. Ikge oaivvad boft dân vuornnot gal-
ga; dastgo dân ik mate åftage vuoftaçalme
vielggaden daihe čappaden dakkat.

37. Mutto din sardnom galgga læt læ, læ,
i, i, mi dasa lasetuvvu dam bahast læ.

38. Gullam læppet celkkujuvvum læ:
čalbme čalmest, ja badne banest.

39. Mutto mán digjidi cælkam, æppet galga baha vuosstailastet; mutto jás guttege ålgis niera vuosstai du čarmod, de divol sunji maida nubbe bæle.

40. Ja jás guttege duin riddališgoatta, ja gavte dust valdda, de luoite sunji vela bæsk.

41. Ja jás guttege naggi du mile mannat, de mana guoft sunji guoibmen.

42. Adde sunji, gutte dust adno, ja ale nubbos su lut járgal, gutte dust luáikkatadamen læ.

43. Gullam læppet celkkujuvvum læ: guoibmad rakisvuodast, ja vaššalažžad vašest adnet galgak.

44. Mutto mán digjidi cælkam: adnet vaššalažaidædek rakisvuodast, buristsivnedæk ket sin, gudek din garrodek, burid sigjidi dakkat, gudek din vaššotek, ja sin áudast rákkadallat, gudek din vahagattek ja din doárradallak;

45. vai aččadek mannan di šaddašeidek, gutte læ almin; dastgo bæivačes bahai ja buri bagjel sán bagjanatta, ja vanhurskasi ja

vanhurskesmættomi bagjel san adda arvvæt.

46. Dastgo jås rakkasen di adnebættetsin, gudæk din rakkasen adnek, mi balkkan dist dalle læ? æigo tuolarak maida nuft dakkame læk?

47. Ja jås dušše veljaidædek di gudnest adnebættet, maid erinäamaçid jogo di dalle dakkabættet? æigo tolarak maida nuft dakkame læk?

48. De damditti galggabættet di alles læt, nuftgo açcædek alles læ, gutte læ almin.

6. K a p i t a l.

1. Varotækket jeçaidædek, amadek addaldagaidadek di addet suddogasai çalmi åudast, sist åidnum varas; dastgo æppet di dalle balka oazjo açestædek, gutte læ almin.

2. De damditti, addaldagaidad addededin, de ik basunin çuågjatet galga, nuftgo guoftalaçak synagogain ja šiljoin dakkame læk, suddogasain gudnjettujuvvum varas; duoðairakkan mån digjidi cælkam: balkasek si ja læk oazçom.

3. Addaldagaidad addededin, de ellus

guro gietta bælle dittu, maid algis bælle dakka;

4. vai addaldagad čiekkosist orusi, ja ačcat, gutte čiekkosist oaidna, sãn almosist dunji mafsa.

5. Ja rákkadalladedin, de guoftelažai lakkai dãn ik dakkat galga; dastgo si galle buorrenadnek synagogain ja balggai čiegain čuožžot ja rákkadallat, suddogasain áidnum varas; duodairakkan mãn digjidi cælkam: balkasek si ja læk oažžom.

6. Mutto dãn, go dãn rákkadallamen læk, de mana goattasad, ja dapa ufsad, ja rákkadala aččasad, gutte læ čiekkosist; ja ačcat, gutte čiekkosist oaidna, almosist dunji mafsa.

7. Ja rákkadalladedin, de hui állorak sanid æppet di galga adnet bakkini lakkai, dastgo gullujuvvut si ječaidæsek dáiuvuk go hui állorak sanid si adnek.

8. De damditti sin lakkai æppet di galga dakkat; dastgo ačcadek galle dietta, maid di darbašest læppet, áudal go di rákkadallašgoattebættet.

9. De damditti nuft di galgabættet rák-

kadallat: Ācāc̄amek, d̄an gutte læk almin!
basotuvvus du nammat.

10. B̄attus du valddeḡaddat; dakkujuvvus du dattot, moft almest, nuft maida ædnamest;

11. Adde migjidi ådna bæive min juokke bæivalaš laibbamek;

22. Ja adde migjidi velgid̄amek andagassi, nuftgo migis vælgolažž̄aidassamek andagassi addep;

13. Ja ale doalvo min ḡæcc̄alusa sisa; mutto bæste min bahast erit; dastgo du læ valddeḡadde, ja vækka, ja h̄ervasvuotta agalašvutti, Amen.

14. Dastgo j̄as olbmuidi mæddadusaidæsek di andagassi addebættet, de almalaš ācc̄adek maida digjigidis mæddaidusaidædek andagassi adda.

15. Mutto j̄as olbmuidi mæddaidusaidæsek æppet di andagassi adde, de ige ācc̄adek mæddaidusaidædek digjidi andagassi adde.

16. Mutto go b̄arakættai vuod̄aid di adnebættet, de m̄arraš habme dist i galga læt, nuftgo guoftelaž̄ain læ; dastgo hamasek si

nubbastuttek, suddogasain äidnujuvvut bårakættaivuodaid adnemen; duodai mån digjidi cælkam, balkasek si ja læk oaz̄om.

17. Mutto go bårakættaivuodaid dån anak, de vuáida oaiyvad, ja basal čalmidad,

18. amad suddogasain bårakættaivuoda adnemen dån äidnut, mutto ačestad, gutte læ čiekkosist, ja aččat, gutte čiekkosist oaidna, almosist dunji mafsa.

19. Allet ædnam ala barga daveridaldsedek čoagget, gäst njivnjagak ja gibmom billedek, ja gäst suollagak gaikkok ja|suoladek.

20. Mutto albmai barggat aldsedek daverid čoagget, gäst njivnjagak æi billed, ige gibmom, ja gäst suollagak æi gaiko, æige suolad;

21. dastgo gäst davaridadek læk, dast din vaimoidædek maida viggek læt.

22. Čalbme rubmaš čuovgas læ; jås nabbo čalbmat čielgas læ, de ábba du rumaš čuovgod.

23. Mutto jås čalbmat bahha læ, de ábba du rumaš sævdnjod. Jås damditti čuovgas, mi læ du sist, læ sævdnjadas, man stuo-

res dalle šadda sævndnjadvuotta sistad.

24. J åftage mate guoft ised balvalet; dastgo nubbe vašest ja nubbe rakisvuodast sãn adnemen læ, ja viggamen sãn læ nubbe lut årrot, ja nubbe bagjalgæccat. Æppet di mate Ibmel balvalet ja Mammon.

25. De damditti mãn digjidi cælkam: allet mårrašestáro hæggadek ditti, bårram ja jukkam dafhost, alletge rubmaš ditti, garvodam dafhost. Alma hæg æmbo læ go bårramuš, ja rumaš æmbo go biftasak?

26. Gæccat alme loddid, gilvijægjek si æi læk, æige lagjijægjek, æige aitidi čakkiægjek, ja almalaš ačcadek sin biebma; æppetgo di sagga æmbo læk! go dak?

27. Mutto guttemuš din gaskast matta arsin šaddosis lasetet, jåsjoge dam ditti mårrašest læ?

28. Ja manne læppet di mårrašest biftasi ditti? Gæccat mæce rasid, moft dak šaddamen læk; æi barggek, æige badnek læk.

29. Mutto mãn digjidi cælkam, i vela Salomon åbba su hærvasvuodastes biftestuvum læm, nuftgo åfta dain.

30. Go Ibmel nabbo dalle mæce rasid

nuft biftast, mi ádna bæive læ, ja itta bæive omni suppijuvvu, alma sán dalle ædnasid æmbo din biftast, di uccan áskolažak?

31. De damditti æppet di márrašest galga læt, ja cælkket: maid bárrap mi? daihe: maid jukkap mi? daihe: main garvodep?

32. buok daggarvuodaíd bakinak bivden læk; almalaš aččadek galle dietta di dam buok darbašest læppet.

33. Mutto barggat áudemusta Ibmel valdegádde bivddet, ja su vanhurskesvuoda, ja buok digjidi addujuvvu:

34. Allet nabbo dalle márrašest áro ittaš bæive ditti; dastgo ittaš bæivve ješ ječas áudast márraštægje læ. Duttus juokke bæivve vaivvasis.

7. K a p i t a l.

1. Allet dumi, amadek dubmijuvvut; dastgo main duomoin di dubmibættet, digis dubmijuvvut galggabættet;

2. ja main mittoin mittedæppet, digjigidigis fastain mitteduvvut galgga.

3. Manne oainak dán rissegæce, mi vel-

jad čalmest læ, mutto hirsu du ječad čalmest dån ik fuobmaš?

4. Daihe moft cælkak dån velljasad: årost vuost! risse gæce du čalmest mån erit åžudet aigom; ja gæc, hirsu du (ječad) čalmest læ!

5. Guoftelaš! valde vuost hirsu erit čalmestad, ja de oazok dån barggat gæčcalet rissegæce veljad čalmest erit åžudet.

6. Allet bædnagidi adde, mi basse læ, alletge bærralidatek spini oddi bieja, amasek si julgidæsek vuollai daid duolbmat, ja ječaidæsek jårggalet, ja din gaikkot.

7. Råkkadallat, de digjidi addujuvvu; åccat, de di gavdnabættet; goalkotækket, de digjidi ravastuvvu;

8. dastgo juokkaš, gutte råkkadalla, sån oazžo, ja gutte åcca, sån gavdna, ja gutte goalkot, sunji ravastuvvu.

9. Daihe mi olbmuid din gaskast læ, jås bardne laibe sust adno, gutte sunji gædže adda?

10. Ja jås guole sust adno, jogo sån guovde sunji adda?

11. Jås nabbo dalle di, gudek bahha læp-

pet, diettebættet manaidassadek burid addaldagaid addet, man sagga æmbo dalle adda aċċadek, gutte læ almin, sigjidi burid addaldagaides, guċek sust adnomen læk.

12. De damditti, buokrakkan maid di aiggobættet olbmuk digjidi dakkat galggek, dam maida sigjigidis dakkat, dastgo daggar læ lakka ja prophetak.

13. Čaghat dam basske uvse raige mielđ, dastgo galljes læ ufse ja gâvdag læ gæidno, mi gadotussi manna, ja ædnagak si læk, guċek dam mielđ mannek.

14. Dastgo basske læ ufse ja garžže læ gæidno, mi ællem sagjai manna, ja harvek, guċek dam gavdnek.

15. Mutto varotækket ječaidædek værre prophetain, guċek savcai biftasi sist din lusa bättek, mutto siskaldasast gumpek læk, mak borrik.

16. Šaddoinæsek di dâvddabættet sin; jogo vidne - muorjek bastelas ladnjai ald Čâggujek? daihe fikenak gaskalas rasi ald?

17. Nuft šaddad juokke šiega muorra šiega šaddoid; mutto stokkum muorra gæl-botes šaddoid šaddad.

18. Siega muorra i šaddad gælbotes šaddoid, ja stokkum muorra siega šaddoid i šaddad.

19. Juokke muorra, mi siega šaddoid i šaddad, eritid čuppjuvvu ja dolli suppijuvvu.

20. De damditti šaddoinæsek di dâvdda-bættet sin.

21. I juokkaš, gutte munji cælkka: hærraçam! hærraçam! almevalddegâdde sisa bæsa; mutto, gutte barggamen læ dakkat aččam dato, gutte læ almin.

22. Ædnagak munji dâm bæive cælkken læk: hærraçamek! hærraçamek! æpgo prophetastallam læk du nama boft? æpgo bærgalagaid agjam læk du nama boft? æpgo ædnag famo dagoid mi dakam læk du nama boft?

23. Ja de sin vuosstai mân duođastet aigom: im goassegen din dâvdam; vuolget muo lut erit, di, guđek værevuođai ala barggamen læppet.

24. Juokkaš damditti, gutte muo sanid gulla, ja dai miel bargga dakkat, su jiermalas âlmajen mân værdedam, gutte goađes vare ala rakadi.

25. Ja rašsoarvve arvvegādi, ja čacek dulvvegātte, ja biegak bieggagātte, ja dam goađe ala bātte, ja i dat gaččam, dastgo vare ala vuđđujuvvum læi.

26. Ja juokkaš, gutte muo sanid gulla, ja dai miel i barga dakkat, jallas almajen vær deduvvu, gutte goađes saddo ala rakadi.

27. Ja rašsoarvve arvvegādi, ja čacek dulvvegātte ja dam goađe ala bātte, ja dat gačai, ja gaččam stuores læi.

28. Ja dpatuvui, go Jesus daid sanides loapatam læi, de olbmuk saggarak su oapa āudušegje.

29. Dastgo sān oapati sin, su lakkai, gān duokkin duobmo læi, ja i čaloapavažai lakkai.

8. K a p i t a l.

1. Mutto go vare ald njejai, de āllo olbmuk su čuovvomen legje.

2. Ja gæč, spittal olmuš bādi, su gudnjetti ja celki: hær račam! jās aigok, de galle du famost læ muo butestet.

3. Ja Jesus giedas geigi, sunji guoskati, ja

celki: aigom; šada butesen! ja suspittaldavd dallan butasmuvai.

4. Ja Jesus sunji celki: varot ječad gäsa-gen dam cælkkemest; mutto vuolge, čajet ječad bappi, ja adde addaldagad, maid Moses gäčcom læ, sigjidi duodaštussan.

5. Mutto go Jesus Kapernaumi bādi, de oaivve ālmaj su lusa loaidesti, ja celki:

6. herračam! muo balvalægje goađest buoccamen læ dafte særgatagast, ja saggarakkan gifsašuvvu.

7. Ja celki sunji Jesus: boađam ja buoredam su.

8. Ja vastedi oaivve ālmaj ja celki: Herračam! im læk dākkalaš atte dān muo roave vuollai čanak; mutto cælke dušše sane, de muo balvalægje buorran.

9. Dastgo mongis olmuš læm essevaldde vuluš, mutto soatte olbmuid vuoldam anam; ja jās nubbai cælkam: vuolge! de vuolgga; ja jās nubbai: boađe! de boatta, ja balvalægjasam: daga! de dakka.

10. Mutto go Jesus dam gulai de āudušadai, ja sigjidi celki, guđek su čuovvomen legje: duodai mān digjidi cælkam, im

vela Israelast gavdnam læk daggar åsko.

11. Mutto mân digjidi cælkam, ædnagak nortanja oarjen boattemen ja Abrahamin, ja Isakin ja Jakobin bævddai cåkkanæmen læk alme valddegåddest.

12. Mutto valddegådde manak ålgomuš sævdnjadassi suppijuvvut galggekk; dábbe cïerrom læ ja bani giçcam.

13. Ja Jesus oai vve ålbmai celki: vuolge, ja dunji dpatuvvus nuftgo osskuk! ja su balvalægje buorrani damanaga båddest.

14. Ja Jesus Petrus vissui båði, ja åini su vuodnam vælhot årromen ja buoccamen.

15. Ja su gitti sån guoskati, ja davd heiti sust, ja sån çuoželi, ja sin balvali.

16. Mutto go ækked šaddam læi, de ædnag bāstatuvvumid si su lusa bufte; ja vuaiñaid åft sadnai sån aji, ja buokaid, guðek buoccamen legje, sån buoredi.

17. Vai ållašuvvuši, mi prophet Esaias boftsardnujuvvum læ, gutte cælkka: hæjosvuodaidæmek sån valdi, ja buoccalvasaidæmek sån gudi.

18. Mutto go Jesus ædnag olbmuid birras åini, de gāçoi sån dām bællai vuolget.

19. Ja muttom čaloapavaš bādi ja sunji celki: oapatægjačam! mǎn čuovom du, gosikkenessi dǎn mannamen læk.

20. Ja celki sunji Jesus: rievandin bie jok læk, ja alme loddin bæsekk; mutto olbmubarnest i læk man vuostai oaives doarjjot.

21. Mutto nubbe su mattajegjines sunji celki: herračam! suova munji vuost vuolget aččam havdadet.

22. Mutto Jesus sunji celki: čuovo muo, ja adde jabmidi jabmidæsek havdadet.

23. Ja skip sisa sǎn manai, ja su mattajægjek čuvvu su.

24. Ja gæč, garas bie g bādi javrrai, atte skip baroidi čikkušgādi, mutto sǎn oadđemen læi.

25. Ja su mattajægjek su lusa vulgge, ravkke su bajas, ja celkke: herračæmek, bæste min! mi hævvanep.

26. Ja sǎn sigjidi celki: manne argek di rašše åskolažak? De sǎn čuoželi, ja bie gaid ja javre šigoi; ja de aibasrakkan gǎlki.

27. Mutto olbmuk ådušegje, ja celkke: gi dat læ, go sikke bie gæk ja čacek sunji gulolažak læk?

28. Ja go dām bællai bādi, Gergesenala-
žai ædnami, de guoft bāstatuvvum olbmuk
su āudald bādīga, guđek havdi sist bādīga,
ja sagga hirbmad læiga, atte i āftage dam
guovlo mattam vagjolet.

29. Ja gæċ, sai ċuorvvogādīga ja celkiga:
Jesus, dān Ibmel bardne! mi mādnost dun-
ji? Bättikgo dek āudal aige min givsadet?

30. Mutto gukken sist stuorra spine ællo
læi, mi guttomen læi.

31. Mutto bærgalagak adnogätte sust, ja
celkke: jos ajak min, de suova migjidi spine
ælo sisa mannat.

32. Ja sān sigjidi celki: mannat dākkā!
Mutto go olgus mannam legje, de si spine-
ælo sisa manne; ja gæċ, ābba spine ællo
hoapost mælle vuolas jeċas fieralatti javrrai,
ja ċaccai havkai.

33. Mutto spine gæċċek battaregje, ja
baike sisa manne, ja buokrakkan muite-
legje, moft bāstatuvvumidi dappatuvvum
læi.

34. Ja gæċ, ābba baikke Jesus oddi vulgi;
ja go si oaidne su, de sust rākkadallašgätte
guovloinæsek erit vuolgget.

9. K a p i t a l.

1. Ja skip sisa sãn loaidesti, ja rassta manai, ja su ječas baikkai bãdi.

2. Jagæc, dafte særgatagast buocce olbmu si su lusa bufte, gutte oadđadagaides ald væl-hot åroi; ja go Jesus sin åsko åini, de dafte særgatagast buoccai celki: barnačam! læge ervok, suddoidad dunji andagassi addujuvvum læk.

3. Ja gæc, čaloapavažak soabmasak jurdagidæsek sist cælkkegätte: sãn (Ibmel) bilked.

4. Ja go Jesus sin jurdagid åini, de celki: manne adnebættet di daggar baha jurdagid vaimoinædek?

5. Dastgo guabba alkeb læ? cælkket: suddoidad dunji andagassi addujuvvum læk? daihe, cælkket: čuožel ja vajol?

6. Mutto vai diedašeidek, olbmu barnest fabmo læ ædnamest suddoid andagassi addet; de dafte særgatagast buoccai sãn cælkka: čuožel, valde oadđadagaidad, ja mana goattasad.

7. Ja sãn čuoželi, ja goattasis manai.

8. Mutto go olbmuk dam oaidne, de åu-

dušegje, ja Ibmel gitte, gutte olbmuidi daggar famo addam læi.

9. Ja dast manadedin, de tuolo viesost Jesus muttom olbmui čákkamen áini, gæn namma læi Matthæus; ja sunji cælkka: čuo-vo muo! ja sán čuoželi, ja čuovoi su.

10. Ja daptuvui viesost bævdest čákkadedin, gæč, de maida ædnag tuolarak ja suddolažak bätte, ja bævdai čákkanege Jesus ja su mattajegji særvvai.

11. Ja go pharisæalažak dam oaidne, de celkke si su mattajegjidi: manne bærre oapatægjadek tuolari ja suddolažai særvest?

12. Mutto go Jesus dam gulai, de sigjidi celki: dærvas olbmuk æi dalkastægje darbaš, mutto buocce olbmuk.

13. Mutto vuolgget, ja oappat mi dat læ: "armogasvuođa mán aigom, ja áfferid im;" Dastgo im boattam læk vanhurskasid, mutto suddogasaid buoreb guvllui gáččot.

14. De Johannes mattajægjek su lusa bätte ja celkke: manne mi ja pharisæalažak davja bårakættai-vođaid adnep, mutto du mattajægjek bårakættai-vođaid æi ane?

15. Ja Jesus sigjidi celki: lægo márraš

lakkai hæi-olbmuidi, nuft gukka go irgge sin lut læ? Mutto bæivek galle jávddik, go irgge sin lut erit valddujuvvu, ja dalle si bårakættai vuodaid adnemen læk.

16. Mutto i áftage ádda ladde duåņas oabme biftas ala bieja, dastgo duåņas biftas gaikko men læ, ja raigge stuorran.

17. Ige varras vidne oabme nakkelaskoi sisa leikkujuvvu; amasek nakke laskok gaikanet, de vidne hævvan, ja nakke laskok bidganek, mutto varras vidne ádda nakkelaskoi sisa leikkujuvvu, de gugtug áftanaga aimoin árrob.

18. Nuft sigjidi sarnodedin, gæč, de oai-vamuš bádi, ja su oddi ædnami luoitadi, ja celki: jabmemen já læ muo nieid; mutto boaðe, ja bieja giettad su ala, de sán ælla.

19. Ja Jesus čuoželi, ja miedosti su matta-jegjides-guim.

20. Ja gæč, nisson, gutte guoft nubbe lakkai jage várradavdast buoccam læi, su duokkai manai, ja su biftas hælme guoskati.

21. Dastgo vaimostes celki: go dušše su biftas mán bæsam guoskatet, de buorranam.

22. Mutto Jesus ječas járgeti, ja go áini su, de celki: nieidačam! læge irvok, ásskot du læ hæsstam. Ja nisson buorrani damanaga báddost.

23. Ja go Jesus oaivamuš vissui báđi, ja njuorganasaid áini ja olbmuid slabmamen, de celki sigjidi:

24. Gaiddat erit! dastgo nieid i læk jabmam, mutto oadđemen læ; Ja si boagostišgátte su.

25. Mutto go olbmuk olgus agjujuvvum legje, de sán sisa manai, ja valdi su gitti; de nieid bagjani.

26. Ja dat sakka ábba dam ædnam mietta vidani.

27. Ja go Jesus dastmanai, de čuovoiga su guoft čuovgates olbmuk, guđek čuorvoiga, ja celkiga: dán David bardne, armet mádno!

28. Mutto go vieso sisa báđi, de čuovgatæmek su lusa báđiga, ja Jesus sádnoidi cælkka: jogo dái jakkebætte mán dam væjam dakkat? sái cælkab sunji: galle mái jakke, hæræame!

29. De čalmidæsga sãn guoskati, ja celki: dådnoidi daptuvvus åskode miel!

30. Ja sådno čalmek rappasegje. Ja Jesus garraset sådno ravvi, ja celki: varotække, amas åftage dam oazžot diettet.

31. Mutto manadedin, de su nama sãi åbba dam ædnam mietta sarnoiga.

32. Mutto go dak vuolggam læiga, de gielates olbmũ, gutte båstatuvvum læi, si su oddi bufte.

33. Ja go bærgalak agjujuvvum læi, de gielatæbme sardnogåđi. Ja olbmuk ådušadde, ja celkke: daggar dakko i goassegen åidnujuvvum læk Israelast.

34. Mutto pharisæalazak celkke: bærgalagaid sãn agja bærgalagai oaivamuža boft.

35. Ja Jesus buok baikai ja sidai miel vagjoli, sin synagogin oapati, ja valddegådde evangelium sarnedi, ja buok buoccalvasaid ja davdaid olbmui gaskast sãn buoredi.

36. Mutto go olbmuid åini, de vaihmo sust njuorani sin vuosstai; dastgo vuoimetuvvum legje, ja biedgos savcai lakkai, gæin gæcçe i læk.

37. De sãn mattajegjidassas celki: lagjo galle stuores læ, mutto barggek uccanak.

38. Barggat damditti lagjim hærrast råk-kadallat barggid lagjosis vuolgatet.

10. K a p i t a l.

1. Ja su guoft nubbe låkkai mattajegjides åuddasis sãn ravkai, ja famo sigjidi addi buttesmættom vuainai bagjel, daid agjet, ja buok buoccalvasaid ja buok lamesvuodaid buoredet.

2. Mutto dak læk dai guoft nubbe låkkai apostali namak: vuostemuš, Simon, gutte Petrusen goččujuvvu, ja Andreas, su vellja; Jakobus, Zebedæus bardne, ja Johannes, su vellja;

3. Philippus ja Bartholomæus; Thomas ja Matthæus tuolar; Jakobus Alphæus bardne, ja Lebbæus, lige namain Thaddæus;

4. Simon Kananitalaš, ja Judas Iskarioth, gutte su beti.

5. Daid guoft nubbe låkkai Jesus vuolgati, ravvi sin, ja celki: allet mana bakini guovloidi, alletge Samaritanalažai sidai sisa.

6. Mutto mannat vuost lappum savcai lusa Israel goadest:

7. Go dåkkå mannabættet, de sarnedækket ja cælkket, alme valdegådde lakka læ boattam.

8. Buoccid buoredækket, spittalažajd bu-testækket, jabmid bajas bäftet, bærgalagajd agjet. Laihas di dam oažžom læppet, addet maida laihas.

9. Dist i galga læt gälle, ige silbba, ige væikke boakkanidek sist,

10. ige matke lavk, æige guoft biftasak, æige gabmagak, ige soabbe; dastgo bargge biæbmos ansašægje læ.

11. Mutto guđe baike daihe sid di sisa mannabættet, de jærrat gi dast læ, gutte dasa dåkkalaš læ; ja de årrot dast, dassaci go dam baikest erit vuolggebættet.

12. Mutto go di vieso sisa mannabættet, de dærvuođai sane dasa cælkket.

13. Ja jås dat viesso dasa dåkkalås læ, de bättus din rafhadek dam bagjeli; mutto jås dat dasa i læk dåkkalaš, de bättus rafhadek aldsedek ruoftot.

14. Ja jås guttege din i vuosstaivalddet,

ige din sardne gullat aigo, de vuolgget dam viesost daihe dam baikest erit, ja savdnjalækket saddoid julgidædek ald erit.

15. Duodai digjidi cælkam: Sodomitalažai ja Gomorritalažai ædnami buorebut duomo bæive gævvat galgga go dam baikkai.

16. Gæc, savccan din vuolgam gumpi gasski; lækket nabbo dalle jierbmalažak nuftgo gærbmašak, ja åftgærdasažak nuftgo duvak.

17. Varotækket ječaidædek suddogasain, dastgo digge gitti si addek din, ja synagogaidæsek sist si liketuttek din.

18. Mutto oiivamužai ja gonagasai oddi di maida šaddabættet dälvvujuvvut muo ditti, sigjidi ja bakinidi duodaštussan.

19. Mutto go si addek din dâkkâ, de allet mârrašest âro moft daihe maid di galgabættet sardnot, dastgo sardnom baddost digjidi addujuvvu, maid sardnot di galgabættet.

20. Dastgo æppet di de læk, gudek sardnomen læppet; mutto dat accædek vuainlæ, gutte din sist sardno.

21. Mutto vellja veljas jabmemgitti bætta,

ja vanhem manas; ja manak vanhemidæsek vuosstai čuožželek, ja sin hæggatuttek.

22. Ja buokai vaše vuollai di boattebættet muo nama ditti; mutto gutte loap ragjai bisovazžan ärrö, sän audogassan dakkujuvvu.

23. Mutto go nubbe sidast si doarradalak din, de battarækket nubbai; dastgo duodairakkan män digjidi cælkam: æppet di gærga Israel sidai-guim, äudal go olbmü bardne boatta.

24. Mattajægjealeb i læk go mattatægjes, ige balvalægje go isedes.

25. Duttus mattajægje go šadda nuft go mattatægjes læ, ja balvægje go šadda nuftgo isedes læ; jäs dalo ised Beelzebullan si læk soaibmam, man sagga æmbo dalle su dalo olbmüid?

26. Allet nabbo sist bala; dastgo i mikkege čikkujuvvum læk, mi almostuvvumen i læk, ige mikkege suolemas læk, man birra dietto i boadë.

27. Maid digjidi sævdnjaden cælkam, dam čuovgasen sardnot; ja maid beljidas-

sadek di gullabættet, dam sarnedækket råvi ald.

28. Ja allet sist bala, guðek rubmaš gáðdek læk, mutto sielo æi mate gáðdet; mutto sust æmbo ballat, gutte sikke sielo ja rubmaš matta helvet sisa hævatet.

29. Ævago guoft cicačak skille bællai vuvdujuvu? ja i áftage ædnam ala gača din aččadek (dato) bagjel.

30. Vela buok din áividædek vuoftačalmek lokkujuvvum læk.

31. De allet nabbo bala; buoreb galle di læppet ge ædnag cicačak.

32. De damditti, gutte suddogasai áudast muo dávdašt, su maida mån dávdaštam aččam áudast, gutte læ almin.

33. Mutto gutteikkenessi muo suddogasai áudast biettal, su mongis biettalam aččam áudast, gutte læ almin.

34. Æppet galga doaivvot boattam læm rafhe ædnam ala biegtat; im boattam rafhe biegtat, mutto mieke.

35. Dastgo boattam læm olbmu soappamættosen dakkat ačes vuostai, ja nieid æd-

nes vuosstai, ja barne aka boadnjas ædne vuosstai.

36. Ja goađe olbmuk goađe ised vaššalažak šaddek.

37. Gutte ačes daihe ædnes rakkasabbun adna go muo, munji dakkalaš i læk; ja gutte barnes daihe nieidas rakkasabbun adna go muo, nunji dakkalaš i læk.

38. Ja gutte ruosas i valde ja muo čuovo, munji dakkalaš i læk.

39. Gutte hæggaš gavdna, dam massimen læ; ja gutte hæggaš massa muo ditti, dam gavdnamen læ.

40. Gutte din vuosstaivaldda, muo vuosstaivaldda; ja gutte muo vuosstaivaldda, su vuosstaivaldda, gutte muo vuolgati.

41. Gutte prophet vuosstaivaldda, damditti go prophet læ, prophet balka oažžō; ja gutte vanhurska vuosstaivaldda, damditti go vanhurskes læ, vanhurska balka oažžō.

42. Ja gutte gæsagen dain uccakažain dušše fal guvse diev galbma čace adda jukkat, damditti go mattajægje læ, duođai di-

gjidi cælkam, i ollingerakkan sãn balkastes duššen dakkjuvvut galga.

11. K a p i t a l.

1. Ja dpatuvai, go Jesus daid ravvagides guoft nubbelåkkai mattajegjidassas addam læi, de vulgi sãn dast, sin sidai mielð oapatet ja sarnedet.

2. Mutto go Johannes giddagasast Kristus dagoid gulai, de guoft mattajegjines sãn vuolgati, ja sunji cælketi:

3. lækgo dãn! dat boatte, daihe galggap mi muttom ærra vuorddet?

4. Ja Jesus vastedi ja celki sãdnoidi: vuolgge ja muittelække Johannesi maid dãi gullabætte ja oaidnebætte:

5. Čuovgatæmek oaidnek, ja skærmak vagjolek, spittalažak butestuvvujek, ja bæljætæmek gullek, jabmek bajasčuozželek, ja vaivašidi evangelium sarneduvvu.

6. Ja audogas, gutte must i værran.

7. Mutto go dak vulgiga, de Jesus olbmuidi sardnogãđi Johannes birra: maid vulgidek di mæccai oaidnet? hãš, mi biegest dåkka dek sãjatuvvu?

8. Daihe maid vulgidek di oaidnet? olbmu lines biftasi sistgarvvodam? Gæĉ, guĉek lines biftasid adnek, gonagasai daloin læk.

9. Daihe maid vulgidek di oaidnet? prophet? Mån digjidi cælkam, læ galle, ja vela sagga æmbo go prophet.

10. Dastgo sån de læ, gæn birra ĉallujuvvum læ: gæĉ! muo engelam du muoĉoidad åudast mån vuolgam, gutte luoddaid dunji dakkat galgga.

11. Duoĉai digjidi cælkam: sin gaskast, guĉek nissonin rieġadam læk; i åftage sturrab ĉuoĳĳaldattujuvvum læk go Johannes gastašægje; mutto uccemuš alme valddegåddest sturrab læ go sån.

12. Mutto Johannes gastašægje beivi rajast gidda dam ragjai, de vægald olbmuk alme valddegådde sisa bakkimen læk, ja si, guĉek vægald sisa bakkijek, dam aldsesek rättimen læk.

13. Dastgo buok prophetak ja lakka Johannes ragjai ænostæmen legje,

14. ja, jås di aiggobættet vuosstaivalddet, sån læ Elias, gutte boattet galgai.

15. Gæst bæljek læk mai-guim gullat, sãn gullus!

16. Mutto gænen mãn værdedam dam sãk kagãdde? Ucca manaçi lakkai læ, guðek šiljoin orruk ja guibmidassasek čurvvuk, ja celkkek:

17. Mi njuorgaimek digjidi, ja æppet di dansom; mårraš lavlagid mi lavloimek digjidi, ja æppet di čierrom.

18. Dastgo Johannes bãdi: i sãn bårram, ige jukkam, ja si celkkik, sust bærgalak læ.

19. Olbmu bardne bãdi: sãn bårra ja jukka, ja si celkkek: gæč, maggar borriš olmuš ja vine jukke, tuolari ja suddolažai ussteb! Mutto visesvuotta vanhurskasen gudnjettujuvvum læ manaines.

20. De riæmai sãn daid baikid væratet, mai sist su ænaš væga dagok dakkujuvvum legje, go buoreb guvllui si æi læm jårggalam.

21. Voi dunji Korazin! voi dunji Bethsaidai! dastgo jãs dak væga dagok Tyrusi ja Sidoni lifçi let dakkujuvvum, mak dånoidi dakkujuvvum læk, de aiggai jå sækai ja gunai sist, si buoradusa lifçi dakkam.

22. De mán digjidi cælkam: Tyrussi ja Sidoni buorebut gævvat galgga duomo bæive go dádnoidi.

23. Ja dán Kapernaum, mi gidda albmai aleduvvum læk! gidda helveti dán vuolas balkestuvvut galgak; dastgo jás dak væga dagok Sodomai lifci let dakkujuvvum, mak dunji dakkujuvvum læk, de (bissom) lifci gidda ádna dam bæive ragjai.

24. De mán digjidi cælkam: Sodoma ædnami buorebut gævvat galgga duomo bæive go dunji.

25. Damanaga aige sardnogádi Jesus, ja celki: Mán gitam du acaam; alme ja ædnam herra! go visaidi ja jierbmalažžaidi dam læk ciekkam, ja uccakažžaidi dam almostattam læk.

26. Nuft acaam! nuft dán buorren áidnik.

27. Buokrakkan muo gitti addujuvvum læ ačestam; ja i áftage barne dávda, ærebgo ače, ja i áftage ače dávda ærebgo bardne, ja sán, gæsa bardne su almostutta.

28. Boattet dek muo lusa buokak, guđek bargost læppet, ja guđek gifsašuvvum læp-

pet! ja mån vuainadusa digjidi addam.

29. Valddet muo gæssa bagjelassadek, ja oappat must, dastgo mån låjes ja vuolle-
gaš læm vaimost; de vuainadusa di gavnabættet silluidassadek.

39. Dastgo muo gæses avkalaš læ, ja muo noadde gæppad.

12. Kapital.

1. Damanaga aige de Jesus bældo čada vagjoli sabbaten; mutto su mattajægjek bārrastuvvamen legje, ja gārne āivid si gasskegātte, ja bārragātte.

2. Mutto go pharisæalažak dam oaidne, de si celkke sunji: gæč, du mattajegjidad dakkek, mi i læk låvalaš dakkat sabbaten.

3. Mutto sām sigjidi celki: æppetgo lākkam læk, maid David dagai, go nælgost læi, ja su matke guoimek?

4. Moft sām Ibmel tempel sisa manai, ja geččujume laibid bārai, maid bārrat i læm sunji låvalaš, ige su matke guibmidi, mutto dušše fal papaidi?

5. Daihe æppet go di lagast lākkam læk, atte papak sabbaten sabbat eppebasotek tempel sist, ja ašetæmek almaken læk?

6. Mutto mån digjidi cælkam, dast sãn læ, gutte stuorrab læ go tempel.

7. Mutto jås di lifcidek ðiettam mi dat læ: armogasvuoda aigom, mutto åfferid im, de æppet læm dubmim ašetes olbmuid.

8. Dastgo olbmu bardne hærra læ maيدا sabbat bagjel.

9. Ja dast sãn vulgi, ja sin synagoga sissa manai;

10. Ja gæc, olmuš dast læi, gæst nubbe giet aštam læi; ja si jærre sust, ja celkke: lægo låvalaš sabbaten buoredet? vai vaid-dem aše si su bagjeli ažiusi?

11. Mutto sãn sigjidi celki: gutte olmuš læ din gaskast, gæst savc læ, ja, jås dat sabbaten råggai gačča, dam i doppi, ja bajas gæsa?

12. Man sagga buoreb læ dal olmuš go savc? De damditti låvalaš læ sabbaten burid dakkat.

13. De sãn olbmui celki: geige giettad! ja sãn geigi; ja dat fastain dærvasmuvai nuftgo nubbe bælle.

14. Mutto pharisæalažak olgus vulgge, ja arvvališgatte su vuostai, moft su gaddet.

15. Mutto go Jesus dam fuobmaši, de vulgi dast erit, ja ædnag olbmuk čuovodegje su, ja sãn buoredi sin buokaid.

16. Ja sãn garraset gildi sin su almostuttemest:

17. vai allašuvvuši, mi prophet Esaias boft sardnujuvvum læ, gutte cælkka:

18. gæč, muo balvalægje, gæn valljim læm, muo æcalaš, gæn muo siello rakkasen adna; muo vuågŋam mãn addam sunji, ja olbmuidi sãn vanhurskesvuođa sardnedæmen læ.

19. I sãn læk riddalægje, ige barggo; ja i åftage su jena gullamen læk šiljoin.

20. Dågjujuvvum hās i sãn cuvki, ige bārgestægje goallolaige sãn časkad, dassači go vanhurskesvuođa dakkam læ vuoitte.

21. Ja su nama ala olbmuk dārvastæmen læk.

22. De bāstutuvvum olmuš su oddi buftujuvui, gutte čuovgatæbme ja gielatæbme læi, ja sãn buoredi su, atte čuovgatæbme ja gielatæbme sikke sarnoi ja åini.

23. Ja åbba almug suorgani, ja celki: alma dat David bardne læ?

24. Mutto go pharisæalažak dam gulle, de si celkke: i dat bærgalagaid ajet ærebgo Beelžebul, bærgalagai oaivamuža boft.

25. Mutto go Jesus dieđi sin jurdagid, de celki sãn sigjidi: juokke valddegådde, mi ješ ječas vuosstai soappamættosen manna, šadda avdden, ja juokke sid daihe dallo, mi ješ ječas vuosstai soappamættosen manna, i biso.

26. Ja jås satan satan agja, de ješ ječas vuosstai soappamættom læ; moft dalle bisomen læ su valddegådde?

27. Ja jås mån Beelžebul boft bærgalagaid ajam, gæn boft agjek dalle din manak daid? de damditti galggek si din duobmarak læt.

28. Mutto jås mån Ibmel vuaiņa boft bærgalagaid ajam, alma de boattam læ Ibmel valddegådde din lusa.

29. Daihe, moft matta guttege gievv olbmui vieso sisa mannat, ja su galvoid rievadet, áudal go gievra vuost čadna? ja de oazžo sãn stagjedet su vieso.

30. Gutte munji guoibmen i læk, muo

vuosstai læ; ja gutte munji čakkim guoibmen i læk, sãn biđggi.

31. Damditti mãn digjidi cælkam: buok suddo ja bilkadus suddogasaidi andagassi addujuvvu; mutto bilkadus basse vuâiņa vuosstai, suddogasaidi i andagassi addujuvu.

32. Ja gutte olbmu barne vuosstai bakkod, sunji andagassi addujuvvu; mutto gutte basse vuâiņa vuosstai bakkod, i sunji andagassi addujuvu, i dam, ige boatte ilmest.

33. Lekkus muorra šiega (muorra), (de maida) šaddo dast šiega læ, daihe lekkus muorra stokkum muorra, (de maida) šaddo dast stokkum læ; dastgo šaddostes dovdujuvvu muorra.

34. Di dæccalagga-čivgak! moft mattebættet di burid sardnot, di, guđek bahha læppet? dastgo vaimo dievasvuodast sardno njalbme;

35. Šiega olmuš åudan bufta, mi šiega læ, su vaimos šiega æloin; ja arvotes olmuš audan bufta, mi arvotes læ, arvotes æloines.

36. Mutto mãn digjidi cælkam, duomo bæive de galggek suddogasak lågo dakkat

juokke arvotes sane áudast, maid si læk sardnom.

37. Dastgo saninad vanhurskasen dán lokkujuvvut galgak, ja saninad aššalažžan dán dubmijuvvut galgak.

38. De vastedegje muttomak čaloapavažain ja pharisæalažain, ja celkke: oapa-tægje, mærka mi oainestuvvap dust.

39. Mutto sán vastedi ja sigjidi celki: bahha ja áskaldasmættom sákkagádde mærkaid aiggo, ja i mikkege mærkaid sunji addujuvvut galgga, æreb go Jonas prophet mærkka.

40. Dastgo nuftgo Jonas gálm bæive ja gálm ija falla čoávjest ároi, nuft maida olbmu bardne gálm bæive ja gálm ija ædnam askest árru.

41. Duobmoi Ninive álbmak bajasčuožželämen læk dam sákkagádde vuostai, ja aššalažžan dam dubmimen læk; dastgo buoradusa si dakke Jonas sarne boft; ja gæč, dast æmbo læ go Jonas.

42. Duobmoi oarjalaš dronning bajasčuožželämen læ dam sákkagádde vuostai, ja aššalažžan dam dubmimen læ; dastgo

ædnam rajain sãn bådï Salomon visesvuoda gullam ditti; ja gæċ, dast æmbo læ go Salomon.

43. Mutto go buttesmættom vuain sud-dogasast vuolggam læ, de gâike baiki mielð sãn vagjol, vuainadusa ácca, ja i gavna.

44. De cælkka sãn: goattassam mân maccet aigom, gâst vulggim; ja go boatta de guorosen, suoppalastujuvvum ja ċieg-ŋatuvvum sãn gavvna dam.

45. De vuolgga sãn, ja ċeċa ærra vuainaid sãn guoibmen valdda, guċek bahab læk go sãn ješ, ja go dak sisa bæssam læk, de si orruk dast; ja dam suddogas mañeb dille nævreb šadda, go áudeb dille; nuft maida dam bahha sakkagáđdai gævvamen læ.

46. Mutto go olbmuidi ain sardnomen læi, gæċ, de su ædne ja su veljak álggon legje, ja sagaidi su dattoši.

47. De celki muttom sunji: gæċ, ædnad ja veljaidad álggon læk, ja sagaidi du aig-gok.

48. Mutto sãn vastedi ja sunji celki,

gutte sunji dam celki: gi læ muo ædne?
ja gæk læk muo veljak?

49. Ja giedas sãn mattajegjides bagjel
geigi, ja celki: gæc̃, muo ædnam ja muo
veljaidam!

50. Dastgo gutte aċċam dato bargga
dakkat, gutte almin læ, sãn muo velljam
læ, ja muo oabbam ja muo ædnam.

13. K a p i t a l.

1. Damanaga bæive vulgi Jesus viesost
erit, ja javre gaddai sãn manai ċakkanet.

2. Ja ædnag olbmuk ċoagganegje su
lusa, atte skip sisa sãn loaidesti, ja ċakka-
ni; ja åbba almug javre gaddest ċuožoi.

3. Ja ållo sãn værdadusai boft sigjidi
sarnoi, ja celki: gæc̃, gilvve ålmaĵ manai
gilvvet.

4. Ja gilvededin, de soames (gilvagak)
luoddai gurri gæc̃ce, ja låddek båtte, ja
borre daid.

5. Mutto soames (gilvagak) gædggas æd-
nami gæc̃ce, gåst asses ædnam i læm; ja
fårg dak bajas šadde, dastgo assas ædnam
i læm.

6. Mutto go bæivaš bagjani, de dak baldjuvujegje, ja go ruotas i læm, de dak golnne.

7. Mutto soames (gilvagak) basteles ladn-jai gasski gačče; ja basteles lanjak (maid) bajas šadde, ja lapastutte daid.

8. Mutto soames (gilvagak) šiega ædna-mi bätte, ja šaddoid šaddadegje; soabmasak gut låge gærddai, ja soabmasak gålm låge gærddai.

9. Gæst bæljek læva mai-guim gullat, sån gullus!

10. Ja mattajægjek su lusa vulgge, ja celke sunji: man ditti værdadusai boft sigjidi sarnok?

11. Mutto sån vastedi, ja sigjidi celki: damditti go digjidi addjuvvum læ alme valdegådde čiegosvuodaid arvedet; mutto sigjidi dat addjuvvum i læk.

12. Dastgo, gæst læ, sunji addjuvvut galgga, ja valjest galgga sust læt; mutto gæst i læk, sust vela valduvvut galgga, mi sust læ.

13. De damditti værdadusai boft mån sigjidi sarnom; dastgo oainededin, si æi oaine, ja guladedin, si æi gula, æige arved.

14. Ja sist Esaias enostussa ållašuvva, mi sardno: beljidædek-guim di galle gullabættet, ja æppet di arved, čalmidædek-guim galle di oaidnebættet, ja æppet di dāvda.

15. Dastgo buoššeduvvum læ dai olbmui vaibmo, ja illa beljidæsek-guim si gullek, ja sin čalmidæsek si oft čarvvi-jek, amasek čalmidæsek-guim si šaddat oaidnet, ja amasek bæljidæsek-guim si šaddat gullat, ja amasek vajmoidæsek-guim si šaddat fuobmašet, ja buoreb guvlui jårggalet, atte man sin buoredifčim.

16. Mutto audogasak din čalmek, go dak oaidnek, ja din bæljek, go dak gullek.

17. Dastgo duodai mån digjidi cælkam: ædnag prophetak ja vanhurskasak oainestuvvamen legje, maid di oaidnebættet, ja æi oaidnam; ja gullastuvvamen legje, maid di gullabættet, ja æi gullam.

18. De gullat di dal værdadusa gilvve ålbma birra:

19. Go guttege valddegådde sane gulla, ja arved i, de bahakas boatta, ja gaikko erit, mi su vaibmoi gilvvujuvvum læ, sån

læ dak (gilvagak), mak balgga gurri gilvujuvvum læk.

20. Mutto, mak gæðggas ædnami gilvujuvvum læk, sãn læ, gutte sane gulla, ja iloin dam dallanaga vuosstaivaldda.

21. Mutto ruotas sust i læk sistes, ja oanekas bådđoš dušše bisso, mutto go hæðalašvuotta, daihe adestusak bagjeli båttek sane ditti, de dallan sãn værran.

22. Mutto, mak gaskalasai gasski gilvujuvvum læk, sãn læ, gutte sane gulla, ja dam mailme mæraš ja ælo villitusak lapastuttek sane, ja šaddotaga dat bacca.

23. Mutto mak šiega ædnami gilvujuvvum læk, sãn læ, gutte gulla ja arved, ja maida šaddoid šaddadægje læ; muttom čuotte gærddai šaddad, muttom gut låge gærddai, muttom gålm låge gærddai.

24. Nubbe værdadusa sãn sigjidi sarnoi, ja celki: alme valddegådde olmuččen værdaduvvu, gutte šiega gilvagid bældosis gilvi.

25. Mutto olbmui oådđededin, de bådđi su vaššalaš, ja gælbotes gilvagid nisui gasski gilvi, ja de vulgi.

26. Mutto go gilvagak šaddamen legje, ja šaddoid šaddadišgätte, de maida arvotes rasek ittegätte.

27. Mutto goađe ised balvalægjek bätte, ja sunji celkke: hærta! ikgo šiega gilvagið bælddosad dån gilvam? gäst dalle arvotest rasek?

28. Mutto sån sigjidi celki: vaššalaš dam dagai. De balvalægjek sunji celkke: aigokge dalle mi vuolgget galggap ja gaikkot?

29. Mutto sån celki: im, amadek arvotes rasid gaikodedin, di maida nissuid gaikkot.

30. Šaddusga guttug åftanaga čafča ragjai, ja čuoppam båddo aige de čuoppam olbmuidi cælkam: čakkijækket vuost arvotest rasid čoakkai, ja čadnat daid bunttan baldam varas, mutto čakkijækket nissuid muo aittai.

31. Nubbe værdadusa sån sigjidi sarnoi, ja celki: alme valddegådde senep gærne čalbmen værdeduvvut matta, maid olmuš valdi, ja bældosis gilvi,

32. mi galle uceb læ go buok (ærta)

gilvagak: mutto go bajas šadda, de stuorrab šadda go urtasak, ja muorran šadda, atte alme lāddek bättek, ja bessid dakkek ävsidi.

33. Nubbe værdadusa sän sigjidi sarnoi: alme valddegādde sures daiggen værdatte læ, maid nisson valdi, ja gālm mitto jafo sisa biejai, dassači go buok surrum læi.

34. Dam buok sarnoi Jesus værdadusai boft olbmuidi, ja alma værdadusa-taga, i sän maidegen sigjidi sardnom:

35. vai ällašuvvaši, mi sardnujuvvum læ prophet boft, gutte cælkka: njalbmam mån værdadusaidi ravastam, sardnot aigom, mi mailme vuoddo bigjume rajast čiekkosist læ årrom.

36. De luiti Jesus olbmuid vuolgget, ja manai vissusis; ja su mattajægjek su lusa bätte, ja celkke: čielge migjidi værdadusa arvotes rasi birra bældost.

37. Mutto sän vastedi, ja sigjidi celki: gutte šiega gilvagid gilvva, olbmu bardne læ.

38. Mutto bælddo læ mailbme; ja šiega

gilvagak valddegådde manak læk, ja arvotese rasek bahakas manak læk.

39. Mutto vaššalaš, gutte daid gilvi, læ bærgalak; mutto čuoppam båddo læ mailme loap, mutto lagjim olbmuk engelak læk.

40. De damditti, nuftgo arvotese rasek čakkujuk, ja dolli bældujuk, nuft maida dakkujuvvut galgga mailme loapast.

41. Olbmu bardne engelides vuolgat, ja buok værranattemid ja værredakkid su valddegåddest erit si åft sagjai čakkijek.

42. Ja dälla omni si balkestek sin, dábbe čierrom læ ja bani gičcam.

43. De vanhurskasak dalle baittek, bæivaš lakkai, ačesek valddegåddest. Gæstbæljek læva mai-guim gullat, sån gullus!

44. Fastain værdedatte læ alme valddegådde ællon, bældost čikkujuvvum, maid olmuš gavnai ja čiegai, ja ilostes dast manai, ja vuvdi buok, mi sust læi, ja bældo åsti.

45. Fastain værdedatte læ alme valddegodde olmuččen, gutte gavppašægje læi, gutte šiega bærralid åcai.

46. gutte, go hui divras bærral gavnai, de manai, ja buok, mi sust læi, vuvdi, ja åsti dam.

47. Fastain værdedatte læ alme valddegådde fierbman, mi merri suppijuvvu, ja mi buoklagažid čakki.

48. Go dievvam læ, de gaddai si gessek dam, ja si čakkejek, ja šiega (gulid) littai sisa čakkijek, mutto guocce erit suppijek.

49. Nuft dakkuvvut galgga mailme loapast; engelak vulggek, ja bahaid vanhurskasi særvest erit ærotek,

50. ja dälla omni sin suppijek; dábbe čierrom læ ja bani giččam.

51. Jesus sigjidi cælkka: jogo di arvedeidek daid buokrakkan? si celkkek sunji: arvedeimek galle hærra!

52. Mutto sån sigjidi celki; de damditii juokke čaloappavaš, gutte alme valddegådde guvllui læ oapatuvvum, nuftgo goađe ised læ, gutte æloines, mi åđas ja boares læ, åudan bufta.

53. Ja dappatuvai, go Jesus daid værdadusaides loaftam læi, de vulgi sån dast erit.

54. Ja vanhemides ædnami bådī, ja oapati sin synagogasek sist, ja si sagga áudušegje, ja celkke: gást sunji daggar visesvuotta ja væga dagok?

55. Alma sán læ dam duogjar bardne? Alma su ædne namma Maria læ? ja su veljai (namak) Jakob ja Joses ja Simon ja Judas?

56. Alma buok su oabak min lut læk? Gást nabbo dalle sunji buok dat?

57. Ja si værranegje sust. Mutto Jesus sigjidi celki: prophet bagjel geččujuvvum i læk, æreb go vanhemides ædnamest ja dalostes.

58. Ja i sán dast ædnag væga dagoid dakkam, sin æppeaskosek ditti.

14. Kapital.

1. Dam aige de gulai Herodes, njæljadas raddijægje, Jesus nama.

2. Ja balvalebjidassas celki: dat Johannes gastašægje læ; jabmi lut sán bajas čuožžaldattujuvvum læ, de damditti bargamen læk famok su sist.

3. Dastgo Herodes doppim læi Johan-

nes, ja læi čadnam su, ja giddagassi bieggam, Herodias, su veljas Philippus aka ditti.

4. Dastgo Johannes sunji celki: i læk dunji låvalaš su adnet.

5. Ja miella galle sust doalai su gáddet, mutto olbmui ditti sán balost læi, dastgo prophettan si adne su.

6. Mutto go Herodes riegadam bæivestes hægaid dagai, de dansoi Herodias nieid sin áudast, ja Herodes sunji likoi.

7. De vuornasin sán láppedi sunji addet, maid sán ravkaši.

8. Mutto go ædnestes áudal bagaduvum læi, de celki sán: adde munji dek gare ald Johannes gastašægje oaive.

9. Ja gonagas mårraši šaddai; mutto vuornaides ja gusides gæccen, de gácoi sán addujuvvut galgai.

10. Ja sán vuolgati, ja giddagasast sán Johannes oaive čuopati.

11. Ja su oaivve gare sist buftujuvui, ja niiddi addujuvui; ja sán gudi dam ædnes lusa.

12. De bätte su mattajægjek, ja valdde

rubmaš, ja dam havdadegje; ja si vulgge, ja Jesusi dam muittelegje.

13. Ja go Jesus dam gulai, de skip mieldest erit vulgi avden baikkai ærranessi; go olbmuk dam gulle, de sidain si gadde matke mieldest su čuvudegje.

14. Ja go Jesus áudan báđi, de ædnag olbmuid sán áini, ja vaimostes sán njuorani sin vuosstai, ja sin buoccid sán buoredi.

15. Mutto go ækkeduvvam læi, de mat-tajægjek su lusa vulgge, ja celkke: baikke avden læ, ja aigge já vassam læ; luoite olbmuid daloidi mannat, ja bárramušaid aldsesek oasstet.

16. Mutto Jesus sigjidi celki: æi si darbaš vuolgget; addet di sigjidi bárrat.

17. Mutto si celkke sunji: mist i lækdast æmbo go vit laibek ja guoft guolačak.

18. Mutto sán celki: viežžat munji daid dek.

19. Ja olbmuid sán gáčoi rasi ala čakkanaddat, ja sán valdi daid vit laibid ja guoft guolačid, gáčasti bajas alme guvllui, ja buristsivnedi; ja doagjali daid, ja addi lai-

bid mattajegjidassas, mutto mattajægjek adde olbmuidi daid.

20. Ja si buokak bårre, ja gallanadde; ja čoakkai si čákkijegje, mi stukain baccam læi, guoft nubbe lákkai væddelittid diev.

21. Mutto, guđek bårre, lakka vit duhat álbmak legje, æreb nissoni ja manai.

22. Ja dallan gáçoi Jesus mattajegjides skip sisa mannat, ja su audal dâm bællai rassta mannat, dassaçi go olbmuid luoittam læi.

23. Ja go olbmuid luoittam læi, de varrai sán goårnoi auftonessi, rákkadallam varas. Mutto go ækkeduvvam læi, de áfto sán dast læi.

24. Mutto skip ja guovdo favle læi, ja baroin hæđatuvai, dastgo biege vuosstai læi.

25. Mutto njæljad ijagáčcam vuoro, de bádi Jesus sin lusa mære ald vazzeme.

26. Ja go mattajægjek oaidne su mære ald vagjolæmen, de si suorgganegje, ja celkke: gobme dat læ, ja balostæsek si čuorvovogátte.

27. Mutto dallan sardnogáđi Jesus sigji-

di, ja celki: lækket ervokak; mån de læm, allet bala.

28. Mutto Petrus sunji vastedi, ja celki: hærraçam! jås dån de læk, de gāco muo çace ald du lusa vagiolet.

29. Mutto sån celki: boaðe! Ja Petrus skipast nejai, ja çace ald vagjolišgådi Jesus lusa vazzet.

30. Mutto go garra dalke åini, de balagådi; ja go vuogjogådi de çuorvoi, ja celki: hærraçam, gajo muo!

31. Ja Jesus dallanaga giedas geigi, ja doppi su, ja sunji celki: dån rašše åskolaš, manne æppedišgåttik?

32. Ja go sõi skip sisa goårnoiga, de gålki dalkke.

33. Mutto si, guðek skipast legje, bätte, ja su oddi luoitadegje, ja celkke: duoðai, dån læk Ibmel bardne.

34. Ja go rasta mannam legje, de si Genezaret ædnami bätte.

35. Ja go baike olbmuk dovdde su, de sane si çuåjategje åbba dam ædnam mietta, birra buok, ja buok buocce olbmuid si bufte su lusa.

36. Ja si rákkadalle sust dušše fal su biftas savdnjidi oažžot guoskatet; ja buok, guđek guoskatege, buorranegje.

15. Kapital.

1. De čaloappavažak ja pharisæalažak Jerusalamest Jesus lusa bätte, ja celkke:

2. Manne rikkok du mattajægjek vuorasi vieroi vuostai? dastgo giedaidæsek æi si bosal, áudal go si laibe bárragáttek.

3. Mutto sán vastedi, ja sigjidi celki: manne digis maida Ibmel bakkomi vuostai rikkobættet din vieroidædek ditti?

4. Dastgo Ibmel læ gáčcom: gudnjette aččad ja ædnad; ja gutte ačes daihe ædnes garrod, duodairakkan jabmet galgga.

5. Mutto di cælkkebættet: gutte aččasis daihe ædnasis cælkka: "dat addaldak læ (tempeli), main must vækketuvvut lifčik" de i ábbage sán låve (dist) oažo gudnjettet ačes ja ædnes.

6. Ja di læppet Ibmel bakkomid duššen dakkam din vierodek ditti.

7. Di guoftalažak! rieftoi enosti Esaias din birra, go celki:

8. Njalminæsek galle dak olbmuk muo lakka læk, ja bāfsamidæsek-guim muo gudnjettek; mutto sin vaibmosek gukken must orruk.

9. Mutto dušše ditti si muo balvalek, oappatusaid oappatedin, mak suddogasai bakkomak læk.

10. Ja olbmuid sãn lusas ravkai, ja si-giidi celki; gullat ja arvedækket.

11. Mi njalbmai boatta, i dat daga olbmu buttesmættosen, mutto mi njalmest olgus boatta, dat olbmu buttesmættosen dakka.

12. De su mattajægjek su lusa vulge, ja sunji celkke: diedakgo atte pharisæalazak værranegje, go si dam sarne gulle?

13. Mutto sãn vastedi, ja celki: juokke gilva, maid mu almalaš ačče i læk gilvam, ruotasines gæikkut galgga.

14. Mannusak si mačkkasæsek, čuovgatæmek čuovgatemi oappestegjek læk; mutto go čuovgatæbme čuovgatæme laidijægje læ, de gutgug råggai járralæva.

15. Mutto Petrus vastedi, ja sunji celki: Čielge migjidi dam værdadusa.

16. Mutto Jesus celki: æppetgo di ain arvedegjek læk?

17. Æppetgo vela arved, atte buok, mi njalbmai sisa manna, čoavgjai manna, ja lundulaš gæino miel olgus suppijuvvu?

18. Mutto mi njalmest olgus boatta, vaimost boatta, ja dat olbmu buttesmættosen dakka.

19. Dastgo vaimost bättek bahha jurdagak, gâddem, furudak, slæidos ællem, suollavuodak, værre duodaštusak, bilkadasuk.

20. Dastgo dat de læ, mi olbmu buttesmættosen dakka; mutto bassalkættes giedai-guim bårat, i daga olbmu buttesmættosen.

21. Ja Jesus vulgi dast erit, ja Tyrus ja Sidon guovloidi manai.

22. Ja gæč, kananæalaš nisson dain guovloin bađi, čuorvoi, ja sunji celki: Hærračam, David bardne, armet muo! muo nieid bærgalagast bahhast gifsašuvvu.

23. Mutto i sãn sunji åftage sanegæce vastedam. De loaideſtege ſu mattajægjek ſu luſa, rákkadallaſgátte ſuſt, ja celkke: gaidad ſu bagjeleſtað erit, daſtgo çuorvo-
men sãn læ min mañeſt.

24. Mutto sãn vadeði ja celki: vuolga-
tuvvum im læk, ærebgo lappum ſavcai lu-
ſa Israela goaðeſt.

25. Mutto niſſon báði, ſu gudnjetti, ja
celki: hærraçam! væket muo!

26. Mutto sãn vadeði, ja celki: i heivi
manai laibe valddet, ja uca bædnagaçai
oddi ſuppit.

27. Mutto sãn celki: galle duot læ! hæ-
raçam! mutto bárramen almaken læk uca
bædnagaçak daid bittaçid, mak hærraidæ-
ſek bævde ald fierralik.

28. De Jesus vadeði, ja ſunji celki: niſ-
ſonam, du åſſko ſtuoreſ læ, dunji dakku-
juvvuſ nuftgo dattok! ja damanaga báð-
doſt dærvaſmi ſu nieid.

29. Ja Jesus daſt áudalid važi, ja galilæ-
alaſ javre gaddai báði; ja varrai goarñoi,
ja çákkani.

30. Ja ædnag olbmuk ſu luſa bátte, gu-

đek skærmaid mieldæsek bufte, ja čuovgatemid, gielatemid, vætoid ja ædnag ær-rasid; ja Jesus julgi oddi si bigje sin, ja sãn buoredi sin;

31. atte olbmuk áudušegje, go gielate-mid sardnomen, vætoid dærvvasen, skiaer-maid vazzemen ja čuovgatemid oaidemen si oaidne; ja Israel Ibmel si gudnjette.

32. Mutto Jesus mattajegjides lusas rav-kai, ja celki: muo vaibmo njuorran dai olbmui vuosstai, dastgo gálm bæive agjan-nam si læk muo lut, ja bárramuššán sist i læk mikkege; ja bárrakættaien im aigo sin muo lut erit luoittet, amasek matkestæ-sek si appetuvvat.

33. Ja su mattajægjek sunji celkke: gást mecist dam made laibid fidnit nuft æd-nag olbmuid galitet?

34. Ja Jesus sigjidi celki: galle laibbe dist læ? Mutto si celkke: čečča, ja moad-de uca guolaš.

35. Ja olbmuid sãn gácoi ædnam ala čak-kanaddat.

36. Ja sãn valdi daid čeča laibid ja gulid, giti(Ibmel), doaggali daid, ja mattajegjidas-

sas daid addi, mutto mattajægjek olbmuidi.

37. Ja buokak borre ja gallanadde; ja bacatusaid si čoakkai čakkijegje, čecča væddelittid diev.

38. Mutto guđek bårram legje, njællja duhat ålbmak legje, æreb nissoni ja manai.

39. Ja go luoittam læi olbmuid, de skip sisa sån manai, ja Magdala guovloidi bådï.

16. Kapital.

1. Ja pharisæalažak ja saddusæalažak bätte, gæccalegje su, ja ravkke sust, mærka sigjidi čajetet almest.

2. Mutto sån vastedi, ja sigjidi celki: go ækked læ šaddam, de di cælkkebættet: čabba bæive dakkat aiggo, dastgo albme roadded;

3. ja idđedest: garra biege ådna gaikkot aiggo, dastgo albme roadded ja čappad læ. Di guoftalažak! alme hame diettebættet di arvedet, alma dalle maida aigi mærkak din arvedæmest læk?

4. Dat bahha ja åskotes sakkagådde mær-

kaid aiggo, ja i mikkege mærkaid ad-
dujuvu, ærebgo Jonas prophet mærkka.
Ja sãn guði sin, ja manai.

5. Ja go su mattajægjek dãm bællai båt-
te, de si vajaldattam legje laibe mildæsek
valddet.

6. Ja Jesus sigjidi sardnogãdi: gæccat,
ja pharisæalažai ja saddusæalažai, suredai-
gest ječaidædek varotækket.

7. De si jurdaginæsek jurdašisgãtte, ja
celkke: (dam sãn cælkka) go laibid æp
mi valddam mieldamek.

8. Mutto go Jesus dam dieði, de sigjidi
celki: di hægjos åskolažak! manne jurd-
dagidædek sist (muo dam cælkemen)
gaddebættet, go laibid æppet di valdam
mieldadek.

9. Æppetgo vela arvedægjek læk? æp-
petge muite daid vit laibid daid vit duhati,
ja galle væddelittid di dalle čaggidek?

10. Æppetge daid čeča laibid daid njæl-
lja duhati, galle væddelittid di dalle čag-
gidek?

11. Moft æppet di dalle arved, atte lai-
best digjidi im sarno, (go gãcom) pharisæ-

alažai ja saddusæalažai suredaigest ječaidædek varotet?

12. De si arvedegje, atte i læm gáčcom sin laibe suredaigest ječaidæsek varotet, mutto pharisæalažai ja saddusæalažai oapost ječaidæsek varotet.

13. Mutto go Jesus Sæsarea Philippus (baike) guvllui boattam læi, de mattajegjines jærai, ja celki: gænen celkkek olbmuk muo, gutte olbmua bardne læm?

14. Mutto si celkke: muttomak Johannes gastašægjen du celkkek; mutto ærrasak Eliasen; mutto ærrasak Jeremiasen, daihe muttom dain prophetain.

15. Sån sigjidi cælkka: mutto di, gænen di muo cælkkebættet?

16. De Simon Petrus vastedi, ja celki: dân Kristus læk, ælle Ibmel bardne.

17. Ja Jesus vastedi, ja sunji celki: audogas dân læk, Simon Jonas bardne, dastgo oazže ja varrak dunji dam æi læk almostuttam, mutto ačcam, gutte læ almin.

18. Mutto mån cælkam dunji maida, atte Petrus dân læk; ja dam galle ala rakedet mån aigom særvvegaddam, ja hæl-

vet portak dam æi galga oaʒʒot vuoittet.

19. Ja alme valddegádde čoávddagid dunji addam, ja maid ædnamest čanak, čadnujuvvum læ almin, ja maid ædnamest čoávdak, čávddujuvvum læ almin.

20. De mattajegjides sán gildi gæsagen su Kristusen cækkemest.

21. Dam rajast de riæmai Jesus mattajegjidassas diedtet, atte Jerusalami sust læi vuolget, ja vuorrasin ja bajemuš papain ja čaloappavažain ædnagrakkam gillat, ja goddujuvvut, ja goalmad bæive bajasčuožželet.

22. Ja Petrus su áuddasis valdi, ja cuiggogádi su, ja celki: hærta, sæste ječad; ellus dat dunji dakkujuvvu!

23. Mutto nubbos sán járgeti, ja Petrusi celki: vuolge muo duokkai, satan! vær-ranuššan munji læk; dastgo Ibmel guvlhui ik dán arved, mutto suddogas guvllui.

24. De Jesus mattajegjidassas celki: jásguttege muo mañai aiggo, de biettalekkus sán ješ ječas, ja valddus ruosas ja čuvvus muo.

25. Dastgo gutte ællemes viggá bæsstet

dam massesemen læ; ja gutte ællemes muo ditti massa, dam gavdnamen læ.

26. Dastgo mi avkid læ olbmui ábba mailme vuottet, go sielos vahagatta? Daihe mi læ olbmu duokken mafsamušsan addet sielos áudast?

27. Dastgo olbmu bardne áces hærvasvuodast boatta engelides-guim; ja de juokkacçi dagos mielđ sán dalle mafsa.

28. Duodai mán digjidi cælkam: dai gaskast, guđek dast čužžuk, muttomak læk, guđek jabmem æi ollingerakkan oaidnemmen læk, audal go olbmu barne si áidnek valldegáddassis boattemen.

17. Kapital.

1. Ja gut bæive dastmanñel, de valdi Jesus Petrus ja Jakobus ja Johannes, su velja, guoibmen, ja alla vare ala sieranessi sin doalvoi.

2. Ja sin oaino sist sán nubbastuvai, ja su muodok baittegátte bæivaš lakkai, mutto su biftasak vilggaden šadde dego čuovgas.

3. Ja gæc̃, Moses ja Elias sist ainuiga, ja suin sardnome læiga.

4. De Petrus vastedi, ja Jesusi celki: herračam! dast migjidi buorre læ årrot; aigokgo, de gālm gād̃id mi dast dakkap; dunji åft, ja Mosesi åft, ja Eliasi åft.

5. Ja go ain sardnomen læi, gæc̃, de čuvggis balv sin suoivanasti; ja gæc̃, jedn balvast bād̃i, mi celki: dat muo bardne læ, dat æcalaš, gæn rakkasen m̃an anam; gullat su.

6. Ja go mattajægjek dam gulle, de muođoidæsek ala luoitadegje, ja saggarak bal-lagatte.

7. Ja Jesus åudan bād̃i, sigjidi guoskati, ja celki: čuožž̃elækket, ja allet bala.

8. Mutto go si čalmidæsek bajedegje, æi si åftage oaidnam, ærebgo Jesus åfto.

9. Ja varest njejadedin, de ravvi Jesus sin, ja celki: æppet galga gæsagen dam oainatusa cælkket, åudal go olbmu bardne jabmi lut bajas čuožž̃elam læ.

10. Ja su mattajægjek sust jerre, ja celk-ke: manne celkkek dalle čaloappavažak atte Elias vuost boattet galgga?

11. Mutto Jesus vastedi ja sigjidi celki: Elias galle vuost boatta, ja buok laged;

12. mutto mân digjidi cælkam, Elias já boattam læ, ja æi si danen dâvdam su, mutto si dakke su vuoststai, maid si datto; nuft šadda maida olbm̄u bardne sist gillat.

13. De mattajægjek arvedegje, sãn sigjidi sardnom læi Johannes gastašægje birra.

14. Ja go olbm̄ui lusa si bätte, de muttom olmuš su lusa bãđi, ja čibbides ala su oddi manai, ja celki:

15. hær̄račam, armet muo barne! dastgo manno-buocce læ, ja sagga gifsašuvvu; dastgo davja sãn dolli, ja davja sãn čaccai gačča;

16. ja du mattajegjid lusa su lajdijim, ja æi si mattam buoredet su.

17. Mutto Jesus vastedi ja celki: æppe-školaš ja bahha sakkagãdde! gukkasgo din lut galgam læt? gukkasgo din gillat galgam? buftus munji su dek.

18. Ja Jesus garraset su šigoi, ja bærgalak sust erit vulgi; ja damanaga bãddost de dærvvasen šaddai bardne.

19. De mattajægjek Jesus lusa sieranes-

ki:

;

; ja

ut-

uft

gji-

ra.

ut-

su

go

ru;

cai

m,

pe-

go

lat

ga-

ost

es-

si vulgge ja celkke: manne min agjemest i læm?

20. Mutto Jesus sigjidi celki: æppeåskodek ditti; dastgo duođai digjidi cælkam: jås dist åssko læ nuftgo senep gårne çalbme, de oazžobættet di cælkket dam varrai: sirde jeçad daben dâkkå, ja de dat sir-da; ja i mikkege læk digjidi vægjemæt-tos.

21. Mutto dat slai i vuolge, ærebgo råk-kadusai ja bårakættai vuođai boft.

22. Mutto Galilæa sist vagjoledin, de Jesus sigjidi celki: olbmu bardne šadda addujuvvut suddogasai gitti,

23. ja si goddik su, ja goalmad bæive sån bajas çuožžel. Ja hui mårraši si šad-de.

24. Mutto go si Kapernaumi bätte, de (væro) ruđaid gaibedægjek Petrus lusa bätte, ja celkke: mafsago oapatægjadek (væro) ruđa?

25. Petrus celkki: mafsa galle. Ja go vissui bāđi, de Jesus su åudedi, ja celki: moft du mielast årro, Simon? gæin

valddek ædnam gonagasak tuolo daihe værro? sin seǵaidæsek manain, daihe vierasin?

26. Petrus sunji cælkka: vierasin. Jesus sunji celki: de nabbo manak besstujuvvum læk (mafsamest).

27. Mutto amamek sin værranattet, de mana javre gaddai, supe vuog, ja valde vuostemuš guole, mi boatta; ja go njalme sust ravastak, de stater dån gavnak; valde dam, ja adde sigjidi du ja muo åudast.

18. Kapital.

1. Dam aigest mattajægjek Jesus lusa bätte, ja celkke: gi læ stuorramus alme valddegåddest?

2. Ja Jesus mana lusas ravkai, ja divoi dam gassko sin gasski,

3. ja celki: duodai mån digjidi cælkam: ærebgo di buoreb guvllui jårggalæppet, ja šaddabættet manai lakkai, alme valddegådde sisa æppet di ollingerakkan bæsa.

4. De damditti, gutte ješ ječas vuoled, nuftgo dat manna, sån stuorramus læ alme valddegåddest.

5. Ja gutte daggar mana muo nammi vuosstaivaldda, muo vuosstaivaldda.

6. Mutto gutte åft dain uccakažain værranatta, guđek muo ala osskuk, sunji buoreb lifci, jås millogæđgge su čæppat birra čadnujuvvum lifci, ja ave čienalvutti sán vuogjetuvvum lifci.

7. Voi mailbmai værranattemi ditti! fertijek galle værranatemak boattet, mutto voi dam suddogassi, gæn boft værranatem boatta.

8. Mutto jås giettat daihe juolggat du værranatta, de čuopa daid, ja supi daid aldad erit. Dunji buoreb læ skirbman daihe lattovajeg ællem sisa bæssat, go guoft gieđai-ja guoft julgi-guim agalaš dolli suppijuvvut.

9. Ja go čalbmat du værranatta, de råga dam olgus, ja supe aldad erit. Dunji buoreb læ čalbmebællen ællem sisa bæssat, go guoft čalmi-guim helvet dolli suppijuvvut.

10. Varrotækket ječaidædek, amadek di åftage dain uccakažain værranattet; dastgo mán digjidi cælkam: sin engelak almin

aidnek alelessi muo aččam čalmid, gutte læ almin.

11. Dastgo olbmu bardne bådï, bæsstam ditti, mi lappum læi.

12. Moft din mielast árrø? jås olbmust čuotte savcak legje, ja áft dain šadda čajadaddat, igo daid autse lågad låkkai sán guođe, ja varidi manna, ja ácca mi čajadaddam læi?

13. Ja go dappatuvva, atte gavdna, duođai digjidi cælkam: dam áfta ditti stuorab ilost sán læ, go autse lågad låkkai ditti, mak æi čajadaddam.

14. Nuft dat i læk din aččadek datto, gutte læ almin, atte áft dain uccakažain šadda lappujvvut.

15. Mutto jås velljat du vuostai sudod, de vuolge, ja guoftagaskan cuigod su; jås gulla du, dalle velljad dán vuoitam læk.

16. Mutto go i gula, de valde áft daihe guoft guoibmen, vai ábba ašše nannosen dakkujvvuši, guoft daihe gálm duođaštegi njalme boft.

17. Mutto jås daid i gula, de cælke særv-

vegáddai; mutto jás særnvvegádde i gula, de lekkus sán dunji bakkinen ja tuollaren.

18. Duodai digjidi cælkam: maidikkenessi di ædnamest ċadnabættet, ċadnujuvum læ alмест; ja maidikkenessi ædnamest di ċoávdddebættet, ċávddjuvum læ alмест.

19. Fastain digjidi cælkam, jás guoftas dist áft arvalussi šaddabætte ædnamest færa man birra rákkadallat, sádnoidi dat dakkujuvvu muo ačest, gutte læ almin.

20. Dastgo gást guoftas daihe gálmas ċoaggannam læk muo nammi, dast mán læm sin lut.

21. De loaidesti Petrus su lusa, ja celki: hærra, man davja galgam mán velljasam andagassi addet, gutte muo vuosstai sudod? jogo gidda ċečča gærddai?

22. Jesus sunji celki: dunji cælkam, ik gidda ċečča gærddai, mutto gidda ċečča læge gærde ċečča gærddai.

23. De damditti olmuččen alme valddegádde værdeduvvu, gutte gonagas læi,

gutte lågo dakkat aigoi balvalegjidesguim.

24. Mutto go låkkagådi, de muttom su oddi dälvujuvui, gutte låge duhat talentaid vælgolaš læi.

25. Mutto go sust i læm main mafset, de herra su, ja su aka ja su manaid vuvdujuvvut gācoi, ja buok, mi sust læi, ja atte mafsujuvvut galgai.

26. De balvalægje muodoides ala luoitadi su oddi, ja celki: herračam, læge vuordevaš! ja buokrakkan dunji mafset aigom.

27. De njuorani dam balvalægje herra vaibmo su vuostai, ja sän besti su, ja sunji vælge luiti.

28. Mutto dat balvalægje vulgi, ja muttom balvalus guoime gavnai, gutte sunji čuotte denariaid vælgolaš læi; ja sän dopi su, ja buvataddašgådi su, ja celki: mavse munji vælggad!

29. De su balvalus guoibme su julgi oddi luoitadi, ja rákkadallašgådi sust, ja celki: læge vuordevaš! ja buokrakkan dunji mafset aigom.

30. Mutto i aiggom; mutto vulgi, ja gid-

dagassi su biejai, dassaçi go mavsai maid vælgolaš læi.

31. Mutto go su balvalus guoimek äidne, mi dakkujuvvum læi, de si sagga mår-raši šadde; ja båtet, ja hærrasæsek almos-tutte buok, mi dakkujuvvum læi.

32. De su hærra äuddasis su ravkai, ja sunji celki: bahha balvalægje! äbba vælge dunji luittim, go must adnogättik.

33. Ikgo balvalusa guoibmad maida armetet galggam, nuftgo mångis du ar-mettim.

34. Ja su hærra sutai, ja gifsedegji gitti su addi, dassaçi go buokrak mavsai, maid sunji vælgolaš læi.

35. Nuft maida almalaš ačcam din vuosstai dakka, jås vaimoinædek æppet di adde andagassi, ješgutteg velljasis su mæd-dadusas.

19. Kapital.

1. Ja dappatuvai, go Jesus daid sanides loaftam læi, de Galilæast vulgi, ja Judæa ragjaidi bådi dam bællai Jordan.

2. Ja ædnag olbmuk čuvvu, ja sán buoredi sin dam baikest.

3. Ja pharisæalažak su lusa bätte, gæcca-lišgatte su, ja sunji celkke: lægo boadnjai lávalaš akas hilggot færra man aše ditti?

4. Mutto sán vastedi, ja sigjidi celki: æppetgo lákkam læk, atte sán, gutte algost sádno sivnedi, álmajen ja nissonen sádno sivnedi,

5. ja celki: de damditti vuolggá olmuš ačes ja ædnes lut, ja manna akas lut bisovažžan árrot, ja dak guoftas áft oazžžen šaddab.

6. Nuft læva sai, æva šat guoft, mutto áft oazžje. De damditti, maid Ibmel ofti áfstattam læ, suddogas i galga ærotet.

7. Dak sunji celkke: moft Moses dalle gáčoi ærrogirje addet, ja su hilggot?

8. Sán sigjidi celki: Moses din luiti akaidædek hilggot, din vaimoidædek buošševuođa ditti; mutto algost i læm nuft.

9. Mutto mán digjidi cælkam, gutte akas hilggo ærebgo furudaga ditti, ja nubbin naittal, sán fuorraid dakka, ja gutte hilggujuvvum belin naittal, fuorraid dakka.

10. Su mattajægjek sunji celkke: go

daggar lakka læ ålbmast ja akast, de i læk buorre naittalet.

11. Mutto sãn sigjidi celki: dam sane æi buokak arved, mutto si, gæidi dat addujuvyum læ.

12. Dastgo galdogak læk, guðek ædne hæggast daggaren rieggadam læk; ja galdogak læk, guðek olbmuin galdujuvvum læk; ja galdogak læk, guðek alme valdegådde varas ječaidæsek galddim læk. Gutte dam arvedægje læ, arvedekkus sãn!

13. De ucca manačak Jesus lusa buftujuvvjegje, vai sãn giedaides sin ala biejaši ja rákkadallaši; mutto mattajægjek sin siggogátte.

14. De Jesus celki: addet ucca mannačidi rafhe, ja allet gilde sin muo lusa boatemest; dastgo alme valdegådde daggaračai læ.

15. Ja sãn giedaides sin ala biejai, ja dast vulgi.

16. Ja gæč, muttom bådï, ja sunji celki: buorre oapatægjačam! maid burid galgam mãn dakkat, vai agalaš ællem åžušim.

17. Mutto sãn sunji celki: manne gáčok dãn muo buorren? I áftage buorre læk, ærebgo áft, (namalassi) Ibmel; mutto jáš ællem sisa manastuvak, de doala bakkomid.

18. (Olmuš) sunji celki: maid? mutto Jesus celki: daid: ik goddit galga; ik fuorastet galga; ik suoladet galga; ik være dävdaštusa sardnot galga;

19. gudnjette aččad ja ædnad; ja guoibmad rakkasen adnet galgak nuftgo ješ ječad.

20. De nuorra olmuš sunji cælkka: dam buokrakkan nuorravuttam rajast já doalam læm; mi vaillo mustgo ain?

21. Jesus sunji celki: go álles aigok læt, de vuolge, vuovde mi dust læ, ja adde vaivažidi; de dust ællo læ almest; ja boađe, čuovo muo.

22. Mutto go nuorra álmaj dam sane gulai, de mårrašest sãn dast vulgi; dastgo állo ællo sust læi.

23. De Jesus mattajegjidassas sardnogáđi: duođai digjidi cælkam, javalaš olmuš illa sãn Ibmel valddegádde sisa bæssa.

24. Fastain digjidi cælkam: alkeb læ, at-

te kamel nalo šalme čađa jätta, go javalaš olmuš Ibmel valddegádde sisa bæssa.

25. Mutto go su mattajægjek dam gulle, de saggarakkan si suárganegje, ja celkke: gi dalle boatta audogassan?

26. De Jesus sin ala gæčai, ja celki: sudogasaiddi galle dat vægjemættos læ, mutto Ibmeli buok væjolaš læ.

27. De Petrus vastedi, ja sunji celki: gæč, buok mi læp guođdam, ja du mi læp čuovvom, maid oazžop mi?

28. Mutto Jesus sigjidi celki: duođai digjidi cælkam, di, guđek muo čuovvom læppet, fast rieggadæmest, go olbmu bardne hærvasvuodas thruono ald čákkamen læ, de maida digis guoft nubbe lákkai thruonoi ald čákkamen, ja guoft nubbe lákkai ságaid dubmimen læppet.

29. Ja juokkaš, gutte dalos guođdam læ, daihe veljaides, daihe oabaides, daihe ačes, daihe ædnes, daihe akas, daihe manaides, daihe bældoides muo nama ditti, čuotte gærddasažžat fastain sán oazžo, ja agalaš allem sán arbbi.

30. Mutto ædnagak; guđek áudemužak

læk, galggek mañemužžan dakkujuvvut,
ja mañemužžak äudemužžan.

20. K a p i t a l.

1. Dastgo alme valddegädde olmuččen
værdeduvvu, gutte ised læi, gutte arrat id-
dedest vulgi barggid vidnegardenassis bal-
katet.

2. Mutto go barggi-guim soappam læi
aft rutti bæivvai, de vidnegardenassis
sån vuolgati sin.

3. Ja goalmad båddest sån vulgi, ja ær-
rasid šiljost joavdelassan äini,

4. ja sigjidi celki: vuolgget di maida
vidnegarden sisa, ja mi vuoiggad læ, digji-
di addam; mutto si vulgge.

5. Guđad ja äutsad båddest fastain vul-
gi sån, ja åft lakkai dagai.

6. Mutto åft nubbe lågad båddest vulgi
sån, ja ærrasid joavdelassan gavnai, ja si-
gjidi celki: manne årrobættet di gæcos
bæive joavdelassan?

7. Dak sunji celkke: go i åftage min
balkatam. Sån sigjidi celki: vuolgget di-

gis maida vidnegarden sisa, ja mi vuoiggad læ, di oažžobættet.

8. Mutto go ækked læi boattam, de vidnegarden ised dalos sunddai cælkka: ravka barggid, ja adde sigjidi balkasek, ja alget maŋemužain vuostemužžaidi.

9. De si bätte, guđek åustad nubbe lækai baddost balkatuvvum legje, ja ješgutteg ruđas oažoi.

10. Mutto go vuostemužak bätte, de si gadde æmbo oažžot; ja sigis maida åžžu ješgutteg ruđas.

11. Mutto go si dam åžžu, de si ised vuostai nimmurišgätte, ja celkke:

12. Dak maŋemužak dušše åft baddo barggam læk, ja dån læk dakkam sin min dassažžan, guđek gæcos bæive vaive ja bakka vuold åroimek.

13. Mutto sån vastedi, ja muttomi sist celki: usstebam! im dunji verid daga, ik-go åft rutti muin soappam?

14. Valde oabmad, ja vuolge. Mutto maŋemužži mån addam nuftgo dunji.

15. Alma must fabmo læ æloidam-guim

dakkat, maid aigom? daihe, lægo du čal-
me bahha, damditti go mán buorre læm?

16. Nuft maņemužak vuostemužžan
dakkujuvvujek, ja vuostemužak maņe-
mužžan, dastgo ædnagak goččujuvvum
læk, mutto harvvai vallijuvvum.

17. Ja Jesus Jerusalemi bajas manai, ja
maŧkest sán guoft nubbe lákkai sieranes-
si valdi, ja sigjidi celki:

18. Gæč, Jerusalami mi bajas mannamen
læp, ja olbmua bardne bajemuš papai ja
čaloapavažai gitti šadda addujuvvut; ja
jabmem gitti si dubmijek su;

19. ja si addek su bakini halddui, (su)
bilkedet, ja liketuttet ja russinavllit; ja
goalmad bæive sán bajas čuožžel.

20. De bađi Zebedæus barni ædne su
lusa barnides-guim, su oddi luoitadi, ja
rákkadallašgáđi sust.

21. Mutto sán sunji celki: maid biv-
dak? nisson sunji celki: gáčo muo guoft
barnid valldegáddestad čákkat, nubbe
du olgiš giettad bæld, ja nubbe guoro
giettad bæld.

22. Mutto Jesus vastedi, ja celki: æppet

di diede, maid di rákkadallabættet; mat-
tebættego go dái dam gæra jukkat, maid
must læ jukkat, ja dain gastain gastašuv-
vut, main must læ gastašuvvut? Sái sunji
cælkab: mái matte galle.

23. Ja sán sádnoidi celki: muo gæra dái
galggabætte galle jukkat, ja gastain, main
mán gastašuvum, dái galle galggabætte
gastašuvvut, mutto muo álgiš ja muo guro
gieda bæld cåkkat muo addemest i læk
gæsagen, æreb sigjidi, gæidi dat asatuv-
vum læ ačestam.

24. Ja go dak låges dam gulle, de si sut-
te dai guoft veljai ala.

25. Mutto Jesus ravkai sin lusas, ja cel-
ki: di diettebættet, atte olbmui gonagasak
sin bagjel radđime læk, ja stuorra hærak
sin bagjel hæravuoda adneme læk.

26. Mutto nuft i galga læt din gaskast;
mutto gutte stuores aiggo læt din gaskast,
lekkus sán din balvalægje.

27. Ja gutte alemus aiggo læt din gas-
kast, lekkus sán din vuollegamus balvalægje.

28. Nuftgo olbmui bardne i boattam bal-

valuvvut, mutto balvalet, ja hæggas addet lådnastussan ædnagi åudast.

29. Ja go si Jerikost vulgge, de ædnag olbmuk su čuvvudegje.

30. Ja gæč, guoft čuovgatæmek balgga gurast čåkkame læiga, ja go Jesus mædel mannamen sâi gulaiga, de čuorvvogåđiga, ja celkiga: hærra! David bardne! armet mådno!

31. Mutto olbmuk sâdno šiggogâtte, vai sâi javotaga orrušeiga, mutto dade æmbo sâi čuorvoiga, ja celkiga: hærra! David bardne! armet mådno!

32. Ja Jesus čuožasti, ja sâdno ravkai, ja celki: maid aigobætte dâi mân dâdnoi-di dakkat galgam?

33. Sâi sunji celkiga: hærra! atte mådno čalmek rappasek.

34. Mutto Jesus njuorani, ja sâdno čalb-midi guoskati. Ja dallan sâdno čalmek oaidnen dakkujuvvujegje, ja sâi čuovoiga su.

21. K a p i t a l.

1. Ja go si Jerusalemi lakkanegje, ja Beth-

phaggi, áljo vare vuold, boattam legje, de guoft mattajegjid Jesus vuolgati, ja sádnoidi celki:

2. Vuolgge dam siddi, mi dádnno áudast læ; ja dallan njiñalas-asen čadnasist dai gavdnabætte, ja čivga su lut; čoávdde daid, ja bufte muo lusa.

3. Ja jáš guttege dádnoidi bakkodæžžá, de cælkke, hærri daid darbaš, de dallan sán biegi daid.

4. Mutto dat buokrakkan dakkujuvui állašuvvum ditti, mi prophet boft celkkujuvvum læ, gutte cælkka:

5. Cælkket Zion niiddi: gæč, du gona-gas du lusa boatta, lájes, ja asen ald čákkame, ja asen čivg ald.

6. Mutto mattajægjek vulgiga, ja dagai-ga, nuftgo Jesus sádnno gáčcom læi.

7. Ja njiñalas-asen viežáiga, ja biftasidæsga dai ala læbbega, ja Jesus dai ala čákkani.

8. Mutto ænaš olmuš biftasidæsek bal-ga ala læbbo, mutto ærrasak ávsid muorain čuppe, ja dai-guim balgga duorgastegje.

9. Mutto olbmuk, guđek áudast man-

name ja mañest čuovvome legje, čurvvu ja celkke: Hosanna David bardnai! burist-sivneduvvum sãn, gutte herra nammi boatta! hosanna allagasast!

10. Ja go sãn Jerusalami bådï, de ábba gavppug likai, ja celkki: gi dat læ?

11. Mutto olbmuk celkke: dat Jesus læ, dat prophet, sãn Nazarethast Galilæast.

12. Ja Jesus Ibmel tempel sisa manai, ja buokaid olgus aji, guđek tempelest vuovddeme ja oassteme legje; ja rutta lãd-notaddi bevdiđ, ja duvaid vuovddi stuoloid sãn ædnami njeidi.

13. Ja sigjidi celki: čallujuvvum læ; muo viesso rákkadallam viesson goččujuvvut galgga; mutto rievári biægjon di dam læppet dakkam.

14. Ja de čuovgatæmek ja skirbmak tempel sisa su lusa bätte; ja sãn buoredi sin.

15. Mutto go bajemuš papak ja čaloapavažak daid oavddodagoid áidne, maid sãn dagai, ja manaid, guđek tempelest čuorvvomen ja cælkemen legje: hosanna! David bardnai! de si sutte, ja sunji celkke:

16. Gullakgo maid dak celkkek? Mutto Jesus sigjidi celki: manne im gula? æppetgo lakkam læk: manai ja njammi njalmest maidnom dân aldsid rakkadak.

17. Ja sãn guđi sin, ja ålggo bællai gavpug manai, Bethaniai, ja dábbe ároi.

18. Mutto go idđedest gavpugi fast manai, de bårastuvvamen læi.

19. Ia fikon muora balgga gurast sãn åini, ja dam lusa manai, ja i maidegen dast gavdnam, ærebgo dušše fal lastaid, ja sãn dasa celki: ellus dal goassegen šat æmbo šaddo dust šaddo! Ia fikkon muorra dalanaga asti.

20. Ja go mattajægjek dam áidne, de áudušadde, ja celkke: moft asti fikkon muorra daggar hoapost?

21. Mutto Jesus vastedi, ja sigjidi celki: duođai mãn digjidi cælkam, jås dist ássko læ, ja æppedæbme i, de oažžobættet di, æppet dušše fal nuft dakkat, (mi) fikkon murri (dakkujuvui), mutto jås di vela dam varrai cælkkebættet: låftan! ja bieja ječad merri, de nuft šaddat galgga.

22. Ja buok, maid di rokkusist bivdde-

bættet, jås di åsskobættet, de di oaz̃z̃obættet.

23. Ja go sån tempel sisa manai, de bajemuš papak ja olbmui vuorrasak su lusa loaidestegje, go oapatišgoattam læi, ja celkke: main famoin dagak dån dam? ja gi læ addam dunji dam famo?

24. Mutto Jesus vastedi, ja sigjidi celki: mångis maida åft sane dist jærrat aigom; jås munji dam cælkkebættet, de digjidi mån maida cælkam, man famost mån nuft dagam.

25. Johannes gast, gäst bådi dat? almest, daihe suddogasain? Mutto jurdagidæsek sist si arvvaliŝgätte, ja celkke: cælkkep mi: almest, de sån migjidi cælka: manne æppet di dalle jakkam sunji?

26. Mutto cælkkep mi: suddogasain, de mist olbmuin læ ballat, dastgo buokak adne Johannes prophettan.

27. Ja Jesusi si vastedegje, ja celkke: æp mi diede; de sångis maida sigjidi celki: de imge mån digjidi cælke, man famost mån dam dagam.

28. Mutto moft din mielast årro? mut-

tòm olbmust guoft bardne læi, ja nubbe lusa sãn manai, ja celki: barnačam! vuolge, barga ádna bæive muo vidnegarden sist.

29. Mutto sãn vastedi, ja celki: im vuolge; mutto dasto sãn gađai, ja manai (vidnegarden sisa).

30. Ja nubbe lusa sãn manai, ja celki aido nuft. Mutto sãn vastedi, ja celki: hærračam, vuolgam galle; ja i vuolggam.

31. Guabba dagai ače dato? si sunji celkke: dát áudeb. Jesus sigjidi celki: duođai mãn digjidi cælkam, tuollorak ja fuorrak Ibmel valddegádde sisa bessek áudal go di.

32. Dastgo Johannes din lusa båd̄i vanhurskesvuođa gæino miel̄d, ja æppet di jakkam sunji, mutto tuollorak ja fuorrak sunji jakke; mutto jásjoge di dam áinidek, de almaken æppet dasto di gattam, atte sunji di jakkegáđidek.

33. Nubbe værdadusa gullat: Olmuš ised læi, gutte vidnegarden rakkadam læi, ja dam aiddom læi, ja bačcem litte bie-

gjam ja târno dakkam læi; ja barggidi dam balkati, ja nubbe ædnami manai.

34. Mutto go šaddo aigge bādi, de su balvalebgiides vidnegarden barggidi sãn bie-jai, šaddoid vuosstaivalddet.

35. Ja vidnegarden barggek valdde su balvalebgiid, muttom si godde, muttom si gæđgalegje.

36. De fastain ærra balvalebgiid sãn bie-jai, æmbo go åudeb; ja åftlakkai siggidi si dakke.

37. Mutto dastmanŋel barnes sin lusa sãn biejai, ja celki: muo barnest galle ugjuk.

38. Mutto go vidnegarden barggek bar-ne åidne, de gaskanæsek avvallišgatte: dat de læ arbijægje, boattet; gåddop mi so, ja oamastækkop mi su arbe.

39. Ja si valdde su, ja vidnegarden ålg-go bællai su nãrdastegje, ja godde su.

40. De damditti, go vidnegarden išed boatta, maid galgga sãn daid vidnegarden olbmuidi dakkat?

41. Si sunji celkke: daid bahaid bahhast lakkai sãn hævat; ja ærra ålbmaidi vid-

negardenes sán balkat, guðek šaddoid aigidæsek mielð sunji addek.

42. Jesus sigjidi celki: æppetgo çallagin goassegen lákkam læk: gæðgge, maid huf-sijægjek suppijegje, oaivve čiekgæðggen boattam læ, dat hærrast dakkujuvvum læ, ja áudulaš læ min čalmi áudast.

43. De damditti mán digjidi cælkam, Ibmel valðdegádde dist erit valðdujuvvu, ja olbmuidi addujuvvu, guðek šaddoid dast addemen læk.

44. Ja gutte dam gæðge ala járral, cuvki-kijuvvu, mutto gæn ala dat járral, su dat cuvkki.

45. Ja go bajemuš papak | ja pharisæala-žak su værdadusaid gulle, de si fuobma-šegje sardnomen sán læi sin birra.

46. Ja si gidða su valðestuvve, mutto balost legje almug ditti; dastgo prophet-tan dat ani su.

22. Kapital.

1. Ja Jesus vastedi, ja fastain værdadu-sai čaða sigjidi sardnogáði, ja celki:

2. Alme valðdegádde olmuččen værde-

duvvu, gutte gonagas læi, gutte barnes hæjaid dagai.

3. Ja balvalegjides vuolgati bovddijuvvu-
mid hæjaidi gáččot, ja æi si dattom boat-
tet.

4. Fastain ærra balvalegjid sãn vuolgati,
ja celki: cælkket bovddijuvvumidi: gæc,
mallasidam mân læm rakkadam; muo vuof-
sak ja muo buoides šivetak njuvvum læk,
ja buok rakkaduvvum læ; boattet hæjaidi.

5. Mutto si bagjelgečče, ja vulgge, mut-
tom bælddosis, muttom gavpašæbma-
sis.

6. Mutto ærrasak doppijegje su balva-
legjid, bilkedegje ja godde sin.

7. Mutto go gonagas dam gulai, de moa-
rati, ja soatte vægaides vuolgati, ja daid
olmušgoddid dušadi, ja sin baike bal-
deti.

8. De balvalegjidassas sãn celki: hæjak
galle rakkaduvvum læk, mutto bovddijuv-
vumak dakkalaš æi læm.

9. Vuolgget damditti luoddai gorrita-
gaidi, ja hæjaidi gáččot nuft ædnagid go
di gavdnabættet.

10. Ja balvalægjek balggai mielð manne, ja buokaid, gæid gavnne, si čokkijegje, sikke bahaid ja burid, ja hæjai viesso divai gusin.

11. De bådï gonagas gusides isskat, ja olbmu sãn åini, gutte hægja-biftasid i læm garvodam.

12. Ja sunji celki: ussteb! moft dãn læk sisabæssam dek, ja hægja-biftasak æi læk bagjelest? mutto sãn javotaga åroi.

13. De balvategjidi gonagas celki: čadnat gieđaid ja julgid sust, valddet su dast erit, ja suppijækket su ålgomuš sædnjadas-si; dábbe čierrom læ ja bani giččam.

14. Dastgo ædnagak goččujuvvum læk, mutto harvvai vallijuvvum.

15. De pharisæalažak dåkka manne, ja arvvalegje moft sani-guim su giellat.

16. Ja si bigje mattajegjidæsek su lusa åftanaga herodianalažai-guim, ja celkke: oapatægje, mi diettep du duođalažžan, ja Ibmel gæino duotvuođa mielð oapatægjen, ikge gæstegen dãn fuola, dastgo suddogaisai allagvuođa bællai ik dãn gæča.

17. Cælke migjidi dam ditti, moft du mielast årro? lægo låvalaš gæisari væro addet, daihe i?

18. Mutto go Jesus sin bahavuoda fuobmašam læi, de celki: guoftelažak! manne gæccalæppet di muo?

19. Čajetækket munji væro ruđa; ja si adde sunji ruđa.

20. Ja sigjidi sãn celki: gæn muođok ja bagjelčal læ dat?

21. Si celkke sunji: gæisar. De sãn sigjidi celki: de addet gæisari, mi gæisar læ, ja Ibmeli, mi Ibmel læ.

22. Ja go si dam gulle, de åudušegje, ja guođde su, ja vulgge.

23. Damanaga bæive de bätte su lusa saddusæalažak, guđek celkkek: bajasčuožželæbme i læk, sust jærragätte, ja celkke:

24. Oapatægje! Moses celki: go guttege jabma, ja manak sust æi læk, de galgga su vellja, lagamuš fuolkken, su aka naittussi valddet, ja velljasis manaid čuožžaldattet.

25. Mutto čecča veljačak min lut legje;

ja vuostemuš naittali, ja jami; ja go manna i læm, de velljasis akas sãn guđi.

26. Ja nubbe sãmma lakkai, ja goalmad, čečad ragjai.

27. Mutto maņemuš buokain de jami nisson.

28. Gæn akka dam čeččasist galgga sãn bajasčuožželæmest læt? dastgo buokak su adnam læk akkan.

29. Mutto Jesus vastedi, ja sigjidi celki: čajadaddamen di læppet, go čallagid æppet di diede, æppetge Ibmel famo.

30. Dastgo bajasčuožželæmest naitussi si æi valde, æige naitussi addujuvu, mutto si læk nuftgo Ibmel engelak almin.

31. Mutto æppetgo jabmi bajasčuožželæme lakkam læk, mi digjidi Ibmelest celkkujuvvum læ, gutte cælkka:

32. Abraham Ibmel mãn læm, ja Jsak Ibmel, ja Jakob Ibmel. (Mutto) Ibmel jabme olbmui Ibmel i læk, mutto ælle olbmui.

33. Ja go olbmuk dam gulle, de sagga si ådušegje su oapa.

34. Mutto go pharisæalažak gulle sãn

saddusæalažaid javotuttam læi, de si čoak-kai bätte.

35. Ja muttom sist, muttom čaloapavaš jærratisgáđi ja gæččali su, ja celki:

36. Oapatægje! mi læ laga stuores bakkom.

37. Mutto Jesus sunji celki: rakkassen dán adnet galgak hærrad, Ibmelad, ábba du vaimostad, ja ábba du sielostad, ja ábba du mielastad.

38. Dat de læ dat vuostemuš ja stuores bakkom.

39. Mutto nubbe dam lakkai læ: rakkasen dán adnet galgak guoibmad, nuftgo ješ ječad.

40. Dam guoft bakkomest abba lakka árra ja prophetak.

41. Mutto go pharisæalažak čoagganam legje, de Jesus sist jærratisgáđi, ja celki:

42. Maid arvvalæppet di Kristus harrai? gæn bardne læ sán? si celkkek sunji: David.

43. Sán sigjidi celki: moft gáččo dalle David su vuainast hærranes? go cælkka:

44. Hærra muo harrai celki: čákan muo

älgiš gieda bællai, dassači go vaššalažaidad du julgidad vuollai män biejam.

45. Go David su hærранes gáčco, moft læ sán dalle su bardne?

46. Ja i áftage mattam sunji sanegäče vastedet; ige áftage roakadam šat æmbo gáčaldagaid sunji dakkat dam bæive rajast.

23. Kapital.

1. De olbmuidi ja mattajegjidassas Jesus sardnogädi, ja celki:

2. Moses stuolost čalopavažak ja pharisæalažak čäkkame læk.

3. Buok, damditti, maid si goččuk din doallat, dam doallat ja barggat dakkat; mutto allet sin dagoidæsek mielđ bargga dakkat; dastgo celkkik galle, mutto æi daga.

4. Dastgo lossis nâđid si čadnik, mak illa guoddemest læk, ja olbmui hardoi aladaid bigjek; mutto ješ æi suormegeč̄in si daid likkatet aigo.

5. Ja buok dagoidæsek si dakkik sudogasain äidnujuvvum varas; dastgo bif-

tasidæsek muiitto-buddestagaid gâvdagen, ja dippid stuoresen si dakkik.

6. Ja mallasin boaššomus čâkkam-sajid, ja sinagogai sist boaššomus čâkkam-sajid si aldsesek dattok.

7. Ja šiljoin si gudnjettujuvvut aiggok, ja suddogasain rabbi, rabbi goččujuvvut.

8. Mutto æppet di galga dattot rabbin goččujuvvut; dastgo åft din oapestægje læ, namalassi Kristus; mutto di buokak veljačak læppet.

9. Ja ædnamest æppet (gudēge) aččenâdek di gâččot galga; dastgo åft din ačča-dek læ, sân, gutte almin læ.

10. Ja æppet di galga addet ječaidâdek oapestægjen goččujuvvut; dastgo åft din oapestægje læ, namalassi Kristus.

11. Mutto stuorramus din gaskast din balvalægje galgga læt.

12. Mutto gutte ječas aled, vuoleduvvu; ja gutte ječas vuoled, aleduvvu.

13. Mutto voi digjidi, di čaloapavažak ja pharisæalažak, di guoftelažak! atte alme valddegâdde olbmuidi di dappabættet; dastgo æppet di sisa bæsa, ja sigjidi, gu-

đek sisa bæsadæmen læk, æppet di suova
sisa bæssat.

14. Voi digjidi, di čaloapavažak ja pharisæalažak, di guoftelažak! læskai daloid di bårabættet, ja hame ditti gukkis rokkusid adnebættet; de damditti dade garrasabbo rangaštusaid di oazžobættet.

15. Voi digjidi, di čaloapavažak ja pharisæalažak, di guoftelažak! ædnam mielđ ja mære mielđ di vagjolæppet særvve guoime fidnim ditti; ja go daggaren sãn dakkujuvvum læ, de hælvet mannan di dakkabættet su, vela bahabbun, go ješ di læppet.

16. Voi digjidi, di čuovgates oapestægjek! guđek cælkkebættet, gutte tempel boft vuordna, dat i maidegen mavsa; mutto gutte tempel gälle boft vuordna, gædne-gassan ječas dakka.

17. Jalla čuovgatæmek! guabba læ stuorrab? Gälle? daihe tempel, mi gälle basot?

18. Ja: gutte altar boft vuordna, dat i maidegen mavsa, mutto gutte addaldaga boft

vuordna, mi dam ald læ, sãn gædnegassan ječas dakka.

19. Jallak ja čuovgatæmek! guabba læ stuorrab? Addaldak? daihe altar, mi addaldaga basot.

20. De damditti, gutte altar boft vuordna, sãn dam boft vuordna, ja buok dam boft, mi dam ald læ.

21. Ja gutte tempel boft vuordna, sãn dam boft vuordna, ja su boft, gutte dast assa.

22. Ja gutte alme boft vuordna, Ibmel truono boft vuordna, ja su boft, gutte dam ald čakka.

23. Voi digjidi, di čaloapavažak ja pharisæalažak, di guoftelažak! atte minst, ja dildast, ja kummenest lågadas di addebættet; ja laga vaddaseb bakkomid dagakættai di guoddebættet, namalassi vanhurskesvuoda, ja vaimoladesvuoda, ja åsko; dat dakkujuvvut galgga, ja dat i dagakættai baccet.

24. Di čuovgates oapestægjek, di, gudek čuoika erit njavkadæppet, mutto kamel njellabættet.

25. Voi digjidi, di čaloapavažak ja pharisæalažak, di guoftelažak! jukkam-ja bārram-littid ālgobæld di butestæppet; mutto siskebæld dak dievva læk rievadu-sain ja værrevuodain.

26. Dān čuovgates pharisæalaš! butest vuost mi litti siskebæld læ, vai maida dat buttasmuvvaši, mi ālgobæld læ.

27. Voi digjidi, di čaloapavažak ja pharisæalažak, di guoftelažak! dastgo nuftgo vielgodattujuvvum havdek di læppet, mak ālgobæld čabbasen galle orruk; mutto siskebæld jabmi davtin ja buok nuosse- vuodast dievva læk.

28. Nuft maida vanhurskesvuoda ālgaldas habme dist galle læ suddogasai čalmi āudast; mutto siskaldasast di dievva læppet guoftelašvuodast ja verudagast.

29. Voi digjidi, di čaloapavažak ja pharisæalažak, di guoftelažak! atte prophetai havdid di bajasdakkabættet, ja dai vanhurskasi havdesajid čignatæppet, ja cælkkebættet:

30. Jās vanhemidamek aigin mi lifči-

mek ællam, de prophetai varaidi æp mi lifci sigjidi særvvam.

31. De ješ ječaidædek ala di duođastusa dakkabættet, atte manak di læppet sist, guđek prophetaid goddijægjek legje.

32. Ja vanhemidadek mitto di dævddebættet!

33. Di guovdek! di dæccalagga čivgak! moft aiggobættet di hælvet duomo vuold erit bæssat?

34. De damditti gæč! prophetaid ja visaid ja čaloapavažaid din lusa mån vuol-gatam; ja muttomid sist di gåddebættet ja russinavllibættet, ja muttomid synagoginædek di likketuttebættet, ja baikest baikkai sin doárradallabættet;

35. vai buok dak vanhurskes varak din ala boadžasi, mak ædnam ala gálggatuvvum læk vanhurskes Abel varai rajast, Sakarias Barakias barne varai ragjai, gæn tempel ja altar gasski di goddidek.

36. Duođai digjidi cælkam, dat buok-rakkan dam sákkagádde ala boattemen læ.

37. Jerusalem! Jerusalem! gutte propheetaidad gáddak, ja sin gæđgadak, guđek du

lusa vuolgatuvvum læk, man davja dattosim, mån čakkit du manaid, nuftgo vuon-
ses čivgides soájades vuollai čakki? ja æp-
pet di dattom.

38. Gæč, din viesso digjidi avden guđ-
đujuvvu.

39. Dastgo digjidi cælkam: dam rajast
æppet di muo oaine, áudal go di sardno-
goattebættet: buristsivneduvvum, gutte
hærra nammi boatta!

24. Kapital.

1. Ja Jesus vulgi, ja tempelest manai;
ja su mattajægjek su lusa bätte tempel rak-
kanasaid sunji čajetet.

2. Mutto Jesus sigjidi celki: æppetgo
di oaine buok daid? duođai mån digjidi
cælkam: gæđgge gæđge ala i baccet galga,
mi ædnami i šada njeidujuvvut.

3. Mutto go áljovarest čakkamen læi,
de su mattajægjek sieranessi su lusa bätte,
ja celkke: cælke migjidi, goas boatta dat?
ja mi læ mærkkan du boattemest ja mail-
me loapast?

Ja Jesus vastedi, ja sigjidi celki: varro-

tækket ječaidædek, amas guttege din čajedattet.

5. Dastgo ædnagak muo nammi bättek, ja celkkik: "mån Kristus læm;" ja ædnagid si čajedattek.

6. Mutto sådid ja sagaid sådi birra di šadabættet gullat. Varrotækket ječaidædek amadek suorgganet; dastgo dat buokrakan boattet fertti, mutto loap i læk vela.

7. Dastgo olbmuk olbmui vuosstai čuožželek, ja valddegådde valddegådde vuosstai, ja nælgo boatta ja rättodavd, ja ædnam doargastusak dabe ja duobbe.

8. Mutto buok dat bafčasi algo læ.

9. De hættai si bigjek din, ja din goddek; ja buokai vaše vuollai di šaddabættet muo nama ditti.

10. Ja de ædnagak værranek, ja bettik guoim guimidæsek, ja vaššotik guoim guimidæsek.

11. Ja ædnag værre prophetak čuožželek, ja ædnagid si čajedattek.

12. Ja go værrevuot lassan, de rakisvuotta ædnagidi čoassko.

13. Mutto gutte loap ragjai bisovazžan
ârro, audogassan dakkujuvvu.

14. Ja dam valddegádde evangelium ábba
mailme mietta sarneduvvut galgga buok
olbmuidi duodastussan; ja de loap
boatta.

15. Go dalle hævatusa fastesyuođa, man
birra prophet Daniel sarnoi, basse baikest
di dalle oaidnebættet: — gutte dam læk-
ka, dam vutti valddus! —

16. de varridi battarekkus, gutte Judæ-
ast læ;

16. ja gutte roave ald læ, ellus njegjo,
viesostes maidegen viežžat;

18. ja gutte bældost læ, ellus sãn ruog-
tot macco, biftasides viežžam ditti:

19. Mutto voi sigjidi, guđek mana
vuosstai læk, ja sigjidi, guđek njamatægjek
læk dain beivin!

20. Mutto rákkadallat, amas din batta-
russi mannam dalve aige šaddat, ige sab-
baten;

21. dastgo daggar stuorra hætte dalle

boatta, mi mailme algost i læk læmaš gid-
da dam ragjai, ige boađe.

22. Ja jås dak bæivek æi oaneduvvuši,
de i åftage olmuš bestujuvuši; mutto val-
lijuvumi gæcčen de dak bæivek oan-
duvvujek.

23. Jås guttege dalle digjidi celkiš, gæc,
dast Kristus læ, daihe duost, de allet jake.

24. Dastgo værre Kristusak, ja værre
prophetak čuožželek, ja stuorra ibmašid ja
äudolaš dagoid dakkek, atte vallijuvvu-
mak maida šaddaši čajadaddat, jås dat
væjolaš lifči.

25. Gæc, audal män læm digjidi dam
cælkkam.

26. De damditti jås si digjidi celkkek:
"gæc, mecist sän læ," de allet mana; "gæc,
viesost sän læ," de allet jake.

27. Dastgo nuftgo aldagas bævče guov-
lost boatta ja vester guvllui slædggo, daggar
maida olbmua barne boatem læ.

28. Dastgo gåst ratto læ, dasa čoagga-
nek goasskemak.

29. Mutto dallan dai beivi hedi maŋ-
nel, de bæivaš sævdnjod, ja manno i čuov-

gad, ja nastek alмест vuolas gačcek, ja alme vægak likkek.

30. Ja de itta dalle olbmu barne mærkka albmai, ja buok ædnam säkkagäddek luågjogättik; ja olbmu barne si äidnek alme balvain boattemen famoi-guim ja ædnag hærvasvuodain.

31. Ja su engelides basun alla jenain sän vuolgat; ja su vallijuvvumides mailme njællja biegald si čoakkai gočcuk, alme ravdast alme ravddai.

32. Mutto oappat værdadusa fikkon muorast: go ävsek maillhum læk, ja urbek luoddanišgättik, de di diettebættet lakka læ dal gæsse.

33. Nuft maida digis, go buok dam oaidnebættet, de diettet, färg sän uvse oddi boatta.

34. Duodai digjidi cælkam: i dat säkkagädde någa, åudal go dat buokrakkan boatta.

35. Albme ja ædnam nåkkamen læva, mutto muo sanek æi ållinge någa.

36. Mutto dam bæive ja dam båddo i åftage diede, æi vela alme engelak, ærebgo dušše fal açce.

37. Mutto moft Noah bæivek legje, nuft maida olbmu barne boattam læ.

38. Dastgo nuftgo [si dain beivin dak-kamen legje suddo alle åudal, si bårramen ja jukkamen legje, naittalæmen ja naittemen legje gidda dam bæive ragjai, go Noah arken sisa manai.

39. ja æi si dast fuollam, åudalgo suddo alle bådi, ja sin buokaid javkadi; daggar maida olbmu barne boattem læ.

40. Guoft læva dalle bældost; nubbe valddujuvvu, ja nubbe guddujuvvu.

41. Guoft (nisson) milo gæd̄ge jårratæmen læva, nubbe valddujuvvu, ja nubbe guddujuvvu.

42. De damditti gâccet; dastgo æppet di diede gude båddo hærradek boatta.

43. Mutto dam galggabættet di diettet, jås ised diedaši gude ijagâccem vuoro ikko suol boadaši, de sån gâcaši, ja i luoi-taši su vissusis bæssat.

44. De lækket maida digis damditti garvasist; dastgo olbmu bardne boatta dam båddo, go di æppet doaivo.

45. Gi læ nabbo dat åskaldas ja jierb-

malaš balvalægje, gæn hærri dallo olbmuides bagjel asatam læ, riefteš aiggai sigjidi bårramušaidæsek addet?

46. Audogas dat balvalægje, gæn hærri, go boatta, nuft dakkamen gavdna.

47. Duođai digjidi cælkam, sãn bieğja su buok æloides ala.

48. Mutto jås guttege bahha balvalægje vaimostes cælkaši: muo hærri i vuost boađe,

49. ja balvalusa guimides sãn riëmaši cabmagoattet, mutto jukki særvest bårrat ja jukkat:

50. de dam balvalægje hærri bæive boatta, go sãn i doaivo, ja bådđo, go i dieđe,

51. ja guoft sagjai su čuoppa, ja oases sunji adda guoftelažai sækka, dábbe čierrom læ ja bani giččam.

25. K a p i t a l.

1. De alme valddegådde läge nieiddan værdeduvvumest læ, gudek goaloidæsek valdde, ja irgesek åudald vulgge.

2. Mutto vit sist jierbmai legje, ja vit jalla.

3. Go jallak goalloidæsek valddam legje, de åljo æi si valddam mielldæsek.

4. Mutto dak jierbmak åljo galle valdde littidæsek sisa åftanaga goalloidæsek-guim

5. Mutto go irgge agjani, de buokak oåddestuvasgatte, ja nokke.

6. Mutto gaskija aige de čuorvvom šadai: "gæč, irgge boatta, vuolgget su åudald!"

7. De buok nieidak mårnanegje, ja goalloidæsek divvolegje.

8. Mutto jallak jierbmaidi celkke: addet migjidi åljostædek; dastgo min goallok časkemen læk.

9. Mutto jierbmak vastedegje, ja celkke: i daida dalle baccet migjidi ja digjidi; mutto sin lusa vuolgget, guđek vuvddek, ja oasstet aldsedek.

10. Mutto vuolgededin oasstam varas, de bådii irgge, ja guđek garvasist legje, åftanaga suin hæjaidi sisa besse, ja ufse dappjuvui.

11. Mutto dastmanņel båtte maida dak

ærra nieidak, ja celkke: hærra! hærra!
lækast migjidi!

12. Mutto sán vastedi, ja celki: duođai
digjidi cælkam, im dāvda din.

13. Gaccet damditti; dastgo æppet
bæive, æppetge båddo di dieđe, go olbmu
bardne boatta.

14. Dastgo nuftgo olmuš, gutte nubbe
ædnami mannamen læi, balvategjides rav-
kai, ja æloides sin gitti addi,

15. ja muttomi vit talentaid addi, mutto-
mi guoft, mutto muttomi åft, ješguttegi
navcaides mielđ, ja de dallanaga nubbe
ædnami sán manai.

16. De vulgi sán, gutte vit talentaid
vuosstaivalddam læi, ja gavpe dai-guim
járati, ja vit ærra talentaid vuiti.

17. Nuft maida sán, gutte guoft talen-
taid vuosstaivaldam læi, sán maida guoft
ærra vuiti.

18. Mutto gutte åft vuosstaivalddam
læi, vulgi ja rapoi ædnam, ja hærras ru-
đaid čiegai.

19. Mutto viek gask dastmanņel de bådī

dai balvalegji hærra, ja lågo sãn dakka-gãđi sin-guim.

20. De bãđi sãn, gutte vit talentaid vuostaivalddam læi, ja vit ærra talentaid buvti, ja celki: hærračam! vit talentaid muo gitti dãn addik; gæč, vit ærra talentaid dai-guim mân vuoitam læm.

21. Mutto su hærra sunji celki: burist, siega ja askaldas balvalægjačam! uccan ald askaldas legjik, ædnag ala mân biejam du, boađe sisa hærrad illoi.

22. De bãđi maida sãn, gutte guoft talentaid vuostaivalddam læi, ja celki: hærračam! guoft talentaid muo gitti dãn addik; gæč, guoft ærra talentaid dai-guim vuoitam læm.

23. Su hærra sunji celki: burist, siega ja askaldas balvalægjačam! uccan ald askaldas legjik, ædnag ala mân biejam du, boađe sisa hærrad illoi.

24. Mutto de bãđi maida sãn, gutte åft talent vuostaivalddam læi, ja celki: hærra! mân dittim du garras ålmajen, gutte čuopak, gåsa ik gilvvam, ja čakik, gåsa ik borddam.

25. Ja go ballim, de vulggim, ja ædnam vuollai mán čikkim du talent, gæc, dast læ du oabmat.

26. Mutto su hærra vastedi, ja sunji celki: bahha ja laikes balvalægje! dán dittik muo čuoppen, gása im gilvvam, ja čakkijægjen, gása im borddam.

27. de damditti lifčik dán berrim bieijat muo ruđaid lánotegji gitti; ja ruogtot boadededinam de oabmam mán vuoitoin legjim oazžom.

28. Valddet damditti dam talenta sust erit, ja addet sunji, gæst låge talentak læk.

29. Dastgo gæst læ, sunji addujuvvut galgga, ja valjest sust galgga læt; mutto gæst i læk, sust vela valdujuvvut galgga mi sust læ.

30. Ja suppijækket, dam guocce balvalægje ålgomuš sævdnjadassi, dábbe čierrom læ ja bani gičcam.

31. Mutto go olbmu bardne hærvasvuodastes boatta, ja buok basse engelak suin, de hærvasvuodas thuono ald sán čakka.

32. Ja buok olbmuk su oddi čoakkai

boattet galggek, ja guim guiminæsek erit sãn ratkki sin, nuftgo gæc̃ce savcaid bokkai sist erit ratkki.

33. Ja savcaid ålgiš bællasis sãn divvo, mutto bokkaid guro bællasis.

34. De sigjidi, gudek ålgiš bæld læk, gonagas dalle sardno: boattet dek acc̃am buristsivneduvvumak! valddegådde arbijækket, mi din varas rakkaduvvum læ, mailme algo bigjujume rajast.

35. Dastgo nælgost legjim, ja bårramušaid di munji addidek; gåikost legjim, ja jukkamušaid di munji addidek; matkest legjim, ja goattasædek di valdidek muo;

36. alas legjim, ja di biftasteidek muo; buoccamen legjim, ja di oopaladaidek muo; giddagasast legjim, ja muo lusa di bådidek

37. De vanhurskasak sunji vastedišgoattemen læk, ja celkkik: hærta! goas ånimek mi du nælggomen, ja du bårarteimek? daihe gåikkamen, ja du jugateimek?

38. Goas ånimek mi du matkalažžan

ja goattasæmek du valdimek? daihe alassen, ja du biftasteimek?

39. Goas ainimek mi du buoccamen daihe giddagasast, ja du lusa manaimék?

40. Ja gonagas dalle vastedæmen læ, ja sigjidi cælkka: duođai mæn digjidi cælkam: maid di dakkam læppet gæsaġen dain muo uccemuš veljaġinam, di dakkam læppet munji.

41. De maida sigjidigis sæn cælkka, guđek su gurro bæld læk: vuolġget muo lut erit, di garrotuvvumak! agalaš dolli, bærgalakki ja su engelidi rakkaduvvum.

42. Dastgo nælgost legjim, ja æppet di bårramušaid munji addam; gâikost legjim, ja æppet di jukkamušaid munji addam; matkalaš legjim, ja goattasædek æppet di valddam muo,

43. alas legjim, ja æppet di munji biftasid addam; buoccamen, ja giddagasast legjim, ja æppet di muo lusa boattam.

44. De maida si sunji vastedišgättek, ja celkkik: hærra! goas ainimek mi du nælgomen, daihe gâikkamem, daihe matka-

lažžan, daihe buoccamen, daihe giddaga-
sast, ja æp balvalam du?

45. De sigjidi sãn vasted, ja cælkka:
duođai digjidi cælkam: maid æppet di
læk dakkam gæsagen dain uccemužain,
æppet di læk dakkam munji.

46. Ja de si buok mannamen læk, dak
agalaš gifsai; mutto vanhurskasak agalaš
ællemi.

26. Kapital.

1. Ja šadai, go Jesus daid sanides loaf-
tam læi, de mattajegjidassas sãn celki:

2. Di diettebættet guoft bæive gæcest
de bæssačak læk, ja olbmui bardne bettu-
juvvut šadda russinavllijuvvut.

3. De bajemuš papak ja čaloapavažak
ja olbmui vuorrasak čoakkai bätte bajem-
muš pap vissui, gæn namma Kaiphas læi.

4. Ja arvvalæmen legje Jesus gavvelvuo-
đa čađa gidda valddet ja gaddet.

5. Mutto si celkke: alloppassen, amas
čuožželæbme olbmui gasski šaddat.

6. Mutto go Jesus Bethaniast læi, Simon
spittal-davdalaš viesost,

7. de nisson su lusa båd̄i, gæst alabaster litte læi hui divrras vuoidasin, ja (Jesus) oaivvai leikoi, go bævd̄est čakkamen læi.

8. Mutto go su mattajægjek dam áidne, de si æddogátte, ja celkke: man varas daggar hævvo?

9. Galle dat vuoiddas divrras haddai lifci læt vuvdujuvvut, ja vaivašidi addujuvvut.

10. Mutto go Jesus dam fuobmaši, de sigjidi celki: manne vuorjabættet di dam nisson? buorre dago muo vuostai sán dagai.

11. Dastgo vaivašak alelessi din lut læk; mutto mán im.

12. Atte dam vuoidas sán muo rubmaš ala læikoi, de dagai sán muo rakkadet havdadubmasam.

13. Duodairakkan mán digjidi cælkam; gosikkenessi dat evangelium ábba mailme mietta šadda sarneduvvut, de maida dat muitteluvvut galgga, maid sán dagai, su muitton.

14. De muttom guoft nubbe lákkasist,

gæn namma Judas Ischarioth læi, bajemuš papa lusa manai.

15. Ja celki: maid addebættet di munji, de din gitti su bætam? mutto galm låge silbbaruđaid si adde sunji.

16. Ja dam rajast vuogas aige sãn biv-di su bættet.

17. Mutto surekættes laibi basi vuostemuš bæive, de mattajægjek Jesus lusa vulge, ja sunji celkke: gäst aigok dãn mi dunji rakkadet galggap bæssaçi labba bãrrat?

18. Mutto sãn celki: mannat gavpug sisa muttom (ålbma) lusa, ja cælkket sunji: oapatægje cælkkka: muo aigge lakka læ; bæssaçid du lut doallat aigom mattajegjidam-guim.

19. Ja mattajægjek dakke, nuftgo Jesus gåçoi; ja bæssaçi labba rakkadegje.

20. Mutto go ækked læi šaddam, de guoft nubbe låkkasi-guim bævddai sãn çakkani.

21. Ja go bãrramen legje, de sãn celki: duođai digjidi cælkam, muttom dist muo bætta.

22. Ja si sagga mǎrraši šadde, ja ješgutteg sist riæmai sunji cælkket: hærra! jogo mån de læm?

23. Mutto sǎn vastedi, ja celki: dat, gutte giedaines ávtain muin gare sisa buonjosti, sǎn muo bætta.

24. Olbmu bardne galle manna dákká, nuftgo su birra čallujuvvum læ; mutto voi dam suddogassi, gæn boft olbmu bardne bettujuvvu! dam suddogassi buorre lifci go riegadkættai lifci.

25. Mutto Judas, gutte su beti, vastedi ja celki: rabbi! jogo mån de læm? sǎn sunji celki: dán celkkik dam.

26. Mutto bǎradedin de Jesus laiibe valdi, ja giti, doagjali ja mattajegjidassas addi, ja celki: valddet, bǎrrat, dat muo rumaš læ.

27. Ja gæra sǎn valdi, ja giti, sigjidi addi, ja celki: jukkat buokak dast;

28. dastgo dak muo varak læk, dam ádda testamenta, mak ædnagi áudast gál-gatuvvujek suddoidæsek andagassi adduju-me ditti.

29. Mutto mån digjidi cælkam, dast

maņas mán dam vidne muora šadost im šat æmbo juga dam bæive ragjai, go ádda mán din-guim jugam accam valdde-gáddest.

30. Ja go gittolusa lavlag si lavllom legje, de álljo varrai si manne.

31. De Jesus sigjidi cælkka: ádna ija di buokak must værrannæppet; dastgo çallu-juvvum læ: gæççe mán çaskam, ja ælo savcak bidgganek.

32. Mutto mañel, go bajas çuožželam læm, de din áudal Galilæai mán manam.

33. Mutto Petrus vastedi, ja sunji celki: jás vela buokak dust værranifçi, mán im goassegen værran.

34. Jesus sunji celki: duođai mán dunji cælkam, ádna ija, áudal go vuonssavarres biškkogoatta, de gálm gærde muo biettalak.

35. Petrus sunji celki: jás vela duin jamiçam, im du biettal. Nuft maida buok mattajægjek celkke.

36. De Jesus muttom dalloi sin-guim bađi, mi Gethesemanen goççujuvvu, ja mattajegjidassas celki: çákkannækket dasa,

dam båd̄do go m̄an d̄akk̄a manam ja r̄ak-
kadalām.

37. Ja s̄an valdi Petrus̄ ja guoft Zebe-
d̄æus barnid guoibmen, ja m̄arraši š̄adda-
ḡādi, ja saggarakkan s̄an ballaḡādi.

38. De sigjidi c̄elkka: muo siello sagga
m̄arrašest læ, gid̄da jabmem vuollai; år-
rot dast, ja ḡaccet munji guoibmen.

39. Ja āudalækkaš s̄an vazi, muođoides
ala luoitadi, ja r̄akkadalai, ja celki: āc̄a-
c̄am! lægo væjolaš, de mannus dat ḡerra
muo bagjelist erit! i daddekke nuftgo
m̄an aigom, mutto nuftgo d̄an aigok.

40. Ja mattajegjides lusa s̄an b̄ādi, ja
oadd̄emen sin gavnai, ja Petrusi celki:
de æppet nabbo talle di buftam āft bodduš
munji guoibmen ḡaccet.

41. Barggat ḡaccet ja r̄akkadallat, ama-
dek ḡāc̄alussi š̄addat; vuaiñ galle ḡærggad,
mutto oaz̄ze læ rašše.

42. Fastain nubbe have s̄an manai, r̄ak-
kadalai, ja celki: āc̄ač̄am! go væjolaš i
læk, atte dat ḡerra muo bagjelist erit

manna ærra lakkai go dam jukkat galgam, de bättus du dattot dakkujubmai.

43. Ja sãn bådï, ja fastain sin oadðemen gavnai; dastgo sin çalmek lossum legje.

44. Ja sãn guði sin, ja fastain manai, ja goalmad gærde rákkadalai, ja daidanaga sanid sarnoi.

45. De mattajegjides lusa sãn bådï, ja sigjidi celki: oadðebættetgo di ain vela, ja vuai-ñadæppet? gæç, aigge lakka læ go olbmu bardne suddolažai gitti šadda addujuvvut.

46. Čuožželækket, vuolggop mi: gæç, lakka sãn læ, gutte muo bætta.

47. Ja go ain sardnomen læi, gæç, de Judas, guoft nubbe lákkai særvest, bådï, ja stuorra vækka suin miekai- ja muorraigum, bajemuš papain ja olbmui vuorrasin.

48. Mutto su bætte sigjidi mærka addam ja çelkkam læi: gæn cumastam, sãn de læ; doppijækket su.

49. Ja Jesus lusa dallan sãn loaidesti, ja celki: burist dunji, rabbi! ja cumasti su.

50. Mutto Jesus sunji celki: ussteb! man

varas dån bättik? de si bätte, ja giedai-dæsek Jesus ala bigje, ja doppijegje su.

51. Ja gæc̃, muttom sist, guðek Jesus lut legje, giedas geigi, ja miekas rotti; ja bajemuš papa balvalægje časkai, ja bælje sust erit čuopai.

52. De Jesus sunji celki: naket miekad doppi; dastgo buokak, guðek mieke rottijek, mieke boft hævvanek.

53. Daihe gaddakgo, atte dal muo råk-kadallamest i læm ačestam æmbo go guoft nubbe lakkai legionid engelid munji vuolgatet?

54. Moft allašuvvuši dalle čallagak? dastgo nuft dakkujuvvut fertti.

55. Damanaga aige Jesus doakkai celki: vuolggam di læppet, dego rievvar lusa, miki- ja muorai-guim, muo gidda valdet; juokke bæive din lut čakkam læm, ja tempelist oapatam, ja æppet di muo doppim.

56. Mutto dat buokrakkan dakkujuvvum læ, vai prophetai čallagak allašuvvuši. De buok mattajægjek su guðde, ja battaradde.

57. Mutto guðek Jesus doppim legje

buſte su bajemuš pap Kaiphas lusa, gâst
čaloapavažak ja vuorrasak čoakeſt legje.

58. Mutto gukken læi su Petrus čuov-
vomen bajemuš papa viſſui, ja ſiſke bællai
manai, ja balvalebji sækka čakkanai loap
oaidnem ditti.

59. Mutto bajemuš papak ja vuorrasak,
ja åbbagærreg værre duođâſtusa Jesus ala
biſdde su hæggatuttam varas; ja æi gavgd-
nam.

60. Ja jaſjoge ædnag værre duođâſtæ-
gjek bætte, almaken æi ſi maidegen gavgd-
nam. Mutto maņemusta guoft værre duo-
đâſtægjek bådiga, ja celkiga:

61. Dat læ cælkkam: Ibmel tempel gålm
bæivest ædnami mân njeidam, ja gålm
bæivest bajas dagam.

62. Ja bajemuš pap čuožželi, ja ſunji
celki: ikgo maidegen vated? maid duo-
đâſtæva dak du ala?

63. Mutto Jesus javotaga åroi. Ja ba-
jemuš pap vatedi, ja ſunji celki: ælle
Ibmel boft du vuornotam migjidi cælkk-
ket, lækgo Krisus, Ibmel bardne?

64. Jesus sunji celki: dân duođa celkik; mán vela digjidi cælkam: dal, dast mannel, de olbm̄u barne di boattebættet oaidnet famo ålgiš gieda bæld čakkamen, ja alme balvai ald boattemen.

65. De bajemuš pap biftasides gaikko-gādi, ja celki: sán læ bilkedam Ibmel; maid vela duođastegjed darbašep? gæč, dal di gullam læppet su Ibmel bilkadus.

66. Moft din mielast årro? Mutto si vastedegje, ja celkke: jabmem halddui sán aššalaš læ.

67. De su muođoides si čalggalegje, ja su njalme vuostai doarskalegje; mutto ærrasak (su) muorai-guim cabme.

68. Ja celkke: enost migjidi Kristus! gi læ, gutte cami du?

69. Mutto Petrus ålgon čakkamen læi šiljost; ja muttom nieid su lusa bādi, ja celki: dân maida legjik Jesusin, galliæ-lažain.

70. Mutto sán biettališgādi buokai åudast, ja celki: im dieđe maid dân halak.

71. Mutto go sán åuda šilljoi manai, de nubbe nieid åini su; ja sigjidi, guđek dast

legje, celki: dat maida Jesusin Nazaræa-lažain læi.

72. Ja fastain vuornasin sãn biettali, ja celki: im dävda dam olbmui.

73. Mutto uca bodduš dast mannel de si bätte, guđek dast čuožžomen legje, ja Petrusi celkke: duođai, dãn maida muttom sist læk; dastgo maida suobman du dävdat.

74. De sãn ječas garrodišgoattet riämai, ja vuornoi: im dävda dam olbmui. Ja dallan biškkogädi vuonssa varres.

75. Ja Petrus muiti Jesus sanid, go sunji celki: äudal go vuonssa varres biškkogoatta, de gälm gærde muo biettalak. Ja sãn olgus manai, ja baččaget čierrogädi.

27. K a p i t a l.

1. Mutto go idđed šaddam læi, de buok bajemuš papak ja olbmui vuorrasak Jesus vuostai arvvaladdamen legje su hæg-gatuttet.

2. Ja si čadne su, ja dälvvu su dakkä erit, ja bigje su ædnam herra, Pontius Pilatus, gitti.

3. Go Judas, su bætte, su dubmijuvvum åini, de gattagådi, ja daid gålm låge silbbarudaid bajemuš papaidi ja vuorrasidi rufftot buvti, ja celki:

4. Suddo dakkim, go vigetes varaid mån bettim. Mutto dak celkke: mi dast migjidi? dat dunji guoska.

5. Ja silbbarudaid sån tempel sisa balkesti, manai ja vulgi, ja ječas harcasti.

6. Mutto bajemuš papak valdde silbbarudaid, ja celkke: i læk låvalaš daid tempel bomba sisa biegtat; dastgo varra ruðak dak læk.

7. Mutto si arvvaladde, ja dai (ruðai) åudast si lairelittid dakke bældo åste, dasa nubbe ædnam olbmuid havdadet.

8. De danditti oazoi dat bælddo dam nama varra-bælddo vela ådna bæive ragjai.

9. De ållašuvui, mi prophetast Jeremiasist sardnujuvvum læ, go cælkka: ja gålm låge silbbarudaid si valdde, dam mæreduvvum (olbm) hadde, gæn si åste Israela manain.

10. Ja lairelitte dakke bældo åudast adde, nuftgo hærra muo gåçoi.

11. Mutto Jesus ædnam hærra áudast
 ʒuoʒʒome læi; ja ædnam hærra sust jærai,
 ja celki: lækgo dán Judalaʒai gonagas?
 mutto Jesus sunji celki: duoða dán cæl-
 kak.

12. Ja go bajemuš papain ja vuorrasin
 sán vaiddujuvui, de i sán maidegen vaste-
 dam.

13. De Pilatus sunji celki: ikgo gula
 man ædnag dak du ala duoðastek?

14. Ja i vela áftage sanegæce sán sunji
 vastedam, atte ædnam hærra saggarak
 áudušisgáði.

15. Mutto bassen ædnam hærrast vierro
 læi olbmuidi besujussi luoittet muttom
 sist, guðek gidda bigjujuvvum legje, gæn
 si datto.

16. Mutto erináamaš álmaj giddagasast
 dalle læi, gæn namma læi Barrabas.

17. De damditti, go si ʒoakest legje,
 de Pilatus sigjidi celki: guabba aiggobæt-
 tet di mán digjidi besujussi luoitam?
 Barrabas? daihe Jesus, gutte Kristusen
 goʒʒujuvvu?

18. Dastgo sán dieđi, atte vašest si legje addam su su gitti.

19. Mutto duomostuolost čakkadedin de su akka sunji (sane) čuájai, ja cæketi: ale mana dakkat dam vanhurskasi maidegen, dastgo sagga mán ádnabæive gifsašuvvum læm njego sist su ditti.

20. Mutto bajemuš papak ja vuorrasak olbmuid sarnotaddamen legje Barrabas (besujussi) ravkkat, mutto Jesus hægga-tuttet.

21. Mutto ædnam herra vastedi, ja sigjidi celki: guabba aiggobættet di mán digjidi bæstam? mutto si celkke: Barrabas.

22. Pilatus sigjidi celki: maid Jesusin dalle dagam, gutte Kristusen goččujuvvu? de buokak sunji celkke: adde su russinavllijubmai.

23. Mutto ædnam herra celki: maid bahaid dagai sán dalle? mutto vela æmbo si čuorvvogátte, ja celkke: adde su russinavllijubmai.

24. Mutto go Pilatus áini, i sán maidege vuottam, mutto stuorrab slabma šadai, de čace sán valdi, ja olbmui oainededin

giedaides bassali, ja celki: ašetæbme mân læm dam vanhurskes olbmu varaidi, båt-tusak dak din bagjeli.

25. Ja åbba almug vastedi, ja celki: min bagjeli ja manaidæmek bagjeli su varak!

26. De Barrabas sån sigjidi besujussi addi; mutto Jesus sån likketuttejuvvut gācoi; ja russinavllijubmai addi.

27. De ædnam hærra soatte-vægak Jesus mielðæsek valdde duomo vissui, ja åbba doake si su birra ravkke.

28. Ja si nuolle su, ja purpur biftas su begjeli bigje.

29. Ja kruono basteles lanjain si barge-degje, ja su oaivvai bigje, ja soabbe su ålgišgitti, ja čibbidæsek ala su oddi manne, ja bilkedegje su, ja celkke: burist dunji, dån judalažai gonagas!

30. Ja si čolgge su, ja soabe valdde, ja oaive sust cabme.

31. Ja go bilkedam si legje su, de gafte si nuolle sust, ja su ječas biftasid su gar-votegje, ja russinavllim sagjai su dälvvu.

32. Mutto manadedin, de muttom olbmu si gavgne, gutte Syrenest læi, gæn

namma Simon læi; su naggijegje si (Jesus) ruosa guoddet.

33. Ja go si baikkai bätte, Gålgathan goččujuvvum, dat læ: oaivve skalčobaikken goččujuvvum.;

34. de eddikin si jugategje su sápin sægotuvvum, ja go dam maisti, de i jukkat aiggom.

35. Mutto guđek su russivavllim legje, su biftasid juogadegje ja daid vuorbadalle; vai állašuvvuši, mi prophetast sardnujuvvum læ: muo biftasid gaskanæsek si juogadegje, ja muo gaste si vuorbadalle.

36. Ja si dast čákkame legje, ja gattijegje su.

37. Ja su oaive baja bællai si su jabmem aše bigje, (nuft) čallujuvvum: dat Jesus læ, dat Judalažai gonagas.

38. De guoft rievvarid áftanaga suin si russinavlijegje, nubbe álgiš gieda, nubbe guros gieda bællai.

39. Mutto, guđek mæddel manne, su bilkedegje, ja áividæsek boadnjadegje, ja celkke:

40. Dån, gutte tempel ædnami njeidak,

ja galm bæivest dam bajas dagak, bæste ješ ječad; lækgo dān Ibmel bardne, de nje-ja ruosa ald.

41. Mutto nuft maida bajemuš papak aftanaga čaloapavažai-ja vuorrasi-guim su bilkedegje, ja celkke:

42. ærrasid sān besti, ješ ječas i buyte bæstet; lægo sān Israel gonagas, de njegjus sān ruosa ald, de su ala mi åsskot aiggop.

43. Ibmel ala sān dārvasti, bestus sān su dal, jās rakkasen sān adna su, dastgo cækkam sān læ: ibmel bardne mān læm.

44. Mutto dam maida rievvarak sunji soaimaiga, guđek su russinavllijume guoimek læiga.

45. Mutto guđad bādō rajast de sævd-njadvuot ābba ædnam bagjel bādi, āutsad bādō ragjai.

46. Mutto āutsad bādō Jesus alla jennain čuorvoi, ja celki: Eli! Eli! Lama Sabaktani? dat læ: muo Ibmelam! muo Ibmelam! manne muo læk suppm?

47. Mutto go muttomak sist, guđek dast čuzžu, dam gulle: de si celkke: Elias sān čuorvvo.

48. Ja dallan de muttom sist viekkali, ja spabba valdi, ja eddikastedi, ja muorra gæccai naketi, ja addi sunji jukkat.

49. Mutto ærrasak celkke: ale vuost! gæccop mi, jogo Elias boatta ja su bæssta.

50. Mutto fastain Jesus alla jenain čuorvoi, ja vuainas addi.

51. Ja gæc, tempel áudaloavd guovdad gaikkani, bajemuš ravdast vuolemuš ravdi, ja ædnam duárgestišgáđi, ja baftek luoddanadde,

52. ja havdek rappasegje, ja ædnag basi rubmašak, guđek jabmam legje, bajas čuožželegje;

53. ja havdi sist olgus manne su bajas čuožželáme mañnel, ja basse gavpugi bätte, ja ædnagi oddi itte.

54. Mutto oaivve álmaj, ja su guoimek, guđek Jesus gattijegje, go si ædnam duorgastusa áidne, ja mi šadai, de si sagga ballagátte, ja celkke: duođai, dat læi Ibmel bardne.

55. Mutto ædnag nissonak legje, guđek gukken oaidnemen legje, guđek Jesus Galilæast čuovvom, ja su balvalam legje.

56. Gæi gaskast Maria Magdalena, ja Maria Jakobus ja Jose ædne legje, ja Zebedæus barni ædne.

57. Mutto go ækked læi šaddam, de muttom javalaš ålmaĵ bådĵi, gæn namma Joseph læi, gutte maida ješ læi Jesus mattajægje.

58. Sån Pilatus lusa manai, ja Jesus rubmaš anestuvai; de Pilatus rumaš sunĵi adduvvut gáčoi.

59. Ja Joseph valdi rubmaš, ja butes fines line sisa gisai,

60. ja ådða havdasis su biejai, maid sån galle sisa ravotam læi; ja stuorra gædĵe havde uvse oddi fierati, ja vulgi.

61. Mutto Maria Magdalena dábbe læi, ja nubbe Maria, guđek havde buot čakkanæiga.

62. Mutto nubbe bæive, mi rakadusa bæive maņnel læ, de bajemuš papak ja pharisæalažak Pilatus lusa čoagganægje,

63. ja celkke: hærra! mi muittetp ælledines de dat villijægje celki: "gålm bæive gæcest de mån bajas čoožžaldattujuvum."

64. Gáčo dam ditti havde buristrakkan gattijuvvut goalmad bæive gæčcai, ama-

sek su mattajægjek ikko boattet, ja suoladet su, ja olbmuidi cælkket: jabmi dilest sán bajas čuožželam læ; ja de maneb vilitussa ain bahhab šadda go áudeb.

65. Mutto Pilatus sigjidi celki: de dast læk gattim olbmuk, vuolgget ja gattijækket buoremusat go diettebættet.

66. Mutto si vulgge, ja havde buristrakan gattijegje, go sigillim si legje gædge.

28. Kapital.

1. Mutto go vakko vassam læi, ja (nubbe) vako vuostemuš bæivve čuovgodišgádi, de Maria Magdalena ja nubbe Maria bådiga havde isskat.

2. Ja gæč, stuorra ædnam duorgastussa šadai; dastgo hærra engel almest vuolas bádi, loaidesti lusa, ja gædge uvse áudast erit fieralatti, ja dam ala čákkani.

3. Mutto su habme nuftgo aldagas læi, ja su biftas vielggad nuftgo muota.

4. Mutto gattijægjek doargestegje balo ditti sust, ja šadde dego jabmam.

5. Mutto engel vastedi, ja nissonidi cel-

ki: allet di bala! dastgo dieddam Jesus dam russinavllijuvvum di äccabættet.

6. I sãn læk dast; dastgo bajasċuožželam læ, nuftgo celki. Boattet dek, oaidnet saje, gâst hærria âroi.

7. Ja vulgget hoapost, ja su mattajegjidi cælkket, atte bajas ċuožželam sãn læ jabmi lut; ja gæċ, din âudal Galilæai sãn manna, dâbbe di oazžobættet su oaidnet. Gæċ, mân dam digjidi læm cælkkam.

8. Ja hoapost sâi havde sist vulgiga, baloin ja stuorra iloin, ja viekkaleiga su mattajegjidi dam cælkket:

9. Mutto manadedin mattajegjidi dam cælkket, gæċ, de Jesus sâdno âudald badi, ja celki: burist dâdnoidi! mutto sâi su lusa loaidesteiga, ja su julgid fatma-steiga, ja su gudnjettiga.

10. De Jesus sâdnoidi celki: alle bala! vuolgge ja gâċċo muo veljaid Galilæai mannat, ja dâbbe si âžžuk muo oaidnet.

11. Mutto go si mannamen legje, gæċ, de muttomak gattijegjin gavpugi bätte, ja buok, mi dappatuvvum læi, bajemuš papaidi si muittalegje.

12. Ja si čoakkai bätte vuorrasi-guim, ja arvaladde, ja soatte álbmaidi ædnag silbbaruđaid adde,

13. ja celkke: cækket: ikko su matta-jægjek bätte, ja suoladegje su, go mi oadðemen læimek.

14. Ja jáš ædnam hærra dam šadda gullat, de su mi jaskodattet aiggop, ja din ašetuttep.

15. Mutto silbbaruđaid si valdde, ja dakke nuftgo si oaivvaduvvum legje. Ja dat sakka vidani Judalažai gasski gidda ádna bæive ragjai.

16. Mutto dak áft nubbe lákkai matta-jægjek Galilæai vulgge, dam varrai, gása Jesus sin læi gáčcom.

17. Ja go si áidne su, de si Ibmelen su gudnjette; mutto muttomak æppedægjek legje.

18. Ja Jesus áudan loaidesti, sin-guim sarnoi, ja celki: muo gitti addujuvvum læ buok fabmo almest ja ædnamest.

19. Vuolgget dam ditti, ja oapatækket buok olbmuid, ja gastašækket sin ače, ja barne, ja basse vuáina nammi.

20. Ja oapataëkket sin buok doallat, maid din læm gâccom; ja gæc, digjidi guoibmen læm buok beivi mailme loap ragjai. Amen.

St. Markus Evangelium.

1. Kapital.

Jesus Kristus Ibmel barne evangelium algo.

2. Nuftgo çallujuvvum læ prophetain: Gæc, engelam du muoðoidad åudast mån vuolgam, gutte luodaid dunji dakkat galgga;

3. dat su jedn læ, mi mæcest çuorvvo: rakadækket hærra luodaid, dakkat su balggaid njuolggaden:

4. (nuft) gastaši Johannes mæcest, ja buoradusa gasta sarnedi suddoid andagassi addujume guvllui.

5. Ja åbba ædnam Judæa, maida Jerusalem olbmuk su lusa bätte; ja buokak, guðek suddoidæsek dâvdaštege, sust gastašuvvujegje Jordan dænost.

6. Mutto biftasides Johannes kamel guolgain ani, ja nakke boakkan alemides birra, ja rasse lokkid ja mæcce honing sãn b̄arai;

7. ja sarnedi, ja celki: muo maññel sãn boatta, gutte gievrabbo læ go m̄an, gæn oddi im læk d̄akkalaš ḡabmardallat, imge vuoddagid sust nuollat.

8. Ćacin galle din læm gastašam, mutto basse vuain̄ain sãn din gastašamen læ.

9. Ja dain beivin dappatuvai, atte Jesus Nazarethest Galilæast b̄adi, ja Johannesist Jordanist gastašuvui.

10. Ja dallan, go Ćacest bajas ḡarñi, de almid rappasam sãn aini, ja vuain̄a duva hamest vuolas boattenen su bagjeli.

11. Ja almest gului jedn: d̄an muo bardne læk, dat æcalæš, gæsa rakisvuoda m̄an anam.

12. Ja dallan de vuain̄ aji su mæccai.

13. Ja mæcest njællja låge bæive sãn åroi, ja bærgalagast gæcc̄aluvui, ja spirit lut læi; ja engelak su balvægje.

14. Mutto go Johannes giddagassi bi-

gjujuvvum læi, de bāđi Jesus Galilæai, ja Ibmel valddegādde evangelium sarnedi,

15. ja celki: aigge dievvam læ, ja Ibmel valddegādde lakka læ! buoreb guvllui jårggalækket, ja åsskot evangelium.

16. Mutto Galilæa mærra gadde gurast vagjoledin, sån Simon åini ja su velja Andreas, guđek firmidæsga merri supiga; dastgo guolle bivdarak sõi læiga;

17. Ja Jesus sådnoidi celki: čuovvo muo, ja olbmuid bivdaren mån dagam dådno.

18. Ja dallan firmidæsga sõi guđiga, ja su čuovoiga.

19. Ja go åudelazži dast bāđi, de maida Jakobus, Zebedæus (barne), ja su velja Johannes sån åini, guđek firmidæsga skipast čifčacæmen læiga.

20. Ja dallan sån ravkai sådno; ja acesga skippi balkolažai-guim sõi guđiga, ja čuovoiga su.

21. Ja si Kapernaum sisa manne; ja dallan sån sabbaten synagoga sisa manai, ja oapatišgåđi.

22. Ja sagga si åudušegje su oapa; dast-

go sãn oapati sin su lakkai, gæn duokken duobmo læi, ja i ĉalopavažai lakkai.

23. Ja sin synagogasek sist olmuš læi buttesmættom vuaiñain, ja allaget sãn ĉuorvoi,

24. ja celki: voi! mi must læ dunji, Jesus Nazarethest! bättikgo min hævatet? diedđam du, gi dãn læk, Ibmel basse.

25. Ja Jesus šigoi su, ja celki: äro jask, ja vuolge sust erit!

26. Ja buttesmættom vuaiñ su rotti, ja stuorra jenain ĉuorvoi, ja sust erit manai,

27. ja buokak suorganegje, ja gaskanæsek arvvalegje, ja celke: mi læ dat? mi ädda oapoid læ dat? dastgo vela buttesmættom vuaiñaid famoin sãn gäččo, ja si jægadek su.

28. Mutto su namma bægotuyui dalla-naga äbba Galilæa ædnam mietta.

29. Ja synagogast si dallan vulgge, ja Simon ja Andreas vissui bätte Jakobusin ja Johannesin.

30. Mutto Simon vuone davdast vælhot äroi, ja dallan si muittalegje sunji su birra.

31. Ja sãn manai su lusa, su gieda valdi,

ja čuožžaldatti su, ja davd dallanaga heiti sust erit; ja sãn balvali sin.

32. Mutto go ækkeduvvam læi, go bæivaš illošam læi, de buok buoccid ja bāstatuvvumid si su lusa bufte.

33. Ja äbba baikke čoagganam læi uvse äudast.

34. Ja ädnagid sãn buoredi, guđek moaddelagaš buoccevuodain buoccamen legje, ja ädnag bærgalagaid sãn aji, ja bærgalagaidi i sãn suovvam sardnot; dastgo si dovdde su.

35. Ja arrat, go ain sevdnjis igja læi, sãn bagjani, ja avden baikkai manai, ja räkadalai dast.

36. Ja Simon ja su guoimek su maññai gačče.

37. Ja go si gavdne su, de si sunji celkke: buokak du äccamen læk.

38. Ja sãn sigjidi celki: vuolggop mi lagamuš sidaidi, vai maida dābbe mãn sarnedam; dastgo dam varas boattam læm.

39. Ja sin synagogaidæsek sist sãn sarnedi, äbba Galilæast, ja bærgalagaid aji.

40. Ja spittal olmuš su lusa bādi, sust rakkadalai, ja ċibbides ala su oddi manai, ja sunji celki: go aigok, de du giedast læ muo butestet.

41. Mutto vaimostes Jesus njuorani, ja giedas geigi, ja sunji guoskati, ja sunji celki: aigom galle; šada butesen!

42. Ja go dam celki, de spital dāvđ dalanaga su ald vulgi, ja sān buttesmuvai.

43. Ja dallanaga sān aji su olgus, garra-set su ravidedin,

44. ja sunji celki: ik dān galga gēsagen maidegen dam birra cælkket, mutto vuolge, ċajet jeċċad pap oddi, ja adde butastusad āudast, maid Moses gāċċom læ, sigjidi duođastussan.

45. Mutto go (spittal olmuš) dast vulgi, de āllo sān riēmai sarnedet, ja dam dago muittali, atte (Jesus) i šat mattam almosist baike sisa mannat; mutto ālggobæld læi avden baikin, ja juokke guovlost olbmuk su lusa bātte.

2. Kapital.

1. Ja moadde bæive gāċest de fastain

Kapernaum sisa sãn manai, ja de beggi atte baikestes sãn læi.

2. Ja dallanaga ædnag olbmuk čoagga-negje, atte sagje sist i læm, i vela uvse gurast, ja sane sãn sigjidi sarnoi.

3. Ja muttomak su lusa bätte, guđek dafte særgatagast buocce bufte, gutte njel-jain olbmuin guddujuvui.

4. Ja go si æi bæssam su lakka olbmui ditti, de si roave vieso ald erit vald-de, gäst sãn læi, ja go gaikkom legje, de gavnid si vuolas luitte, mai ald bafte særgatagast buocce vælhot åroi.

5. Mutto go Jesus sin åsko åini, de buoccai sãn celki: barnačam! suddoidad dunji andagassi addujuvvum læk.

6. Mutto muttom čaloapavažak dast čakkamen legje, guđek vaimoinæsek jur-dašigätte:

7. Manne sardno dat daggar (Ibmel) bilkadusaid? gi suddoid andagassi adde læ, ærebgo åft, namalassi Ibmel?

8. Ja dallanaga däv dai Jesus vuainastes, atte nuft si vaimoidæsek sist jurdašegje,

ja sigjidi celki: manne daggar jurddagak din vaimoinædek?

9. Guabba alkeb læ? daſte særgatagast buoccai cælkket: suddoidad dunji anda-gassi addujuvvum læk? daihe cælkket: ċuožžel, ja valde gavnidad, ja vajol?

10. Mutto vai di dieđaſeidek olbmu barnest fabmo læ ædnameſt suddoid andagassi addet — de daſte særgatagast buoccai ſân celki: —

11. Mân cælkam dunji: ċuožžel, ja valde gavnidad, ja mana goattasad.

12. Ja dallan ſân ċuožželi, ja gavnides valdi, ja vazi buokai oainededin; atte buokak suorganegje, ja Ibmel gudnjette, ja celkke: ap mi goassagen daggar oaidnam læk.

13. Ja fastain (Jesus) mærra gaddai manai; ja buok olbmuk su lusa bätte, ja ſân oapati ſin.

14. Ja manadedin de Levi Alphæus (barne) ſân værro viesost âini ċâkkamen, ja sunji celki: ċuovo muo. Ja ſân ċuožželi, ja ċuovoi su.

15. Ja dappatuvai, go su viesost ſân

bævddest čakkamen læi, de ædnag tuollo-
rak ja suddolažak Jesus ja su mattajegji
sækka bævddai čakkanegje; dastgo ædna-
gak si legje, ja si čuovvomen legje su.

16. Ja go čaloapavažak ja pharisæala-
žak äidne su tuolari ja suddolažai særvest
bårramen, de celkke si su mattajegjidi:
mi (læ dat), bårrago ja jukkago sån tuol-
lari ja suddolažai særvest?

17. Ja go Jesus dam gulai, de sigjidi
celki: diervvas olbmuk dalkastægje æi
darbaš; mutto buocce olbmuk. Im
boattam læk vanhurskes olbmuid, mutto
suddogasaidd buoreb guvllui gáččot.

18. Ja Johannes ja pharisæalažai matta-
jægjek bårrakettaivuodaid adne; ja si båt-
te, ja sunji celkke: manne Johannes ja
pharisæalažai mattajægjek bårrakettaivuod-
daidd adnek, mutto du mattajægjek æi ane
bårrakettaivuodaid.

19. Ja Jesus sigjidi celki: adnekgo hæi
olbmuk bårrakettaivuodaid, dam båd-
do go irgge sin lut læ? nuft gukka go irgge
sin gaskast læ, de æi si ane bårakættai-
vuodaid.

20. Mutto bæivek galle jávddek go irge sin gaskast erit valddujuvvu, de dain beivin si bárrakættaivuđaid adnemen læk.

21. Ja i áftage doaņas áđđa ladest oabme biftas ala bieja, dastgo áđđa (ladde) doaņas oabme (biftas) gaikko, ja raigge stuorran.

22. Ja i áftage varas vine oabme nakke laskoi sisa leiko, dastgo varas vidne nakke laskoid luddemen læ, ja vidne hævan, ja nakke laskok biedgganek; mutto varas vidne áđđa nakke laskoi sisa leikkujuvvut galgga.

23. Ja dappatuvai, atte sabbaten bældo čađa sán mannamen læi, ja vagjoledin de su mattajægjek gárne áivid gaikkogátte.

24. Ja pharisæalažak sunji celkke: gæč, manne sabbaten si dakkek, mi i læk lávalaš?

25. Ja sán sigjidi celki: æppetge di goassegen lákkam læk, maid David dagai, go darbašest ja nælgost læi, (sikke) ješ, ja su matke goimek?

26. Moft Ibmel vieso sán sisa manai, go Abjathar bajemuš pap læi, ja geččuju-

jume laibid b̄arai, maid b̄arrat l̄avalaš i læk ḡesagen æreb go papaidi, ja su matke guimidassis s̄an maida addi?

27. Ja (Jesus) sigjidi celki: sabbat olbmu ditti šadai, i olmuš sabbat ditti.

28. Nuft olbmu bardne h̄erra læ maida sabbat bagjel.

3. Kapital.

1. Ja fastain s̄an synagoga s̄isa manai; ja olmuš læi, ḡæst gietta b̄elle asstam læi.

2. Ja si vutti valdde su, jogo sabbaten s̄an buoredet aigoi su, vai si vaiddem aše su bagjeli ažuši.

3. Ja s̄an olbmui celki, ḡæst asstam gietta læi: čuožžel, ja boade audan!

4. Ja s̄an sigjidi celki: lægo l̄appe sabbaten burid dakkat? daihe bahaid dakkat? hægga b̄æsstet? daihe ḡaddet? mutto si javotaga orru.

5. Ja moarest s̄an birras ḡæcai sin ala, m̄arrašest sin vaimodæsek buošsevuoda ditti, ja olbmui s̄an celki: geige giettad! ja s̄an geigi, ja su gietta d̄ervvasen šadai nuftgo nubbe b̄elle.

6. Ja pharisæalažak olgus vulgge, ja herodianalažai-guim su vuosstai arvalusaid adne moft su gäddet.

7. Ja Jesus mærra guvllui manai mattajegjides-guim; ja stuorra ædnagvuotta Galilæast ja Judæast su čuovvomen læi,

8. ja Jerusalamest ja Idumæast, ja dâm bæld Jordan, ja Tyrus ja Sidon guovlo olbmuk, stuorra joavkko, guđek gulle man stuorra dagoid sãn dagai, su lusa bätte.

9. Ja mattajegjides sãn gäčoi ucca skipaš garvasest adnet su varas, olmui ditti, amasek si bakkit su.

10. Dastgo ædnagid sãn buoredi, nuft ædnagak, guđek buoccamen legje, su lusa bakkijegje sunji guoskatam ditti.

11. Ja go buttesmættom vuainak äidne su, de su oddi si čibbidæsek ala manne, ja čuorvvogätte, ja celkke: dãn Ibmel bardne læk.

12. Ja garraset sãn gildi sin almostuttemest gi sãn læi.

13. Ja varrai sãn goarņoi, ja äuddasis ravkai, gæid ješ datoi; ja si su lusa bätte.

14. Ja guoft nubbe lakkai sãn asati lutes årrot, ja vai sãn mataši sin vuol-gatet sarnedet,

15. ja atte famo si anaši buoccalvasaid buoredet, ja bærgalagaid agjet.

16. Ja Simoni sãn lige nama Petrus addi.

17. Ja Jakob Zebedæus barne, ja Johannes Jakobus vellja, ja sãdnoidi lige nama Boanerges addi, dat læ: dierbma barnek;

18. ja Andreas, ja Philippus, ja Bartholomæus, ja Matthæus, ja Thomas, ja Jakobus Alphæus barne, ja Thadæus, ja Simon Kananites,

19. ja Judas Iskarioth, gutte su beti.

20. Ja vissui si manne; ja olbmuk fastain čoagganegje, atte bårram dille sist i læm.

21. Ja go si, guđek su lut legje, dam gulle, de si olgus vulgge (olbmuid) caggat, dastgo si celkke: æi dak jægad.

22. Ja čaloapavažak, guđek Jerusalamest boattam legje, celkke: sust Beelze-

bul læ, ja oaivamuš bærgalaga boft sãn bærgalagaid agja.

23. Ja lusas sãn ravkai sin, ja værdadusai čađa sigjidi celki: moft matta satan satan agjet?

24. Ja jås valddegådde ješ ječas vuosstai soappamættosen manna, de dat valddegådde i mate bissot.

25. Ja jås dallo ješ ječas vuosstai soapemættosen manna, de dat dallo i mate bissot.

26. Ja jås satan ješ ječas vuosstai čuožželam læ, ja soappemættosen læ mannam, de i sãn mate bissot, mutto aige gæcest sãn læ.

27. I åftage mate bæssat gievras olbmu vieso sisa, ja su galvoid rivvedet, ærra lakakai gø sãn vuost dam gievras olbmu čadna, de vuost bæssa sãn su vieso stagjedet.

28. Duođai mãn digjidi cælkam: buok suddok suddogasai manaidi andagassi addujuvvumest læk, vela bilkadusak, manstuorra bilkadusaid si bakodæžžek.

29. Mutto gutte bilkadusaid basse vuaiņa vuosstai sardno, agalažžat i sãn oažo an-

dagassi, mutto ašalaš sãn læ agalaš duomo vuollai. —

30. Dastgo si celkke: sust buttesmættom vuain læ —

31. De su veljak ja su ædne bätte, ja ålgon čuožžome legje, sane sunji bigje, ja su čuajategje.

32. Ja olbmuk su birra čakkamen legje; mutto si celkke sunji: gæč, ædnad ja veljaidad ålgon læk ja du ravkkek.

33. Ja sãn sigjidi vastedi, ja celki: gi læ muo ædnam, daihe muo veljaidam?

34. Ja birras sãn gæčai buokai ala, guđek su birra čakkame legje, ja celki: gæč, muo ædnam ja muo veljaidam.

35. Dastgo gutte Ibmel dato bargga dakkat, sãn muo velljam læ, ja muo oabam ja ædnam.

4. Kapital.

1. Ja fastain sãn riæmai javre gaddest oapatet, ja ædnag olbmuk su lusa čoagganegje, atte skipa sisa sãn ferti loaidestet ja javrest čakkat; ja buok olbmuk gaddest legje.

2. Ja állo sán oapati sin værdadusai boft, ja oapatedines sán sigjidi celki:

3. Gullat: gæc̃, gilvve álmaj manai gilvvet.

4. Ja gilvededines de dappatuvai atte soames gilvvagak luodai gurri gæc̃ce, ja alme láddek bätte, ja borre daid.

5. Mutto soabmasak gædggas ædnami gæc̃ce, gást asetes ædnam læi; ja dallanaga dak bocidišgätte, go gassas ædnam i læm.

6. Mutto go bæivaš bagjani, de dak baldujuvve; ja go ruotas i læm, de dak golnne.

7. Ja soabmasak basstelis lanjai gasski gæc̃ce; ja basstelis lanjaj bajas šadde, ja daid havkadege, atte šadoid dak æi šadadam.

8. Ja soabmasak šiega ædnami gæc̃ce, ja šadoid šadadegje, mak bajas šadde ja stuorranegje; ja soabmasak gálm låge gærdasaš (šadoid) šadadegje, ja soabmasak gut låge gærdasaš, ja soabmasak cuotte gærdasaš.

9. Ja sigjidi sán celki: gæst bæljek læva mai-guim gullat, sán gullus!

10. Mutto go sán áftonessi læi, de si, guðek su birra legje, áftanaga guoft nubbe lákkasin, sust dam værdadusa jærregátte.

11. Ja sán sigjidi celki: digjidi addu-juvvum læ Ibmel valddegádde ÷iegosvuoda diettet; mutto sigjidi, guðek álgo bæld læk, dat buokrakkan værdadussan árrø;

12. atte oainededin si galle áidnek, mutto æi dieðe; ja atte guladedin si gal-
le gullek, mutto æi arved: amasek buoreb guvllui jårggalet, atte sin suddoidæsek andagassi sigjidi addujuvvi.

13. Ja sán sigjidi celki: go di æppet dam værdadusa arved: moft aiggobættet di dalle buok værdadusaid arvedet?

14. Gutte gilvva, sane gilvva.

15. Mutto dak luodai gurast, dak læk, gåsa sadne gilvjujvvu, ja go si dam gullam læk, de satan dallanaga boatta, ja sane javkad erit, mi sin vaimoidi gilvjujvvum læi.

16. Ja nuft maida dak, mak gæðggas

ædnami gilvvujuvvum læk, dak læk, guđek, go sane si gullam læk, de illoin si dam dallanaga vuosstaivalddek,

17. ja ruotas sistesek i læk, mutto oánekaš báddi bissok; go dasto hætte daihe doarradussa boatta sane ditti, de dallan dak værranišgáttek.

18. Ja mak bastelis lanjai sækka gilvvujuvvum læk, dak læk, guđek sane gullek;

19. ja dam mailme mårrašak, ja java-lašvuoda villitusak, ja nubbe guvllui anestumek sane havkadek, ja šadotaga dat bacca.

20. Ja, mak šiega ædnami gilvvujuvvum læk, dak læk, guđek sane gullek ja dam vuosstaivalddek, ja šadoid šadadægjek læk, muttomak gálm låge gærddai, ja muttomak gut låge gærddai, ja muttomak čuotte gærddai.

21. Ja sán sigjidi celki: boattago čuovgas sisa, vai litte daihe bævde vuollai dat bigjjuvvu? igo vai gintel juolggai dat bigjjuvvu?

22. Dastgo i mikkege čikkujuvvum læk,

mi i almostuvu; ige mikkege dakkujuvvum læk čikkujuvvum årrom varas, mutto čuovggas oddi boattem varas.

23. Jås gæstegen bæljek læva mai-guim gullat, sán gullus!

24. Ja sigjidi sán celki: vutti valddet maid di gullabættet; main mittoin di mittededæppet, digjidi mitteduvvut galgga; ja digjidi, guđek gullabættet, vela embo addujuvvut galgga.

25. Dastgo gæst læ, sunji addujuvvut galgga; ja gæst i læk, sust vela valddujuvvut galgga, mi sust læ.

26. Ja sán celki, Ibmel vallddegádde nuftgo olmuš læ, gutte gilvvagid ædnami biegeja,

27. ja sán oadđa ja bagjan, ija bæive; ja gilvvagak šaddek ja stuorranek su diedekættai (moft).

28. Dastgo ječaldes ædnam šados šadad, vuost rasid, dasto rasseáivid, dasto alles gornid rasseáivin.

29. Mutto go šaddo alles šadda, de liša

sån dallan bieġja; dastgo ċuoppam bådđo aigge læ.

30. Ja sån celki: mannen værdeđep mi alme valddeġadde? daihe maggar værdadussan værdeđep mi dam?

31. Sennep ċalme lakkai læ, go dat ædnami gilvuvjuvvu, ucceb læ, go buok ærra ædnam gilvvagak.

32. Ja go gilvuvjuvvum læ, de dat bajas šadda, ja stuorrab šadda go buok ærra urtasak læk, ja stuorra åvsid dakka, atte alme låddek dam suåivan vuollai besid dakkek.

33. Ja sane sån sigġidi sarnoi ædnag daggar værdadusai-guim, dademiæld go sin arvedæmest læi.

34. Mutto værdadusa-taga i sån sigġidi sardnom; mutto guofta gaskan sån buok-rakkan mattajegjidassis ċilgi.

35. Ja damanaga bæive, go ækked jā šaddam læi, de sigġidi celki: vuolggop mi rassta dām bællai.

36. Ja olbmuid si luitte mannat, ja farrosæsek si valdde su, nuftgo sån læi,

skip sisa, mutto su farost maida ærra skipak legje.

37. Ja hirbmad járre bieḡ båði; mutto čacce skip sisa gærai, atte devdduḡgåði ja.

38. Ja skipa maḡa gæccen sán læi, ja guodda ald oáđđemen læi, ja si bofte su bajas, ja sunji celkke: oapatægje, ikgo dast fuola atte hævvanæmen mi læp?

39. Ja sán bagjani, ja dalke gildi, ja merri celki: áro láđkod! boáde goalkke! ja dalkke lođkudi, ja aibasrakkan gálki.

40. Ja sán sigjidi celki; manne nuft argek? manditti ásko dist i læk?

41. Ja gafhad si ballegátte, ja gaskanæsek celkke: gi dat læžža, go sikke dalkek ja čacek sunji gulolažak læk?

5. K a p i t a l.

1. Ja si dâm bællai javre bátte Gadarenalažai guvllui.

2. Ja go sán skipast loaidesti, de dallanaga olmuḡ su áudald båði, (gutte) jabmi havdi sist (båði), ja gæst buttesmættos vuain læi.

3. Havdin sust árróm sagje læi, ja i áftage vægjam su čadnat, i vela lakki-guim.

4. Dastgo davja ruvdi- ja lakki-guim sán čadnujuvvum læi, ja lakkek sust botkijuvvum legje, ja ruovdek doagjeluvvum, ja i áftage buftam su lād̄kodet.

5. Ja alelessi, ija bæive, varin ja havdin sán ároi, barggomen ja gedgi-guim ječas čoármamen.

6. Mutto go Jesus gukken sán áini, de dallan sán su oddi viekkali, ja su gudnietti.

7. Ja alla jenain sán čuorvvogađi, ja celki: mi must læ duin, Jesus, alemus Ibmel bardne? Ibmel boft du vuornotam, ale muo givsed.

8. — Dastgo (Jesus) sunji celki, vuolge, dán buttesmættom vuáin, dam olbmust erit! —

9. Ja (Jesus) sust jærai: mi læ namma dust? ja sán vastedi, ja celki: legio muo namma læ; dastgo ædnagak mi læp.

10. Ja sagga sust anoti amas sán ednamest sin erit agjet.

11. Mutto dam baikest vare vuold stuorra spine ællo læi, mi dast guottomen læi.

12. Ja buok dak bærgalagak sust adnogätte, ja celkke: vuolgat min spini lusa, sin sisa mannat.

13. Ja dallanaga Jesus miedeti. Ja buttesmættom vuainak olgus vulgge, ja spini sisa manne; ja ællo vilttest vuolas ruotai javrrai, — mutto lakka guoft duhat legje — ja si javrrai hævvanegje.

14. Mutto spinid gæccek battaradde, ja baikest ja daloi sist dam muttalegje; ja dak bätte gæccat, mi dappatuvvum læi.

15. Ja si Jesus lusa bätte, ja su, gutte bāstatuvvum læmaš læi, si (dal äidne) čak-kamen, ja garvodam ja čielgga mielai, namalassi su, gæst legio læmaš læi; ja si suorgganegje.

16. Mutto gudek oaidnam legje, sigjidi muittalegje moft bāstatuvvumi ja spinidi dappatuvvum læi.

17. Ja (Jesusest) si adnogätte sin guovlostæsek erit vuolgget.

18. Ja go skip sisa manai, de sãn, gutte bāstatuvvum læmaš læi, sust anoi su lut årrot.

19. Mutto Jesus sunji dam i miedetam,

mutto sunji celki, vuolge goattasad, goađe olbmuidad lusa, ja mui tal sigjidi maggar stuorra dago herra dunji dakkam læ, ja atte sãn du læ armetam.

20. Ja sãn vulgi, ja Dekapolisist riæmai muittališgoattet, man stuorra dago Jesus su vuostai dakkam læi; ja buokak åudušegje.

21. Ja go Jesus skip mielđ fastain dãm bællai mannam læi, de ædnag olbmuk su lusa čoagganušše; ja javre gadde gurast sãn læi.

22. Ja gæc, muttom synagog oaivamuš bådï, gæn namma Jairus læi; ja go sãn åini su, de su oddi sãn čibbides ala manai.

23. Ja sagga adnogådï sust, ja celki: muo ucca nieidaš aige gæcest jå læ; vare dãn boadašik, ja giedaidad su ala biejašik vai bestujuvvuši! de sãn ællaši.

24. Ja sãn manai suin, ja ædnag olbmuk su čuvvu, ja su bakkijegje.

25. Ja nisson læi, gutte varra davdast guoft nubbe lakkai jage buoccam læi.

26. Ja ædnag dalkastegin sagga sãn gifsašuvvum læi, ja buok ællamušas gálatam

læi, ja buoreduvvum i læm, mutto nævrom sãn læi.

27. Go sãn Jesus birra sagaid gulai, de olbmui gaskkast su sælgge bællai manai, ja su biftas guoskati.

28. Dastgo celki: go dušše fal su biftasid mãn bæsam guoskatet, de bestujuvvum.

29. Ja dallanaga varra agja sust gáikai; ja rubmašestes dâvdai, gifsestes dærvasmuvvam sãn læi.

30. Ja dallanaga Jesus ječaldes dam famo dâvdai, mi sust manai, ja olbmui gaskkast sãn járgeti ječas, ja celki: gi guoskati muo biftasid?

31. Ja su mattajægjek sunji celkke: olbmuid ječad bakkimen dãn oainak, ja dãn cælkak: gi guoskati munji?

32. Ja birras sãn gačai su oaidnet, gutte dam dagai.

33. Mutto nisson balai ja doârgestišgådi, go diedi, mi sunji dappatuvvum læi, ja sãn badi, ja čibbides ala manai su oddi, ja buok duotvuoda sunji celki.

34. Mutto sãn sunji celki: nieidačam!

ässkot du læ bæsstam! vuolge rafhai, ja læge buoreduvvum givsestad!

35. Go ain sardnomen læi, de synagog oaivamuš (dalost) muttomak bätte, ja celkke: du nieid jabmam já læ, manne vaivedak dân šat æmbo oapatægje?

36. Mutto Jesus dallan gulai, mi sardnujuvai, ja synagog oaivamužžai celki: ale bala, aive åsko!

37. Ja i sån suovvam guđege ječas čuovvot, ærebgo Petrus, ja Jakobus, ja Johannes, Jakobus vellja.

37. Ja synagog oaivamuš vissui båđi, ja slamaid åini, ja sin, guđek sagga čierromen ja luogjomen legje.

39. Ja sån sisa manai, ja sigjidi celki: manne slabmabættet ja čierrobættet? manna i læk jabmam, mutto oadđemen læ.

40. Ja si boågostegje su; mutto sin buokaid sån olgus aji, ja valdi mana ače ja ædne ječaines, ja sin, guđek su lut legje, ja sisa manai gäst manna vælhai.

41. Ja sån valdi mana gitti, ja sunji celki: talitha kumi! mi čilggijuvvum læ: "nieid, — mån gáčom du — čuožel!"

42. Ja dallan likai nieid bajas, ja vagjolišgādi, dastgo guoft nubbe lākkai jage boares læi. Ja si saggarak suorgganege.

43. Ja sagga s̄an gildi sin ḡasagen dam diedt̄æmest; ja s̄an ḡācoi sunji b̄arramuša addet.

6. Kapital.

1. Ja dast s̄an vulgi, ja vanhemies ædnami b̄ādi; ja su mattajægjek su ĉuvudegje.

2. Ja go sabbat b̄ādi, de synagogast s̄an oapatišgādi; ja ædnagak, gudek gulle, saggarakkan ādušegje, ja celkke: ḡast sust daggar oappo? ja mi visesvuod̄aid læ dat, mi sunji addujuvvum læ, go maida daggar famo dagok su giedai boft dakkujuvvujek?

3. Alma s̄an dat duogjar læ, Maria bardne, mutto Jakob ja Jose ja Juda ja Simon vellja? alma maida su oabak dast læk min gaskast? Ja si v̄ærranegje sust.

4. Mutto Jesus sigjidi celki: prophet bagjel geĉcujuvvum i læk æreb go vanhe-

mides baikest, ja sakkagáddaides gaskast, ja dalostes.

5. Ja i sán mattam maidegen vægalaš dagoid dast dakkat, ærebgo soames buocci ala giedaides sán biejai, ja sin buoredi.

6. Ja æppeaskosek ditti sán ibnaši; ja sidai mielđ san vagjoli, ja oapati.

7. Ja daid guoft nubbe lákkai sán áudan ravkai, ja sin vulgatišgáđi guoftasi guoftasi; ja addi sigjidi famo buttesmættom vuainjai bagjel.

8. Ja sán gildi sin maidegen matke varas mielđæsek valddet æreb dušše fal soabe: æi sæka, æi laibe, æi ruđaid čævve line gæčest,

9. mutto gamaduvvum si galgge læt, ja guoft biftas æi si galggam garvodet.

10. Ja sán sigjidi celki: guđe baikest di vieso sisa mannabættet, de árrot dast dassači go dam (baikest) di vuolggebættet.

11. Ja jas muttomak din æi vuosstaivalde, æige din gula, go di sin lut vuolggebættet, de savdnjalækket saddoid julgidædek vuold erit, sigjidi duođastussan. Duođai digjidi cælkam: Sodomai ja Gomorai duo-

mo bæive buorebut gævva go dam baik-kai.

12. Ja si vulgge, ja buoreb guvllui järg-galæme si sarnedegje.

13. Ja ædnag bærgalagaid si agje, ja ædnag buoccid alljoin si vuidde, ja sin buoredegje.

14. Ja gonagas Herodes dam gulai; — dastgo (Jesus) namma gullum læi — ja celki: Johannes gastaægje jabmi lut bajas čuožžaldattujuvvum læ, de dast famok su sist barggamen læk.

15. Ærrasak celkke: Elias de læ; mutto ærrasak celkke: prophet sãn læ, daihe nuftgo muttom dain prophetain.

16. Mutto go Herodes dam gulai, de celki: dat Johannes, gæn čæppat mãn čuo-patim, sãn dat læ; jabmi dilest sãn bajas čuožžaldattujuvvum læ.

17. Dastgo Herodes vuolgatam læi muttomid, ja Johannes sãn doppim læi, ja giddagassi su čadnam læi Herodias, veljas Philippus aka ditti; dastgo naittusi sãn læi valddam su.

18. Dastgo Johannes Herodesi celki: i læk dunji lãvalaš velljad aka adnet.

19. Mutto Herodias su hægga bivdde-men læi, ja su gãdestuvai, ja i bæssam.

20. Dastgo Herodes balost læi Johanne-
sest, go vanhurskes ja basse ålmaien sãn
diedi su, ja doatali su, ja go su gullam
læi, de su sanid sãn gudnest ani, ja buor-
re mielast sãn gulai su.

21. Ja go vuogas bæivve bådi, go He-
rodes stuorra hærraidassas, ja alemus oai-
vamuzaidassas ja Galilæa bajemužaidi
højaid dagai šaddo bæives,

22. ja Herodias nieid sisa bådi, ja dan-
soi, ja Herodes ja su guosek sunji likko,
de gonagas niiddi celki: ravka must maid
aigok, ja mân addam dunji.

23. Ja sunji vuornai: maid ravkačak,
mãn dunji addam, vela valddegãddam
bæle.

24. Mutto (nieid) olgus manai, ja æd-
nasis celki: maid ravkam mân? mutto sãn
celki: Jahannes gastašægje oaive.

25. Ja dallanaga sãn hoapost sisa ma-
nai gonagas oddi, ravkai ja celki: mân

aigom dân dallanaga gare sist Johannes gastašægje oaive munji addak.

26. Ja gonagas mårrašī šadai; mutto vuornasides ja gusides ditti i sån aiggom biættalet.

27. Ja gonagas muttom faftain dallanaga vuolgati, ja gāčoi su oaive viežžat.

28. De dat vulgi, ja giddagasast su oaive erit čuopai, ja gare sist su oaive åuddan gudi, ja addi niiddi, ja nieid ædnasis dam addi.

29. Ja go su mattajægjek dam gulle, de si bätte, ja su rubmaš valdde, ja havddai bigje.

30. Ja apostalak Jesus lusa čoagganegje, ja buok sunji muittalegje, sikke maid si dakkam, ja maid si oapatam legje.

31. Ja sån sigjidi celki: mannat dal (muin) sieranessi avden baikkai, ja vuåiņastækket uccanaš; dastgo ædnagak legje, guđek bätte ja vulgge, ja i vela bårram dille sist læm.

32. Ja skip mielđ si avden baikkai vulgge sieranessi.

33. Ja olbmuk åidne sin mannamen,

ja ædnagak su dovdde; ja buok baikin si juolgalassi dåkko viekkalegje, ja bätte ándal go si, ja su lusa bätte.

34. Ja Jesus skipast manai, ja ædnag olbmuid áini, ja vaimostes sán njuorani sin vuosstai, dastgo savcai lakkai si legje, gæin gæc̃ce i læk; ja állorak sán riæmai sin oapatet.

35. Ja go bæivve nákkagoattam já læi, de su mattajægjek su lusa bätte, ja celkke: dat baikke læ avden, ja bæivve nákkagađi já.

36. Luoite sin vuolggjet mannat dam guovlo daloidi ja sidaidi laibe aldsesek oasstet; dastgo sist i læk mikkege bárramuššan.

37. Mutto sán vastedi, ja sigjidi celki: addet di sigjidi bárrat. Ja si sunji celkke: galggapgo mi vuolggjet, ja guoft čuođe ruđain laibe oasstet, ja sigjidi bárrat addet?

38. Mutto sán sigjidi celki: galle laibe læ dist? vuolggjet ja gæc̃cat. Ja go isskam legje, de si celkke: vit, ja guoft guolaš.

39. Ja sán gačoi sin buokaid daki daki, dego bævddai, ruonas rasi ala čakkanet.

40. Ja dāki dāki si čakkanegje, muttom doakkai čuotte, muttom doakkai vit låge.

41. Ja sån valdi daid guoft laibid ja daid guoft guolačid, alme guvllui bajas gæčai, ja buristsivnedi; ja laibid sån doagjali, ja addi mattajegjidassas, vai si olbmuidi daid addaši; ja daid guoft guolačid sigjidi buokaidi sån jugi.

42. Ja buokak borre ja gallanegje.

43. Ja guoft nubbe lākkai væddelittid si dievva čägge (laibe) stuokain, ja guolačin.

44. Ja guđek laibid borre lakka vit duhat legje.

45. Ja mattajegjides sån naggi dalanaga skipa siša mannat, ja dām bællai Bethsaida su áudelækkaš mannat, dam bāddo go olbmuid sån lutes luiti.

46. Ja go dærvuođaid sigjidi dakkam læi, de varrai sån manai rákkadallat.

47. Ja go ækked šaddam læi, de skip guovdo favle læi, ja sån áft gaddest.

48. Ja sån áini sin hæđe dilest sin sugadedin, dastgo vuoste biege læi; ja njæl-

jad ija goccem vuorost de sãn sin lusa badi mære mielđ vagjolämen; ja sin mäddel mannamen læi.

49. Mutto go si äidne su čace ald vagjolämen, de gobmen si gadde su, ja čuorvvogätte.

50. — Dastgo buokak äidne su, ja suorganegje. — Ja dallan sãn sigjidi sardnogadi, ja sigjidi celki: lækket ervokak! mån de læm; allet bala.

51. Ja skipa sisa sãn loaidesti sin lusa; ja bieđ galki; ja gafhadrakkan si vaimostæsek hirbmastuvve ja äudušegje.

52. Dastgo æi si jierbmam læm dast, mi laibi-guim dakkujuvvum læi; dastgo sin vaimosek buošseduvvum læi.

53. Ja go rasta mannam legje, de Genezareth ædnami si bätte, ja laddijegje dasa.

54. Ja go skipa sist si loaidestegje, de dallan olbmuk su dovdde.

55. Ja si viekkališgätte äbba dam guovlo mietta, ja buoccidæsek si gavnidæsek sist bufte gäsa si gulle sãn læi.

56. Ja gäsa sãn sisa manai, sidai daihe baikai, daihe daloi sisa, de buoccidæsek

si šiljoidi bigje, ja sust rakkadalle dušše su biftas ravdaid oazžot guoskatet; ja buokak, guđek sunji guoskategje, buoreduvvujegje.

7. Kapital.

1. Ja pharisæalažak ja muttomak čaloapavažain, guđek Jerusalamest boattam legje, su lusa čoagganušše.

2. Ja go si äidne muttomid su mattajegjin äftasaš, dat læ, bassadkættes giedaiguim laibe bāradæmen, de si vavjegätte.

3. — Dastgo pharisæalažak ja buok judalažak æi bāra, āudal go giedaidæsek si davja bassam læk, go vanhemi asatusaid si dällek;

4. ja (mi) šiljoin (boatta), æi si bāra, āudal go si dam bassalam læk; ja ædnag ærra asatusak læk, maid doallat si vuol lai mannam læk, gæraid ja littid, ja veike littid ja bænkaid bassalæme boft —

5. De pharisæalažak ja čaloapavažak sust jærregätte: manne æi vagjol du mattajegjidad vanhemi asatusai mielđ, mutto laibid si borrek bassalkettes giedaiguim?

6. Mutto sãn vastedi, ja sigjidi celki: Esaias rieftoi din harrai enostam læ, di guoftelažak! nuftgo čallujuvvum læ: dak olbmuk bavsamidæsek-guim muo galle gudnjettek, mutto sin vaibmo gukken muo lut læ.

7. Mutto dušseditti si muo balvalem daggar oapaid oapatedin, mak suddogasai bakkomak læk.

8. Dastgo Ibmel bakkomid di hæittebættet, ja suddogasai asatusaid doallabættet gæraid ja littid bassalemin; ja ædnag ærra daggarvuodaid di dakkabættet.

9. Ja sigjidi sãn celki: Ibmel bakkomid galle čabba lakkai di hæittebættet asatusaidædek doallam ditti.

10. Dastgo Moses celki: gudnjette ačad ja ædnad; ja: gutte ačes daihe ædnes garrod, ainasrakkan jabmet galgga.

11. Mutto di cælkkebættet: go guttege aččasis daihe ædnasis cælkka: korban (læ), dat læ: addaldak (tempel varas) dat læ, main must dãn vækketuvvut lifčik,

12. de æppet di sunji suoya aččasis daihe ædnasis maidegen (vekid) dakkat.

13. Ja Ibmel sanid di duššen dakkabættet din asatusaidædek ditti, maid di bagjeli bieggjam læppet, ja ållo daggarlagas dagoid di dakkabættet.

14. Ja buok olbmuid åuddasis sån ravkai, ja sigjidi celki: gullat muo buokak, ja arvedækket.

15. I mikkege olbmu ålggo bæld læk, mi su sisa boatta, mi su buttesmættosen dakka; mutto mi su sist olgus vuolgga, dat de læ, mi olbmu buttesmættos (sudogassan) dakka.

16. Jås gæstege bæljek læva mai-guim gullat, sån gullus!

17. Ja go olbmui lut vieso sisa sån mannam læi, de su mattajægjek sust dam vær-dadusa jerre.

18. Ja sån sigjidi celki: læppetgo maida di nuft jiermetæmek? æppetgo arved, atte buok, mi ålggo bæld olbmu sisa boatta, i dat su buttesmættosen daga?

19. Dastgo i dat su vaibmoi mana, mutto čoavgjai; ja luondolas gæino miel olgus vuolgga, mi buok bårramuša butest.

20. Mutto sån celki: mi olbmu sist ol-

gus vuolgga, dat olbmuid buttesmætto-
sen dakka.

21. Dastgo siskebæld, olbmui vaimost
bahha jurddagak bättek, furudak, vaccis-
vuot, gáddem,

22. suolavuot, hanesvuot, bahhavuot,
bätolašvuot, nuosskevuot, bahha čalbme,
Ibmel bilkadussa, čævllaiivuot, jallagvuot.

23. Buok dak bahhavuođak siske bæld
bättek, ja olbmuid buttesmættoš (suddo-
gassan) dakkek.

24. Ja sán čuožželi, ja dast Tyrus ja Si-
don guvllui manai, ja muttom vieso sisa
manai, ja i gæsagen dam dieđtetet aiggom;
ja i daddeke dat čikkujuvvum árróm.

25. Dastgo nisson, gutte su birra gullam
läi, gæn ucca nieidačest buttesmættoš
vuain läi, bádi, ja su julgi oddi čibbides
ala manai.

26. — Mutto grekalaš nisson sán läi
syrophænisalaš ságast — ja sust rákkada-
lai nieidastes bærgalaga erit agjet.

27. Mutto Jesus sunji celki: suove vuost
manaidi gallanet, dastgo i hæive manai

laibid valddet, ja ucca bædnagačaidi ad-
det.

28. Mutto (nisson) vastedi, ja sunji cel-
ki: galle ja læ hærraçam! mutto alma
ucca bædnagačak bævde vuold manai
(laibe) stuokaid bårramen læk.

29. Ja Jesus sunji celki: dam sane ditti
vuolge: bærgalak vuolggam læ nieidast
erit.

30. Ja goattasis nisson manai, ja åini
atte bærgalak erit vuolggam læi, ja niei-
das gavni sist årromen.

31. Ja Tyrus ja Sidon guovlost fastain
manadedin, de galilæalaš javre gaddai sån
båđi, Dekapolis rajaidagai čaða.

32. Ja si muttom gielates olbmu su lusa
bufte, gutte illa buvti hallat; ja sust råk-
kadalle gieđas su ala bieđjat.

33. Ja guofta gaskan sån valdi su olb-
mui gaskast erit, ja su belji sisa sån naketi
suormaides, ja čalgai, ja su njuofčami
guoskati,

34. ja alme guvllui bajas gæčasti, šuki,
ja sunji celki: ephphata! dat læ: rapas!

35. Ja dallanaga su bæljek rappaseiga,

ja su njuovčam čoavdasi, ja sælved sãn sarnoi.

36. Ja sãn gildi sin gæsagen dam cælkemest; mutto mađe æmbo sãn gildi, dade æmbo si dam almostatte.

37. Ja sagga si åudušegje, ja celkke: buokrakkan galle burist sãn dagai; sikke bæljtemid gullamen ja gielatemid sardnomen sãn dakka.

8. Kapital.

1. Dain beivin go hui ædnag olbmuk legje, ja bårramuššan sist i læm mikkege, de Jesus mattajegjides auddasis ravkai, ja sigjidi celki:

2. Vaibmo must olbmui vuostai njuorran; dastgo gålm bæive si læk årrom muo lut, ja sist i læk mikkege bårramuššan.

3. Ja jås bårakættaien mån sidaidassasek sin luoitam, de matkest si famotuvvušši; dastgo muttomak sist gukken boattam læk.

4. Ja su mattajægjek sunji vastedegje: gåst laibid valddet ja sin galletet dabe mæcest?

5. Ja sãn jærai sist: galle laibbe læ dist? mutto si celkke: čẽčãa.

6. Ja olbmuid sãn gãcoi ædnam ala čãkkanet; ja čẽčãa laibid sãn valdi, giti, doagjali, ja mattajegjidassas daid addi olbmuidi daid addet, ja si olbmuidi adde.

7. Ja soames uoca guolačak sist legje; ja (daid) sãn buristsivnedi, ja gãcoi daid maida olbmuidi addujuvvut.

8. Mutto si borre ja gallanegje; ja bacatusain čẽčãa væddelittek čãggijuvvujegje.

9. Mutto lakka njællja duhat legje, guđek bãrram legje, ja sãn luiti sin mannat.

10. Ja dallan sãn skipa sisa loaidesti mattajegjides-guim, ja Dalmanutha guovloidi manai.

11. Ja pharisæalažak bätte, ja suin nagatallašgätte, ja mærka sust alмест ravke, su gãččalam ditti.

12. Ja lãssadet sãn vuainastes šuki, ja celki: manne bivdda dat sãkkagãdde mærka? duođai digjidi cælkam, i mikkege mærkaid dam sokki addujuvu.

13. Ja sãn luiti sin mannat, ja skippi fastain loaidesti, ja dãm bællai manai.

14. Ja vajaldattam si legje laibe miel-dæsek valddet, ja æmbo go åft laibbe sist miel-dæsek i læm skipast.

15. Ja sån ravi sin, ja sarnoi: vutti valddet ja varotækket ječaidædek pharisæalazai suredaigest, ja Herodes suredaigest.

16. Ja gaskastæsek si arvvaliŝgatte, ja celkke: (dam sån sardno) go laibbe mist i læk.

17. Ja go Jesus dam fuobmaŝi, de sigjidi celki: manne arvvalæppet di gaskastædek dam birra atte laibbe dist i læk? æppetgo vela jierbmamen læk, æppetgo vela arvedægjek læk? lækgo dist vela ain din buošseduvvum vaimok?

18. Lækgo dist čalmek, ja æppet oaine? ja lækgo dist bæljek, ja æppet gula? æppetgo di muite?

19. Go vit laibe vit duhati mån doagjalim, galle væddelittid dievva bacatusain čaggidek di dalle? si sunji celkke: goft nubbe lakkai.

20. Mutto go čečča (laibe) njællja duhati (doagjalim), galle væddelittid dievva baca-

tusain čaggidek di dalle? mutto si celkke: čecča.

21. Ja sigjidi sán celki: moft æppet dalle arved?

22. Ja Bethsaidai sán bādi; ja čalmetes olbmu si su lusa bufte, ja sust rákkadalle sunji guoskatet.

23. Ja čuovgatæme sán gitti valdi, ja baike álgo bállai su laidi, su čalmidi čalgai, giedaides su ala biejai, ja sust jærai, jogo maidegen sán oaidnegādi?

24. Ja (olmuš) bajas gæčai, ja celki: olbmuid mán vagjolæmen oainam nuftgo muorak.

25. Dast mañnel fastain sán giedaides su čalmi ala biejai, ja su oaidnen dagai; ja (olmuš) diervasmuvai, ja buokaid čielgaset sán áini.

26. Ja sán vuolgati su goattasis, ja celki: ik baike sisa mannat galga, ikge baike olbmuidi dam cækket galga.

27. Ja Jesus ja su mattajægjek sidaidi vulgge Sæsarea Philippusa guovlost; ja matkest mattajegjines sán jærai, ja sigjidi celki: gænen celkkek muo olbmuk?

28. Mutto si vastedegje: muttomak du Johannes gastašægjen celkkek, ja ærrasak Eliasen, mutto ærrasak muttom dain prophetain.

29. Ja sãn sigjidi celki: mutto di, gænen cælkkebættet di muo? de Petrus vastedi, ja sunji celki: Kristus dãn læk.

30. Ja garraset sãn gildi sin su danen gæsagen cælkket.

31. Ja sãn bagadišgåđi sin, atte olbmubarnest læi állu gillat, ja vuorrasin ja bajemuš papain ja čaloapavažain suppijuvvut, ja goddujuvvut, ja gálm bæive gæcest bajas čuožželet.

32. Ja čielggaset sãn sigjidi dam celki. Ja Petrus su lusas valdi, ja cuiggogáđi su.

33. Mutto Jesus ječas járgeti, ja mattajegjides ala gæčai, ja Petrus rangoi, ja celki: vuolge muo duokkai, satan! dastgo dãn ik arved mi Ibmel læ, mutto mi suddogas læ.

34. Ja olbmuid sãn lusas ravkai áftanaga mattajegjides-guim, ja sigjidi celki: gutte muo manñai aiggo, ješječas biætta-

let galgga, ja ruosas bajas valddet, ja muo čuovvot.

35. Dastgo, gutte hæggas bæsstet vigga, dam massemen læ, mutto gutte hæggas muo ja evangelium ditti massa, dam bæstememen læ.

36. Dastgo mi avkid dast læ olbmust ábba mailme vuoitte, go sielos vahagatta?

37. Daihe mi læ olbmdu duokken mafsamuššan addet sielos áudast?

38. Dastgo, gutte must ja muo sanin dam áskotes ja suddolaš sákkagádde gaskast hæppan, sust maida olbmdu bardne hæppanæmen læ, go ačes hærvasvuodast basse engelides-guim sán boatta.

Kap. 9, 1. Ja sigjidi sán celki: duodai mán digjidi cælkam, muttomak læk sin gaskast, guđek dast čužžuk, guđek jabmem æi állinge muosatæmen læk, áudal go Ibmel vallddegádde si áidnek famoines boattam.

9. Kapital.

2. Ja gut bæive dastmañnel de Jesus Pe-

trus, ja Jakobus ja Johannes lusas valdi, ja sin åfto sieranessi alla vare ala doal-
voi; ja sån nubbastuvai sin čalmi åudast.

3. Ja su biftasak baitten šadde, hui ča-
skad, dego muota, atte ædnamest i åftage
baidne buyte daid nuft vielggaden dakkat.

4. Ja Elias ja Moses sist åidnujuvuiga;
ja Jesusin sai sarnoiga.

5. Ja Petrus vastedi, ja Jesusi celki:
rabbi! dast buorre læ migjidi årrot, ja
gålm gåđid mi dakkat aiggop, dunji åft,
ja Mosesi åft, ja Eliasi åft.

6. Dastgo i diettam maid sån sarnoi;
dastgo hui suorgganam si legje.

7. Ja balv bådï, mi sin suoivanasti; ja
jedn balvast bådï, mi celki: dat muo
bardne læ, dat æcalaš, gullat su!

8. Ja dallanaga, go birrasek si gæčade-
gje, de i åftage šat æmbo si oaidnam,
mutto aive fal Jesus lutæsek.

9. Mutto varest njejadedin, de sån gildi
sin gæsagen muittalet, maid si oaidnam
legje, åudal go olbmu bardne jami lut
bajas čuožželam læi.

10. Ja dam sane duokkenæsek si dälle,

ja gaskanæsek arvvalæmen legje, mi dat læ, jabmi dilest bajas čuožželet.

11. Ja si jerre sust, ja celkke: alma čaloapavažak celkkek, Elias vuost boattet galgga?

12. Mutto sãn vastedi, ja sigjidi celki: Elias galle vuost boatta, ja buok laged, ja (boattenen læ), mi olbm̄u barne birra čallujuvvum læ, atte állo sust læ gillat ja bagjelgeččujuvvut.

13. Mutto mãn digjidi cælkam, sikke læ Elias ja boattam, ja si dakke su vuosstai, maid si datto, nuftgo su harrai čallujuvvum læ.

14. Ja go sãn mattajegjides lusa bãđi, de ædnag olbm̄uid sin birra sãn áini, ja čaloapavažaid, guđek sin-guim naggatalamen legje.

15. Ja dallan, go buok olbm̄uk su áidne, de si hirbmastuvve, ja si viekke su lusa, ja su dærvategje.

16. Ja čaloapavažain sãn jærai: maid naggatallabættet di gaskanædek?

17. Ja muttom olbm̄ui gaskast vastedi,

ja celki: oapatægjačam, bardnam mân du lusa buftim; sust gielates vuain læ.

18. Ja goasikkenessi sãn doppi su, de sãn gaikko su, ja sãn soalsed, ja banides gasska, ja gáikka; ja du mattajegjidi mân sardnum su agjet, ja æi si mattam.

19. Mutto sigjidi sãn vastedi, ja celki: æppeaskolaš sákkagádde! gukkago din lut årrot galgam? gukkago din gillat galgam? buftet su muo lusa.

20. Ja si áudan laidijegje su su lusa: ja go Jesus áini su, de dallanaga vuain su gaikkogáđi, ja ædnami sãn gačai, fieraladai ja soalsadi.

21. Ja ačest Jesus jærai: guđe aige rajast dat sunji dappatuvvašgáđi? mutto sãn celki: mannavuodas rajast;

22. ja davjarakkan dat dolli ja čaccai su læ balkestam su hævatam varas; mutto væjakgo maidegen, de armet mádno, ja væket mádno.

23. Mutto Jesus sunji celki: væjam galle jáš dust vægjo læ ásskot! buok sunji væjolaš læ, gutte ássko.

24. Ja de dallanaga čuorvvogáđi mana

ačče čierrodedin, ja celki: åskom herra-
čam! væket muo æppeåsko.

25. Mutto go Jesus olbmuid lusas viek-
kamen åini, de buttesmættom vuåiñ sån
šigoi, ja sunji celki: gielates ja bæljetes
vuåiñ! mån gáčom du sust erit mannat,
ja gildam du dastmaññel su sisa mannat.

26. De bargoi sån, ja sagga su roti, ja
manai; ja bardne jabmam lakkai šadai,
atte ædnagak celkke: jabmam læ.

27. Mutto Jesus su gitti valdi, ja su
čuožžaldatti, ja sån čuožželi.

28. Ja go Jesus vieso sisa mannam læi,
de mattajægjek guoftagaskan sust jerre:
manne min agjemest sån i læm?

29. Ja sigjidi sån celki: dat slai olgus
mannamest i læk, ærebgo rákkadusai ja
barakættaivuođa boft.

30. Ja go si dast erit vulgge, de Galilæa
čaða si vagjolegje; ja i sån aiggom atte
guttege dam birra dieđo åžuši.

31. Dastgo mattajegjides sån oapati, ja
sigjidi celki: olhmu bardne suddogasai
gitti addujuvvumen læ, ja si goddek su;

ja go goddujuvvum læ, de goalmad bæive sãn bajas čuožžel.

32. Mutto dam sane æi si arvedam, ja si balle sust jærramest.

33. Ja Kapernaumi sãn bådï; ja go viesost læi, de sãn jærai sist: maid arvvaleidek di gaskanædek matkest?

34. Mutto si javotaga orru; dastgo matkest gaskanæsek si arvvalam legje, guttemuš stuorramus (galgai læt).

35. Ja sãn čákkani, ja guoft nubbe læk-kai ravkai, ja sigjidi celki: jás guttege vuostemužžan ječas datto, manemuš sãn galgga læt buokai gaskast, ja buokai balvalægje.

36. Ja ucca manaš sãn valdi, ja sin gas-ski divoi, ja fatmasis dam valdi, ja sigjidi celki:

37. Gutte åft daggar ucca mannačïn muo nammi vuostaivaldda, muo vuostaivaldda; ja gutte muo vuostaivalda, i muo vuostaivalde, mutto su, gutte muo vuolgati.

38. Mutto Johannes sunji vastedi, ja celki: oapatægje! mi ainimek muttom, gutte min čuovvomen i læk, bærgalagaid

du nammi agjemen; ja mi gildimek su, go min čuovvomen i læk.

39. Mutto Jesus celki: allet su dast gilde; dastgo i åftage læk, gutte muo nammi vægalaš dago dakka, ja fãrg bahaid muo bagjeli sardno.

40. Dastgo, gutte min vuostai i læk, migjidi guoibmen læ.

41. Dastgo, gutte čacin muo nammi din jugat, dam ditti go Kristus di læppet, duođai mãn digjidi cælkam, balkastes i eissigenrakkan sãn duššen šada.

42. Ja gutte åft dain uccakačain vær-
ranatta, guđek muo ala osskuk, sunji buoreb lifči, atte millo gæđgge su čæppat birra harcastuvvuši, ja ave sisa sãn suppijuvuši.

43. Ja jãs gierrat du vær-
ranatta, de časka erit; dunji buoreb læ latto vajeg ællem sisa bæssat, go guoft giedaid adnet, ja hælveti mannat časkadmættom dala sisa,

44. gåst sin matto i jame, ige dälla časka.

45. Ja jãs juolggat du vær-
ranatta, de časka erit; dunji buoreb læ, skierbman

ællem sisa bæssat, go guoft julgid adnet, ja hælveti suppijuvvut časkadmættom dâ-la sisa,

46. gâst sin matto i jame, ige dâlla ča-ska.

47. Ja jâs čalbmat du værranatta, de supe aldad erit; dunji buoreb læ, čalbmebællen Ibmel valddegâdde sisa bæssat, go guoft čalmid adnet, ja hælvet dolli suppijuvvut,

48. gâst sin matto i jame, ige dâlla ča-ska.

49. Dastgo juokkaš dâlain salttijuvvut galgga, ja buok oaffer salti-guim salttiju-vvut galgga.

50. Saltek buorek læk, mutto jâs saltek vægatuvvujek, main daid salttit? adnet saltid duokkenædek, ja gaskanædek adnet rafhe.

10. Kapital.

1. Ja sân čuožželi, ja dast Judæa guov-loidi manai, (ædnam) čađa dâmbæld Jordan, ja olbmuk fastain su lusa dâkki dâk-

ki bätte; ja sin fastain sãn oapatišgãdi vieros miel.

2. Ja pharisæalažak su lusa bätte, ja gæccalam ditti sust jerre: lægo boadnjai låvalaš akas hilggot?

3. Mutto sãn vastedi, ja sigjidi celki: maid læ Moses gãccom din?

4. Mutto si celkke: Moses miedeti hilggomgirje čallat, ja su hilggot.

5. Ja Jesus vastedi, ja sigjidi celki: vaimoidædek buošševuođa ditti sãn dam bakkom digjidi čali.

6. Mutto sivnadusa algost Ibmel sãdno boadnja ja nison dagai.

7. De dam ditti vuolgga olmuš aces ja ædnes lut, ja manna akas lut bisovažžan årrot;

8. ja sãi åft oazžje galgab læt; atte sãi æva šat guoft, mutto åft oazžje læva.

9. Maid nabbo Ibmel ofti åftstattam læ, i suddogas ærotet galga.

10. Ja su mattajægjek sust goađest fastain dam birra jerre.

11. Ja sãn sigjidi celki: gutte akas hilg-

go, ja nubbin naittal, furudaga suin dakka.

12. Ja jās nisson boadnjas hilggo, ja nubbin naittal, sån furudaga dakka.

13. Ja si dolvvu ucca manačid su lusa, vai sigjidi sån guoskatifč̄i; mutto mattajægiek gilddegätte sin, guđek sin åudan gudde.

14. Mutto go Jesus dam åini, de moarrai manai, ja sigjidi celki: addet ucca mannačid muo lusa bæssat, ja allet hæte sin; dastgo Ibmel valddegådde daggarač̄aidi læ.

15. Duodai digjidi cælkam, gutte Ibmel valddegådde i vuosstaivalde, nuftgo ucca manaš, i eissigen dam sisa bæssa.

16. Ja fatmasis sån valdi sin, ja giedāides sin ala biejai, ja sin buristsivnedi.

17. Ja go matkašæmen læi, de muttom viekkamen båđi, ja su oddi č̄ibbides ala manai, ja sust jærai: buorre oopatægjač̄am! maid dagam mân agalaš ællem arbim varas?

18. Mutto Jesus sunji celki: manne gå-

Čok dān muo buorren? I āftage buorre læk, æresgo āft, dat læ Ibmel.

19. Bakkomid dieđak: ik furrušet galga; ik gāddet galga; ik suoladet galga; ik værre duođastusa sardnot galga; ik bättet galga; gudniette aččad ja ædnad.

20. Mutto sān vastedi, ja sunji celki: oapatægjačam! daid buok nuorrevuottam rajast mān doallam læm.

21. Mutto Jesus su ala gæčai, ja buorre miela oazžogādi sunji, ja sunji celki: āft dust vaillo: vuolge, vuovde mi dust læ, ja adde vaivašidi, de dust ælok læk almest; ja boađe, čuovo muo, ja valde ruosa bagjelassad.

22. Mutto unokas milli sān šadai dai sani ditti, ja mārrašest sān vulgi; dastgo āllo ælok sust legje.

23. Ja Jesus birras gæčai, ja mattajegjidassas celki: man vades sigjidi Ibmel valddegādde sisa bæssat, gæin javalašvuotta læ.

24. Mutto mattajægjeik suorgganegje su sani ditti. Mutto Jesus fastain vastedi, ja sigjidi celki: manačidam! man vades

sigjidi Ibmel valddegádde sisa bæssat, guðek javalašvuoda ala dárvosek bigjek!

25. Alkeb læ, atte kamel aime šalme čada játta, go javalaš olmuš Ibmel valddegádde sisa bæssa.

26. De si ain vela æmbo suorgganišgáttē, ja gaskanæsek celkke: gi dalle audogassan bæssa?

27. Mutto Jesus sin ala gæcai, ja celki: suddogasaidi galle dat vægiemettos læk, mutto Ibmeli i; dastgo buokrakkan Ibmeli væjolaš læ.

28. Mutto Petrus sunji sardnogáði: gæč, buokrak mi guođdam læp, ja du mi čuovvom læp.

29. Mutto Jesus vastedi, ja celki: duođai mán digjidi cælkam, i áftage læk, gutte dalos guođdam læ, daihe veljaides, daihe oabaides, daihe ačes, daihe ædnes, daihe akas, daihe manaides, daihe bældoides, muo ja evangelium ditti,

30. gutte i čuotte gærdasažžat ruoftot oazžo, dal dam aigest daloid, ja veljaid, ja oabaid, ja ednid, ja manaid, ja bældoid

vela doárradallujume aige, ja boatte ilmest agalaš ællem.

31. Mutto ædnagak, guđek vuostemužak læk, maņemužžan šaddek, ja maņemužak vuostemužžan.

32. Mutto matkest si legje, ja Jerusalemi si bajas mannamen legje, ja Jesus sin áudast vazi, ja suorgganam si legje, ja si čuvvu su baladedin. Ja fastain daid guoft nubbe lákkai sán áuddasis valdi, ja sigjidi sardnogáđi, mi su bagjeli boattemen læi.

33. Gæč, Jerusalemi mi bajas mannap, ja olbmú bardne bajemuš papai ja čaloapavažai gitti addujuvvu, ja jabmet si dubmijek su, ja bakkini gitti si addek su.

34. Ja si bilkedek ja likketuttek su, ja čalgadek ja goddek su, ja goalmad bæive sán bajas čuožžel.

35. De su lusa báđiga Jakobus ja Johannes, Zebedæus barnek, ja celkiga: oapatægjame! mái datošeime dán mádnoidi dagašik, maid mái adno.

36. Mutto sán sádnoidi celki: maid aigobætte dai mán dádnoidi dagam?

37. Mutto sai sunji celkiga: adde mádn-

noidi čakkat, nubbe du älggiš giettad bæld, nubbe du guro giettad bæld du hävasvuottad sist.

38. Mutto Jesus sädnoidi celki: æppe dai dieđe, maid dai adnobætte: mattebættego dai gæra jukkat, maid mân jugam, ja gastain gastašuvvut, main mân gastašuvum?

39. Mutto sai sunji celkiga: mõi matte galle. Mutto Jesus sädnoidi celki: gæra galle dai boattebætte jukkat, maid mân jugam, ja gastain gastašuvvut, main mân gastašuvum;

40. mutto muo älggiš gieđa bæld ja muo guro gieđa bæld čakkat i muo addemest læk gasagen, ærebgo sigjidi, gæidi dat rakkaduvvum læ.

41. Ja go dak låge dam gulle, de si suttegätte Jakobus ja Johannes ala.

42. De Jesus sin gäcoi, ja sigjidi celki: di diettebættet, guđek olbmui radđijægjen adnujek isedvuoda sin bagjel adnek, ja stuorra herrak sin gaskast herravuoda sin bagjel adnek.

43. Mutto nuft i galga læt din gaskast,

mutto gutte stuores aiggo læt din gaskast, sãn din balvalægje galgga læt.

44. Ja gutte alemus aiggo læt din gaskast, buokai vuolegamus balvalægje galgga læt.

45. Dastgo olbmu bardne maida boatam læ, i balvaluvvum mutto balvalam varas, ja hæggas addet lãnastussan ædnagi áudast.

46. Ja Jerikoi si bätte, ja go sãn Jerikost vulgi áftanaga mattajegiides ja ædnag olbmui-guim, de Timæus bardne, Bartimæus, dat čuovgatæbme, balgga gurast čakkamen læi, ja gærjedi.

47. Ja go sãn gulai Jesus nazaræalaš dat læi, de sãn čuorvvogáđi, ja celki: Jesus, dãn David bardne, armet muo!

48. Ja ædnagak šiggogátte su javotaga árrot; mutto sagga æmbo sãn čuorvvogáđi: dãn David bardne, armet muo!

49. Ja Jesus čuožasti, ja gáčoi sin ravkkat su; ja si ravkke dam čuovgates olbmu; ja celkke sunji: læge irvok, čuožžel, sãn ravkka du.

50. Mutto älgoldas biftas sän nuolai, čuožželi, ja Jesus lusa manai.

51. Ja Jesus vastedi, ja sunji celki: maid aigok dân mán dunji dagam? mutto čuovgatæbme sunji celki: rabboni! vai oaidnen mán dakkujuvvušim.

52. Mutto Jesus sunji celki: vuolge, äskot du læ bæsstam. Ja dallanaga sän äini, ja matke guoibmen sän Jesus čuovoi.

11. Kapital.

1. Ja go si Jerusalemi lakkanišgätte, Betphagai ja Bethaniai äljovare vuold, de guoft mattajegjines sän vuolgati, ja sädnoidi celki:

2. Manne dam siddi, mi dädno äudast læ; ja dallanaga, go dam sisa boattebætte, de čivga čadnujuvvum dai gavdnabætte, man ald i äftage olmuš čakkam læk; čoävde dam, ja bufte dam dek.

3. Ja jäs guttege dädnoidi celkiš: manditti dakkabætte dai dam? de cælkke: herra dam darbaš; de dallan sän dam biegi dek.

4. Mutto sai manaiga, ja čivga čadnasist

gavnaiga uvse gurast ålggobæld, luodai ratkodagast, ja sai čoåvddegådiga.

5. Ja muttomak sist, guđek dast čuožžomen legje, sådnoidi celkke: maid dakkabætte, go čivga dai čoåvddebætte?

6. Mutto sai sigiidi celkiga, nuftgo Jesus gáčcom læi; ja si luitte sådno mannat.

7. Ja sai doalvoiga čivga Jesus lusa, ja biftasidæsga dam ala biejaiga; ja dai ala sán čakkanani.

8. Mutto ædnagak biftasidæsek balgga mielđ læbbo; mutto ærrasak åvsid muorai ald čuppe, ja balgga duorgastegje.

9. Ja, guđek åudast vazzeme, ja guđek maņest čuovvome legje, čurvvu, ja celkke: Hosanna! buristsivneduvvum, gutte hærra nammi boatta!

10. Buristsivneduvvum aččamek David valddegådde, mi hærra nammi boatta; hosanna allagasast!

11. Ja Jesus Jerusalemi sisa manai, ja tempel sisa, ja go buok isskam læi, de sán vulgi, go ækkeduvvašgoattam ja læi, Bethaniai guoft nubbe lakkai-guim.

12. Ja nubbe bæive Bethaniast manna-
dedin de b̄arastuvai.

13. Ja go gukken fikon muora s̄an āini,
mast lastek legje, de dam lusa vazi, j̄as
maidegen dast gavnaši; ja go b̄ađi, de i
gavdnam ærebgo lastid; dastgo fikon aig-
ge i læm.

14. Ja Jesus vastedi, ja dasa celki: de
dal i galga āftage šat æmbo dust šadoid
b̄arrat agalažžat.

15. Ja Jerusalemi si b̄atte, ja Jesus tem-
pel sisa manai, ja riāmai sin olgus agjet,
guđek tempelest vuovddemen ja oasstemen
legje; ja ruđaid l̄anotegji bevdid, ja du-
vaid vuvddi stuoloid ædnami s̄an neidi.

16. Ige suovvam ḡæsagen litte tempel
č̄ađa guoddet.

17. Ja s̄an opati, ja sigjidi celki: igo č̄al-
lujuvvum læk: muo viesso goččujuvvut
galgga r̄akkadallam viesson buok olbmui-
di? mutto riev̄ari biegon di dam læppet
dakkam.

18. Ja č̄aloapavažak ja bajemuš papak
dam gulle, ja su hæggatuttet bivdde; dast-

go si balost legje sust, go buok olbmuk su oapa saggarakkan áudušegje.

19. Ja go ækkeduvvam læi, de gavpug ålggo bællai sãn manai.

20. Ja iddedest mæddel manadedin, de fikkon muora maddag rajast asstam si áidne.

21. Ja go Petrus dam áini, de sunji celki: rabbi! gæc̃, fikkon muorra, maid garrodik, asstam læ.

22. Ja Jesus vastedi, ja sigjidi celki: adnet ásko Ibmeli.

23. Dastgo duodai mãn digjidi cælkam, gutte dam varrai cælkaši: låftan, ja mana merri, ja vaimostes i sãn æppedam, mutto ássko, atte moft sãn cælkka, nuft šadda, sunji maida šadda, moft cælkka.

24. De dam ditti digjidi mãn cælkam: buok maid di rákkadaladedin ravkka-bættet, ásskot, atte di oazžobættet, de dat digjidi dakkujuvvu.

25. Ja go di čuožžobættet ja rákkadalabættet, de andagassi addet, jáš mikkege unokasyuodaid din duokkinædek læ gu-

dege vuostai, vai aččadek, gutte almin læ, digjidi suddoidædek andagassi adda.

26. Mutto jås andagassi æppet di adde, de aččadek, gutte almin læ, ige suddoidædek digjidi andagassi adde.

27. Ja Jerusalemi si fastain bätte, ja go sãn tempel sisa manai, de bajemuš papak ja čaloapavažak ja vuorrasak su lusa bätte.

28. Ja sunji celkke: man famost dagak dãn nuft? ja gi addi dunji dam famo, go nuft dagak.

29. Mutto Jesus vastedi, ja sigjidi celki: dist mãn maida åft sane jærrat aiggom, ja vastedækket munji, de mãn maida digjidi cælkam, man famost mãn nuft dagam.

30. Johannes gast, bådigo dat almest, daihe suddogasain? vastedækket munji.

31. Ja vaimostæsek si arvvaleggje, ja celkke: jås cælkkap: almest, de sãn cælkkap: manne æppet dalle åsskom su.

32. Mutto jås mi cælkkap: suddogasain, de olbmuin si balle; dastgo buokak adne Johannes duot prophettan.

33. Ja si vastedeggje, ja Jesusi celkke:

æp mi dieðe. Ja Jesus vastedi, ja sigjidi celki: de imge mân digjidi cælke, man famost mân nuft dagam.

12. Kapital.

1. Ja sigjidi sãn sardnogãði værdadusai boft: olmuš vidnegarden rakadi, ja dam aidoi, ja baččam rakadus dagai, ja târno dagai, ja barggidi dam balkati, ja nubbe ædnami manai.

2. Ja balvalægjes sãn vidnagarden barggidi vuolgati, go aigge joavđai, atte vidne garden šadoid vuosstaivalddet læi vidne garden olbmuin.

3. Mutto si valdde ja cabme su, ja guoros giedai su ruogtot vuolgategje.

4. Ja fastain nubbe balvalægje sãn sin lusa vuolgati, ja dam geđgi-guim si cabme, ja su oaive havvadutte, ja bilkeduvvum lutæsek luitte.

5. Ja fastain nubbe sãn vuolgati, ja si godde maida su, ja ædnag ærrasid: muttomid si cabme, ja muttomid si godde.

6. Mutto go sust ain bardne læi, gæn rakisvuodast sãn ani, de mañemusta dam

maida sin lusa sán vuolgati, ja celki: muo barnest si galle ballek.

7. Mutto dak vidnegarden olbmuk gaskanæsek celkke: dat arbijægje læ; boattet, gáddop mi su, de arbbe migjidi boatta.

8. Ja si valdde ja godde su, ja vidnegarden álggobællai su suppijegje.

9. Maid dakka dal vidnegarden hærra? sán boatta, ja vidnegarden olbmuid hærvat, ja ærrasidi vidnegardenes balkat.

10. De (Jesus) sarnoi: æppetgo maida dam lákkam læk čallagest: gædgge, maid huvsijægjek hilggo, oaivve čiek gædggjen dakkujuvvum læ.

11. Hærrast dat dakkujuvvum læ, ja min čalmi áudast áudulaš læ.

12. Ja si vigge galle doppit su, mutto olbmui ditti si balost legje; dastgo si fuobmašegje galle, atte dam værdadusa sán sin vuosstai sardnom læi; ja si su lut vulgge, ja manne.

13. Ja si vuolgategje muttom pharisæalažaid ja herodianalažaid su lusa sanidi su giellat.

14. Ja dak bätte, ja sunji celkke: oapatægje! mi diettep dân duođalaš læk, ja ik gæstegen fuola; dastgo suddogasai allagvuođa bællai ik dân gæca, mutto duotvuođast Ibmel gæino dân oapatak: lægo låvalaš gæisari væro addet daihe i? galggapgo addet daihe æp?

15. Mutto go sin guoftelašvuođa sãn diedi, de sigjidi celki: manne gæcçalæppet di muo? buftet munji dek ruđa, vai dam oainam.

16. De si åudan bufte dam. Ja sãn sigjidi celki: gæn dat gävva læ ja bagjel çal? mutto si celkke sunji: gæisar.

17. Ja Jesus vastedi, ja sigjidi celki: addet gæisari, mi gæisar læ, ja Ibmeli, mi Ibmel læ; ja si åudušegje su.

18. Ja saddusæalažak, guđek bajas çuožželæme biettalek, su lusa bätte, ja sust jærratišgätte, ja celkke:

19. oapatægje! Moses migjidi çallam læ, go guđege vellja jabma, ja aka guođda, mutto manaid i guođe, de vellja sust su aka valddet galgga, ja velljasis manaid çuožžaldattet.

20. De čecča velljačak dal legje: ja vuostemuš aka valdi ja jami, ja manaid i guođđam.

21. Ja nubbe su valdi, ja jami, ja i sänge manaid guođđam, ja goalmad nuft maida.

22. Ja dak čecak su valdde, ja manaid æi guođđam. Maņemusta sin buokain maida nisson jami.

23. De dam ditti bajasčuožželæmest, go bajas čuožželam si læk, gudemuš akka galgga sãn læt? dastgo čecča su akkan adne.

24. De Jesus vastedi, ja sigjidi celki: æppetgo damditti čajadada, go čallagid æppet di dieđe, æppetge Ibmel famo?

25. Dastgo, go jabmi lut si bajas čuožželam læk, de æi si naittal, æige naitetuvu; mutto engeli lakkai læk, gudæk almin læk.

26. Mutto jabmi birra, atte si bajas čuožžaldattujuvvujek, æppetgo lakkam læk Moses girjest, moft Ibmel sunji basstelis lanjaj bättost sarnoi, ja celki: mãn

Abraham Ibmel læm, ja Isak Ibmel, ja Jakob Ibmel?

27. Ibmel i læk jabmi, mutto elli Ibmel; de dam ditti sagga di čajadaddabættet.

28. Ja muttom čaloapavažai gaskast, gutte sin gullam læi, go gaskanæsek si arvvalæmen legje, ja gutte arvedi atte rieftoiraksân sigjidi vastedam læi, su lusa manai, ja sust jærai: mi læ vuostemuš bakkom buokai gaskast?

29. Mutto Jesus sunji vastedi: vuostemuš bakkom buokai gaskast dat læ: gula Israel! hærra, Ibmelæmek, hærra læ åft.

30. Ja æcct dân galgak hærrad Ibmelad åbba du vaimostad, ja åbba du sielostad, ja åbba du mielastad, ja åbba du famostad; dat de læ dat vuostemuš bakkom.

31. Ja nubbe, (mi læ) åftlakkai, dat læ: rakisvuodast dân adnet galgak guoibmad nuftgo ješ ječčad; i mikkege ærra bakkomid stuorrab læk go dak.

32. Ja čaloapavaš sunji celki: oapa-tægjačam! buristrak dân sardnuk (ja)

ja duotvuoda; dastgo åft Ibmel læ, ja ærra i læk æreb go sån.

33. Ja åbba vaimostes su rakiesvuodast adnet, ja åbba jiermestes, ja åbba sielostes, ja åbba famostes, ja guoimes rakkasen adnet nuftgo ješječas, æmbo læ go buok bålddum oåfferak ja njuvvum oåfferak.

34. Ja go Jesus åini jierbmalažžan sån vastedi, de sunji celki: ik gukken dån læk Ibmel valddegåddest. Ja i åftage roakkadam šat æmbo sust jærrat.

35. Ja oapatedines tempelest Jesus vastedi, ja celki: moft celkkek čaloapavažak Kristus David bardnen?

36. Dastgo David ješ basse vuaiņa boft sardno: hærra muo hærrai celki: čakkan muo ålgiš giettam bællai, dassaci go vaššalažaidad du julgidad vuollai mån biejam.

37. De sardno nabbo dalle David ješ su hærranes: ja moft lægo sån dalle su bardne? Ja ædnag olbmuk buorren adne su gullat.

38. Ja oapatedines sån sigjidi sarnoi: varrotækket ječaidædek čaloapavažain,

guðek gukkis biftasid viggek adnet, ja siljain gudnjettujuvvut,

39. ja boaššamus čakkam sajid synagogai sist aiggok, ja boaššamus čakkam sajid hægain si aiggok

40. si, guðek læskai daloid borrek læk, ja ålgoldas hame ditti gukkis rákkadusaid adnek læk, daðe garrasabbo rangastusa si åžžuk.

41. Ja go Jesus (tempel) bomba buotta čakkanam læi, de åini sån moft olbmuk bomba sisa ruðaid biegiamen legje; ja ædnag javalažak ållo dam sisa bigje.

42. Ja vaivaš læsk bådï, ja guoft skille njæljadas (dam sisa) biejai, mak åft skille bælle mafsab.

43. Ja mattajegjides sån lusas ravkai, ja sigjidi celki: duoðai mån digjidi cælkam, dat vaivaš læsk æmbo dam sisa biejai, go buokak, guðek bomba sisa bigje.

44. Dastgo buokak si dast bigje, mi sist ligas læi; mutto sån vaivašvuoðastes buok biejai, buok mi sust læi, buok æloid.

13. Kapital.

1. Ja go tempel sist sãn manai, de muttom su mattajegjines sunji cælkkka: oapa-tægjačam, gæča, maggar gædgek, ja maggar rakkanasak!

2. Ja Jesus vastedi, ja sunji celki: oainakgo dãn daid stuorra rakkanasaid? i baca gædgge gædge ala, mi ædnami i šada neiddujuvvut.

3. Ja go alljo varest sãn čakai, tempel buotta, de Petrus ja Jakob ja Johannes sust jærregätte guoftagaskan:

4. cælke migjidi, goas šadda dat? ja mi læmærkkan, go buok dat boatta állašuvvat?

5. Mutto Jesus sigjidi vastedi, ja sardnogãdi: varrotækket ječaidædek, amas guttege din fillit.

6. Dastgo ædnagak muo nammi bättek, ja celkkek: "mãn (Kristus) læm"; ja ædnagid si fillijek.

7. Mutto go såđid di gullabættet, ja sa-gaid såđi birra, de allet suorggan; dastgo nuft dappatuvvat fertti, mutto loap i læk vela.

8. Dastgo olbmuk olbmui vuosstai čuož-

želek, ja valddegádde valddegádde vuosstai; ja ædnam duorgastusak šaddamen læk duobbe dabe, ja nælggo ja vuosstaihakkolašvuot. Dat bafčasi algo læ.

9. Mutto varrotækket ječaidædek; dastgo digge ja synagoga gitti si addek din; di likketuttejuvvubættet, ja oaivamužai, ja gonagasai oddi dälvvujuvvubættet muo ditti, sigjidi duodaštussan.

10. Ja vuost galgga evangelium buok olbmuidi sarneduvvut.

11. Mutto go si dälvvuk din dakká addet, de allet áudalest mǎrraštet, maid sardnot galggabættet, alletge dam ala jurdaš; mutto mi dam bǎddost digjidi addujuvvu, dam sardnot; dastgo æppet di de læk, guđek sardnomen læppet, mutto basse vuaiñ.

12. Mutto vellja veljas jabmem gitti adda, ja ačče manas; ja manak vanhemiðæsek vuosstai ječaidæsek bigjek, ja goddek sin.

13. Ja buokai vaše vuollai di šaddabættet muo nama ditti; mutto gutte loap ra-

gjai nannosen bisso, audogassan dakkujuvvu.

14. Mutto go hævo fastesvuoda, [man birra prophet Daniel sarnoi], di dast oaidnebættet, gâst i galga læt: — gutte dam lækka, vutti valddus dam! — de battarek-kussak varridi, guđek Judæast læk!

15. Mutto gutte roave ald læ, ellus vieso sisa njegjo, ellusge sisa manno viežžam ditti maidegen viesostes;

16. ja, gutte bældost læ, ellus macco biftasides viežžat.

17. Mutto voi æppevegjidi, ja njamma-tegjidi dain beivin!

18. Mutto rákkadallat amas battaræb-madek dalve aige šaddat.

19. Dastgo dain beivin daggar stuorra hætte læ, mi i læk læmaš sivnadusa algost, maid Ibmel sivnedi, dam ragjai, ige boade.

20. Ja jås hærta daid beivid i oanedam, de i áftage olmuš bestujuvvi; mutto vallijuvvumi gæccen, gæid sán valljim læ, daid beivid sán oanedam læ.

21. Ja jās guttege dalle digjidi cælkaš: gæccat dast læ Kristus, daihe gæccat duobe, de æppet galga jakkit.

22. Dastgo værre Kristusak, ja værre prophetak čuožželek, ja mærkaid ja audolaš dagoid dakkek, vela vallijuvvumid villim varas, jās dat væjolaš lifči.

23. Mutto varrotækket ječaidædek; gæc, buok mån læm digjidi audal cælkkam.

24. Mutto dain beivin, dam hæde mannel, de bæivaš sævdnjod, ja manno i baite,

25. ja alme nastek vuolas gæccek, ja famok, mak almin læk, likkatuvvujek.

26. Ja olbmu barne si dälle äidnek balvain boattemen ædnag famoin ja hærvasvuodain.

27. Ja de engelides sän vuolgat, ja su vallijuvvumides njeljain biegain čoakkai sän gæcco ædnam ravdast alme ravddi.

28. Mutto oappat værdadusa fikkon muorast, go oavsek ja maillhom læk, ja lastek ittegättek, de di diettebættet, lakka læ dal gæsse:

29. nuft maida digis, go nuft dappatuv-

vamen di oaidnebættet, de diettet (lakka) læ dalle Kristus uvsı áudast.

30. Duodai mán digjidi cælkam: dat sákkagádde i eissigenrakkan nága, áudal go dat buokrakkan boatta.

31. Alme ja ædnam nákkaba, mutto muo sanek æi ollinge nága.

32. Mutto dam bæive ja dam báddo i áftage dieđe, æi engelak, guđek almin læk, ige bardne, ærebgo ačče (áfto).

33. Varotækket ječaidædek, gáčcet ja rákkadallat; dastgo æppet di dieđe, goas dat aigge joavdda.

34. Nuftgo olmuš, gutte nubbe ædnami manai, dalos guđi, ja balvategjidassas famo addi, ja ječguttegi su fidnos, ja gáčoi uvse gáčče gáčcet.

35. De damditti gáčcet; — dastgo æppet di dieđe, goas dallo ised boatta, ækkedest daihe ija læsaš, daihe vuoncca bišškom aige, daihe idđedest, —

36. amas, go hoapost sán boatta, din oadđemen sán gavdnat.

37. Mutto maid digjidi cælkam, buokaidi mán cælkam: gáčcet!

14. K a p i t a l.

1. Mutto bæssačak legje, ja surekættai laibi (basek) guoft bæive dast mañhel. Ja bajemuš papak ja čaloapavažak bivdemen legje su gavvelvuoda čada doppit, ja su gáddet.

2. Mutto si celkke: allop bassen, amas čuožželæbme olbmui gasski šaddat.

3. Ja go Bethaniast læi, Simon spittalaš viesost, ja bævdest čákkamen læi, de nisson bádi, gæst alabaster litte læi čielgga, hui divrras Nardus vuáidasin, ja alabaster litte nisson cuvki, ja su oaivvai dam læikoi.

4. De muttomak legje, guđek vaimostæsek æddogátte, ja celkke: man varas hævatuvai dat vuáidas?

5. Dastgo æmbo go gálm čuođe ruđain dat lifči let vuvddujuvvut, ja vaivašidi addujuvvut; ja si værratišgátte su.

6. Mutto Jesus celki: addet sunji rafhe, manne vuorjebættet di su? Šiega dago sán muo vuosstai dagai.

7. Dastgo vaivašak alélessi din lut læk, ja go di aiggobættet, de di oažžobættet

(ale) sigjidi burid dakkat; mutto mân alelessi im læk din lut.

8. Sån dagai, mi su dakkamest læi; åudal sån muo rubmaš vuaiddam læ havdadubmasis.

9. Duođai mân digjidi cælkam: gosikenessi dat evangelium åbba mailme mietta sarneduvvu, de maida dat, maid sån dagai, sunji muitton sardnujuvumen læ.

10. Ja Judas Iskarioth, dai guoft nubbe låkkai særvest, bajemuš papai lusa manai su bættam ditti sin gitti.

11. Mutto go si dam gulle, de si illoi šadde, ja læppedegje sunji ruđaid addet; ja de sån vuogas bættam aige bivdi.

12. Ja surekættes laibi vuostas bæive, mi bæssaçi labba njuovvam bæivve læi, de su mattajægjek sunji celkke: gåsa aigok dån mi vulggit ja rakadet galggap, atte bæssaçi labba dån bæsak bårat?

13. Ja guoft su mattajegjines sån vuolgati, ja sådnoidi celki: vuolgge gavpugi, ja dådno åudald olmuš boatta, gutte cace litte guodda; čuovvo su.

14. Ja gása sán sisa manna, de dast goa-
de isedi cælkke: oapatægje cælkka: gást
læ viesso, gást bæssaçi labba mattajegjidam-
guim mán oažom bárrat?

15. Ja stuorra stuopo sán digjidi čajet,
garvasist ja lageduvvum; dast migjidi ra-
kadækket.

16. Ja su mattajægjelek manaiga, ja gav-
pugi báđiga, ja gavnaiga nuftgo sádnoidi
sán cælkkam læi; ja bæssaçi labba sái ra-
kadæiga.

17. Ja go ækkeduvvam læi, de guoft
nubbe lákkasi-guim sán báđi.

18. Ja go si bævdest čákkamen ja bára-
dæmen legje, de celki Jesus: duođai di-
gjidi cælkam, muttom dist, guđek muin
bárramen læppet, muo bætta.

19. Mutto si márraši šadde, ja maŋala-
gai sunji cælkkegátte: jogo mán de læm?
ja nubbe: jogo mán de læm?

20. Mutto sán vastedi, ja sigjidi celki:
muttom dain guofte nubbe lákkasin, gut-
te gare sisa muin buonjost, (sán de læ).

21. Olbmú bardne galle vuolgga dákk-

kå, nuftgo su birra ĉallujuvvum læ; mutto voi dam suddogassi, gæn boft olbmu bardne šadda bettujuvvut! dam suddogassi buorre lifĉi, jås riegadkættai sån årrom lifĉi.

22. Ja båradedin de valdi Jesus laiibe, ja buristsivnedi, dam doagjali, sigjidi addi ja celki: valddet, bårarat; dat læ muo rumaš.

23. Ja gæra sån valdi, giti, ja addi sigjidi dam; ja buokak dast jukke.

24. Ja sigjidi celki: dat muo varak læk, dam ådða testament, mak ædnagi åudast gålggatuvvujek.

25. Duodai digjidi cælkam, vine muorra šadost im šat juga, åudal dâm bæive, go ådða Ibmel valddegåddest mån jugam.

26. Ja go si gittos lavlag lavllom legje, de ålljovarrai si manne.

27. Ja Jesus sigjidi celki: ådna ija di buokak must værranæppet; dastgo ĉallujuvvum læ: gæĉĉe mån ĉaskam, ja savcak biedgosi šaddek.

28. Mutto mannel, go bajas ĉuožželam læm, de din åudal Galilæai manam.

29. Mutto Petrus sunji celki: jās vela buokak værranifci, im mǎn daddeke værran.

30. Ja Jesus sunji celki: duođai dunji cælkam, ādna bæive, ādna ija, āudal go vuoncca varres guoft gærde bišsko, gǎlm gærde dǎn muo biettalak.

31. Mutto vela ain (Petrus) celki: jās velǎ duin jamičam, im almaken du biettal. Mutto nuft si maida buokak celkke.

32. Ja muttom dalloi si bǎtte, man namma Gethsemane læi; ja sǎn mattajegjidasas celki: cǎkkanækket dasa dassači go rǎkkadallam læm.

33. Ja Petrus ja Jakobus ja Johannes sǎn lusas valdi; ja duārgastišgāđi, ja saggarakkan ballagāđi.

34. Ja sigjidi celki: muo siello sagga mǎrrašest læ gidda jabmem vuollai; baccet dasa, ja barggat rǎkkadallat.

35. Ja āudalažži sǎn manai, āednam ala ječas luiti, ja rǎkkadalai, amas dat bǎddo su bagjeli boattet, jās væjolaš lifci.

36. Ja celki: abba! — ačācam! — buokrakkan dunji væjolaš læ, valde dam

gæra muo bagjeli erit; ellus almaken (dappatuvvu), maid mân aigom, mutto maid dân (aigok).

37. Ja sãn bãđi, ja sin oadđemen gavnai, ja Petrusi celki: Simon, oadakgo? ikgo áftage bodduš dân buftam gáčcet?

38. Gáčcet ja rákkadallat, amadek gæc-čalusa vuollai mannat: vuain galle læ gærgad, mutto oazze læ rašše.

39. Ja sãn manai fastain dákka, ja rákkadalai, ja daidanaga sanid sarnoi.

40. Ja ruoftot bãđi, ja fastain sin oadđemen gavnai; dastgo sin čalmek lossum legje, ja æi si diettam maid sunji vastedet.

41. Ja goalmad gærde sãn bãđi, ja sigjidi celki: oadđebättetgo vela ain, ja vuainadæppet? vassam læ (aigge), bãddo já boattam læ; gæc, olbmu bardne suddogasai gitti bettujuvvu.

42. Čuožželækket, vuolggop mi; gæc, lakka sãn læ, gutte muo bætta.

43. Ja dallan, go ain sardnomen læi, de áudan bãđi Judas, muttom dain áft nubbe lákkasist, ja stuorra væk suin miekai ja

stagoi-guim bajemuš papain ja čaloapa-važain ja vuorrasin bigjujuvvum.

44. Mutto su bätte sigjidi áftasaš mærika addam læi, ja cælkam læi: gæn cumastam, sán de læ, doppijækket su, ja doalvot su erit.

45. Ja go báđi, de dallan su lusa sán loaidesti, ja celki: rabbi! rabbi! ja cu-mesti su.

46. Mutto giedaidæsek si su ala bigje, ja valdde su.

47. De muttom sist, guđek dast legje, miekes rotti, bajemuš papa balvalægje časkai, ja su bælje erit čuopai.

48. Ja Jesus vastedi, ja sigjidi celki: vuolggam di læppet dego rievvar lusa miekkai ja stagoi-guim, muo gidda valddet.

49. Juokke bæive din lut tempelest mán legjim, ja oapatim, ja æppet di muo valddam; mutto (dat dappatuvvu) vai čallagak állašuvvuši.

50. Ja de buokak su guđde, ja battaradde.

51. Ja nuorre álmaj su čuovoi, gutte fines lidne biftas alas (rubmašes) bagjeli

biegjam læi; ja nuorre álbmak su doppijegje.

52. Mutto fines lidne biftas sán luiti, ja alasen sin gaskast erit battari.

53. Ja si dálvvu Jesus bajemuš papa lusa; ja buok bajemuš papak, ja vuorrasak, ja čaloapavažak čoakkai bätte su lusa.

54. Ja Petrus čuovoi su gukken mañest bajemuš papa vieso sisa; ja balvalebgi sækka čákkani, ja dálla gaddest ječas bivti.

55. Mutto bajemuš papak ja ábba gæreg duodaštusaid bivdde Jesus vuostai, su hæggatuttam varas, ja æi maidegen si gavdnam.

56. Dastgo ædnagak galle værre duodaštusaid su ala celkke; mutto duodaštusak æi áft lakkai mannam.

57. Ja muttomak čuožželegie, ja værre duodaštusaid su oiivvai sardno, ja celkke:

58. gullam mi læp su cælkemen: dam tempel, giedai-guim dakkujuvvum, ædnami mán neidam, ja gálm bæivest nubbe mán huvsim, mi giedai-guim i læk dakkujuvvum.

59. Ja æi vela nuft mannam sin duoðastusak áft guvllui.

60. Ja bajemuš pap sin gasski čuožželi, ja Jesusist jærai, ja celki? ikgo maidegen vasted? maid duoðastek dak du ala?

61. Mutto sán javotaga ároi, ja i maidegen vastedam. De fastain bajemuš pap sust jærragáði, ja sunji celki: lækgo dán Kristus, dam buristsivneduvvum bardne?

62. Mutto Jetus celki: læm galle; ja olbmu bardne di oažžobættet oaidnet væga álggiš gieða bæld čakamen, ja alme balvain boattemen.

63. De bajemuš pap biftasides gaikkogáði, ja celki: maid mi vela duoðastusaid darbašep?

64. (Ibmel) bilkadusa di gulaidek; moft din mielast árró? Mutto buokak jabmem vuollai su aššalažžan dubmijegje.

65. Ja muttomak ribme su čalggat, ja su čoarmadet, ja sunji cælkket: enost! maida balvalægjek njalme vuostai su doårskalegje.

66. Ja go Petrus álgon læi šiljost, de

muttom bajemuš papa balvategjin su lusa bādi,

67. ja go s̄an āini Petrus ječas biftalēmen, de su ala gēcai, ja celki: dān maida Jesusin nazarēalažain legjik.

68. Mutto s̄an biettališgādi, ja celki: im dāvda su, imge dieđe, maid dān halak; ja olgus vazi āuda šilljoi, ja vuoncca varres biškoi.

69. Ja fastain nieid āini su, ja sigjidi sardnogādi, guđek dast legje: dat læ muttom sin s̄arvest.

70. Mutto fastain s̄an biettališgādi. Ja uccanaš dast maņnel, de fastain si Petrusi celkke, guđek lut čužžu: duodai sin s̄arve guoibme dān læk; dastgo dān maida galilēalaš læk, ja du giellat dam lakkai læ.

71. Mutto ječas s̄an garrodišgoattetriamai, ja vuordnogādi: im dāvda dam olbmū, gēn birra di sardnobættet.

72. Ja vuoncca varres nubbe gārde biškoi. Ja Petrus sane mūiti, maid Jesus sunji celki: audal go vuoncca varres guoft gārde bišsko, de gālm gārde muo biftalak; ja s̄an manai dākkā, ja čieroi.

15. K a p i t a l.

1. Ja dallanaga idðedest, go bajemuš papak vuorrasi ja čaloapavažai-guim, ja äbba gæreg radðadallam legje, de si Jesus čadne, ja erit dälvvu su, ja Pilatus gitti adde su.

2. Ja Pilatus sust jærragädi: lækgo dän dat Judalažai gonagas? Mutto sän vastedi, ja sunji celki: dän dam cælkak.

3. Ja bajemuš papak ällo su ala guodelegje.

4. Pilatus fastain sust jærai, ja celki: ikgo maidegen vasted? Gæč, man ällo si du ala duodaštek.

5. Mutto go Jesus i vela maidegen vatedam, de Pilatus ädušišgädi.

6. Mutto virro sust læi bassen sigjidi muttom sist bæsstet, guðek giddagasast legje, gæn si datto.

7. Dal muttom læi, gæn namma Barabas læi, gutte gidda valddujuvvum læi vuosstaihakolažai-guim, gutte vuosstaihagostes olbmu gäddam læi.

8. Ja olbmuk čuorvvomen legje, ja ravk-kegätte, mi (virro) sust læi sigjidi dakkat.

9. Mutto Pilatus sigjidi vastedi, ja celki: aiggobættetgo di mân digjidi dam Judalažai gonagas bæstam?

10. Dastgo sãn dieđi galle atte bajemuš papak vašest addam legje su su gitti.

11. Mutto bajemuš papak olbmuid vig-gategje (ravkkat) Barrabas sigjidi bæstet.

12. Mutto Pilatus vastedi, ja fastain sigjidi celki: maid aiggobættet di dalle mân sunji dagam, gæn Judalažai gonagassan di gáččobættet?

13. Mutto fastain si čurvvu: russinavli su!

14. De Pilatus sigjidi celki: maid bahaid lægo sãn dalle dakkam? Mutto sagga æmbo si čuorvvogätte: russinavli su!

15. Mutto Pilatus olbmui miela mielđ dakkat aigoi, ja Barrabas sigjidi besti; ja go Jesus likketuttejuvvut gáččom læi, de russinavlijubmai sãn addi su.

16. Mutto soatte ålbmak dålvvu su vieso sisa, mi duomo viesso læi, ja åbba joavko si čoakkai gočču.

17. Ja purpur biftas su garvotegje, ja basstelis lanjain kruono si bargedegje, ja su ala bigje!

18. ja su gudniettegátte (cælkededin): burist burist dunji, Judalažai gonagas!

19. Ja su oaive si muorain cabme, ja su cãlgadegje, ja c̃ibbidæsek ala manne, ja su gudniette.

20. Ja go si legje bilkedam su, de si purpur biftas sust nulle, ja su ječas biftasid su garvotegje; ja su olgus dälvvu su russinavllit.

21. Ja muttom mæddel manne, Simon Syrenest, gutte mæcest bãđi, Alexander ja Rufus ac̃ce, su si naggijegje su ruosa guoddet.

22. Ja si dälvvu su dam baikkai Gãlgathai, mi c̃ilggijuvvum læ: oaivve skalc̃co baikke.

23. Ja si adde sunji vine jukkat sægotuvvum myrrhain; mutto i sãn valddam;

24. Ja go si legje russinavllim su, de su biftasid si juogadegje, ja daid vuorbadalle, maid juokkaš valddet galgai,

25. Mutto goalmad bãddo læi, go si russinavlijegje su.

26. Ja bagjelc̃al su aše birra c̃allujuv-

vum læi, (namalassi): "dat Judalažai gonagas".

27. Ja guoft rievvarid si russinavlijegje åftanaga suin, nubbe su ålggiš gieda bællai, ja nubbe su guro gieda bællai.

28. Ja čal ållašuvai, mi sardno: værredakki særvvai sån lokkujuvvum læ.

29. Ja guđek mæddel manne, su bilkedegje, ja åividæsek jårggalegje, ja celkke: hæppan dunji dåkka! dån gutte tempel njeidak, ja gålm bæivest dam bajas dagak.

30. Bæste ješ ječčad, ja njeja ruosa ald.

31. Mutto nuft maida bajemuš papak su bilkedegje gaskanæsek, åftanaga čal-oapavažai-guim, ja celkke: ærrasid bæste sån læi, ješ ječas i sån mate bæstet.

32. Dat Kristus, dat Israel gonagas, njegjus sån dal ruosa ald, atte oaidnep ja åsskop! ja su russinavlijume guimek su bilkedæiga.

33. Mutto go guđad båddo joavddam læi, de sævdnjadvuotta åbba dam ædnam bagjeli båd̄i auttsad båd̄do ragjai.

34. Ja autsad båd̄dost de čuorvoi Jesus alla jenain, ja celki: Eloi! eloi! lama sa-

bachtani! dat čilggjuvvum læ: muo Ibmelam! muo Ibmelam! manne suppiik dån muo?

35. Ja muttomak sist, guđek dast čužžu, go si dam gulle, de si celkke: gæč, Elias sån ravkka.

36. Ja muttom viegai, ja spabba æddikastedi, ja muorra gæččai naketi, ja addi sunji jukkat, ja celki: gæččop mi, jogo Elias boatta su vuolas valddet.

37. Mutto alla jenain Jesus čuorvoi, ja vuâiņas addi.

38. Ja auda gâfčas tempelest guovdad gaikkani bajemuš ravdast vuolemuš ravddi.

39. Mutto oaiivve ålmaj, gutte su buotta čuožžomen læi, ja åini su daggar čuorvomin vuâiņas addemen, celki: duođai, dat olmuš Ibmel bardne læi.

40. Mutto maida nissonak legje, guđek gukken gæččamen legje: gæi gaskast Maria Magdalena læi, ja Maria, nuorab Jakobus ja Jose ædne, ja Salome,

41. gæk maida su čuovvom ja su balvalam legje, go Galilæast læi; ja ædnag ær-

rasak, guđek su farost Jerusalami bajas
mannam legje.

42. Ja go dal ækkeduvvam læi, — dast-
go rakadusa bæivve læi, mi áudasabbat
læ, —

43. de Joseph Arimatheast báđi, gudna-
laš laga álmai, gutte maida Ibmel valdde-
gádde vurdi, sán roakadi Pilatus lusa sisa
mannat, ja Jesus rubmaš anoi.

44. Mutto Pilatus áduđsi, go jabmam já
læi;

45. ja oaivve álbma sán ravkai, ja sust
jærai, jogo aiggai já jabmam læi; ja go oaiv-
ve álbmast dam oažoi diettet, de addi sán
Josephi rubmaš.

46. Ja fines lidne sán ásti, ja valdi su
vuolas, ja fines line sisa su giesai, ja havd-
dai su biejai, mi bavte sisa roggjuvvum
læi, ja gæđge havde uvse raige oddi fier-
latti.

47. Mutto Maria Magdalena, ja Maria,
Jose (ædne) áiniga, gása sán bigjujuvui.

16. Kapital.

1. Ja go sabbat vassam læi, de áste

Maria Magdalena, ja Maria Jakobus (ædne) ja Salomo njalgga hagja urtasid vuolg-gam ditti su vuáiddet.

2. Ja vuostas (bæive) vakost, hui arrad, bæivaš bagjanedin, de si havddai bätte.

3. Ja arvvallæmen si legje gaskanæsek: gi fieralatta migjidi gæd̄ge havde uvse raige ald erit?

4. Ja go si havde guvllui gečče, de si fuobmašegje gæd̄gge erit fieralattujuv-vum já læi; dastgo hui stuores dat læi.

5. Ja si havde sisa manne, ja nuorra barne áidne álggiš gieda bæld čákkamen, gukkis vilggis biřtasi sist; ja saggarak si suorgganegje.

6. Mutto sán sigjidi celki: allet suorg-gan; Jesus nazaræalaš di áccabættet, gutte russinavllijuvvum læi, sán bajas čuožže-lam læ, i sán læk dast; gæč, daggo læ sa-gje, gása si bigje su.

7. Mutto vuolgget, cælkket su mattaje-gjidi ja Petrusi, atte sán din áudal Galilæai manna; dábbe di oazžobættet oaidnet su, nuftgo sán digjidi cælkkam læ.

8. Ja hoapost si vulgge, ja havdesist

battaregje; mutto doargestæbme ja ballo sin valdi, ja æi si gæsagen maidegen cælkam, dastgo balost si legje.

9. Mutto (Jesus), go arrad vako vuostas (bæive) sãn bajas čuožželam læi, de vuost Mariai Magdalenai sãn almostuvai, gæst čečča bærgalagaid sãn agjam læi.

10. Sãn vulgi, ja dieđo sigjidi addi, guđek mårrašest ja čierromen legje.

11. Ja dak, go si gulle (Jesus) ællen, ja sust aidnujuvvum, de æi si jakkam.

12. Mutto dastmañnel, go guoftas sist vagjolæmen læiga, de sãdno oddi nubbe hamest sãn almostuvai, go mæcce baikkai sãi læiga vazzemen.

13. Ja sãi bådiga, ja ærrasidi dam muitalæiga; æige si sãdnoidi jakkam.

14. De mañemusta sãn almostuvai dai åft nubbe lãkkai oddi, go si bævdest čåkamen legje, ja sin æppeaskosek ja vaimoidæsek buošševuođa sãn sigjidi væ-rati, go sigjidi æi jakkam læm, guđek su bajas čuožželam oaidnam legje.

15. Ja sãn sigjidi celki: vuolgget åbba

mailme mietta, ja sarnedækket evangeli-
um äbba sivnadussi.

16. Gutte ässko ja gastašuvvu, audogas-
san dakkujuvvu; mutto gutte i äsko, dub-
mijuvvu.

17. Mutto dak mærkak sin čuvvuk, gu-
đek osskuk: muo nammi si bærgalagaid
agjek; äđđa njuofčami-guim si sardnuk;

18. Guvdid si erit valddek; ja jäs mir-
ko si jukke, de i dat vahagatte sin; buocci
ala si giedaidæsek bigjek, ja dak dærvas-
muvvek.

19. Go herra sigjidi sardnom læi, de
albmai sän bajas valddujuvui, ja Ibmel älg-
giš gieda bællai manai čakkanet.

20. Mutto si vulgge ja juokke baikest
si sarnedegje; ja herra sigjidi barggam
guoibmen læi, ja sän nanni sanes dasa äft-
stattujuvvum mærkai boft.

A m e n.